

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

BANCOMAT

Moja banka, v žepnem formatu.

RIM / BREZ POLEMIK, KI SO OZNAČEVALE GLASOVANJE V POSLANSKI ZBORNICI

Tudi senat je včeraj odobril svoj nov volilni zakon

Sprejet popravek D. Bratina o okrožjih na ozemlju, kjer živijo manjšine

Sen. Bratina zadovoljen

RIM - Senator Darko Bratina je dokaj zadovoljen, ker je senat sprejel njegov popravek, ki določa, da pri zamejitvi volilnih okrožij v krajih, kjer živijo narodne manjšine, ni potrebno upoštevati kriterijev, ki so veljavna za ostala, »normalna« okrožja. Potem ko so bili v sredo zavrnjeni ostali popravki, ki so predvidevali možnost zamenjave predstavnika, je bila odobritev Bratinovega amandmaja največ, kar je bilo mogoče doseči na področju manjšinskega varstva v okviru zakona o novih volilnih pravilih.

»Zdi se mi,« je dejal Bratina, »da gre za prvi korak, s katerim se približujemo verjetnosti slovenskega predstavnika. Seveda bo tako predstavnstvo možno v demokratični dialektiki med večino in manjšino, se zlasti pa znotraj manjšine same. Pri ocenjevanju je previdnost nujna, ker določilo, ki je bilo sprejeto, ne jamči nobenega avtomatizma, postavljeni pa so bili dobri startni pogoji.«

»Rekel bi,« je dodal slovenski senator, »da je z današnjim določilom italijanska zakonodaja v odnosu do manjšin naredila korak v drugačno smer od dosedanje. K temu me navajajo tudi pogovori, ki sem jih imel v teh dneh s predstavniki strank, katerim sem predložil pomen amandmaja. Pri veliki večini sem naletel na pozitivno pozornost do tega vprašanja.«

V prihodnjih dneh, ko bo moral senat preučiti in popraviti volilna pravila za izvolitev zbornice, si bo Bratina prizadeval, da bi tudi v ta pravila vnesli podobno določilo kot za senat, ki je jasnejše in bolj obvezujoče od tistega, ki ga je določila zbornica. Obenem pa bo treba paziti, da bi zbornica ne okrnila norm, ki jih je sprejel senat. (VT)

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Po poslanski zbornici je tudi senat včeraj odobril zakon o novih volilnih pravilih za izvolitev tega doma parlamenta. V primerjavi z zbornico je bil v postopek v senatu hitrejši in manj polemichen. To je razumljivo, ker je nedavni referendum, s katerim je bil uveden večinski volilni princip, nakazal jasno smer dela. Senatu ni preostalo drugega, kot da referendumsko nacela »prevede« v zakonska določila.

Po tem zakonu, o katerem se bo morala sedaj izreči tudi poslanska zbornica, bo senat še vedno izvoljen na deželni osnovi, kot določa ustava. Toda 75 odstotkov senatorjev, ki pripadajo vsaki deželi, bo izvoljenih v uninominalnih volilnih okrožjih z večinskim sistemom v enem samem volilnem krogu. Ostalih 25 odstotkov pa bo izvoljenih s proporcionalnim sistemom. Za razliko od zbornice, za senat nista predvideni dve glasovnici, pač pa ena sama. V uninominalnih okrožjih bo izvoljen kandidat, ki je dobil največje število glasov, v proporcionalni kvoti pa bodo sedeži porazdeljeni med kandidati, ki so tekmovali v uninominalnih večinskih okrožjih glede na glasove, ki so jih prejeli stranke, s simboli katerih so kandidirali. Poleg tega pa je senat uvedel določilo, s katerim omejuje na največ 15 let parlamentarni mandat (pri tem se upošteva

tako mandat v zbornici kot v senatu). Po 15 letih mandata, kandidat ne bo več izvoljiv.

Senat je v primerjavi s poslansko zbornico pokazal večjo občutljivost za probleme manjšin. Ze v komisiji je v 6. členu, ki določa kriterije za zamejitev novih volilnih okrožij, bilo sprejeto določilo, po katerem morata »v krajih, kjer so prisotne priznane jezikovne manjšine, obseg in zamejitev volilnih okrožij omogočiti dostop manjšin k predstavnstvu; zaradi tega morajo biti omenjene manjšine vključene v čim manjše volilne okrožje. Zaradi tega je porazdelitev teritorija Furlanije-Juljske krajine, določena z zakonom št. 55 z dne 14. februarja 1963, spremenjena v smislu tega člena«. K temu določilu je senat včeraj sprejel se dopolnilo, s katerim je določeno, da pri zamejivanju okrožij, v krajih, kjer živijo manjšine, ni treba upoštevati ostalih kriterijev določanja volilnih okrožij.

Popravek je bil osvojen s privolitvijo poročevalca Cesareja Salvija in ministra za reforme Leopolda Elie. Pred tem pa je bil zavrnjen predlog misovskih senatorjev, ki so hoteli celotno določilo o manjšinah enostavno črtniti.

Dopolnilo, ki točneje določa, kako zamejiti okrožja v krajih, kjer so prisotne manjšine, sta predlagala sen. Bratina v imenu Dsl in sen. Marchetti

v imenu Skp. V začetku je slo za dva ločena, cepravno zelo podobna teksta, ki sta bila pred glasovanjem poenotena. V sredo popoldne pa je senat zavril popravek Skp, ki so hoteli priznati manjšinam zajamčeno predstavnstvo.

Tudi na to se je skliceval sen. Bratina, ko je v ilustraciji dejal, da popravek, ki ga predlaga, omogoča manjšinam, da se vključijo v volilno dialektiko, ne jamči pa predstavnstva. »To ne bi bilo skandalozno,« je dejal Bratina, »saj je na primer v Sloveniji in Hrvaški taka norma predvidena. Nasa ustava take rešitve ne dovoljuje, zato pa mora italijanska demokracija čimprej odpraviti to zapreko«. V nadaljevanju je poudaril, da manjšine s svojimi zahtevami ne knijo državne enotnosti, pač pa to enotnost nacenjajo zapreke, ki jih država postavlja njihovi uveljavitvi.

Bratina je pripravil klimo za sprejem dopolnila z vrsto pogovorov s predstavniki strank. Pri tem je, kot sam pravi, naletel na precejšnje razumevanje. Nedvomno je k ugodnejšemu ozračju prispevalo tudi dejstvo, da je v senatu že več mandatov slovenski predstavnik in da sta pred Bratino tudi sen. Jelka Gerbec in sen. Stojan Spetič s svojim delom pripravila tla. To pa samo potrjuje pomen, ki ga za vsako manjšino ima parlamentarno zastopstvo.

NEMČIJA / NIŽJE OBRETNOSTNE MERE

Spodbuda gospodarstvu

Evropske centralne banke sledijo nemškemu vzoru

LEIPZIG - V četrtek je Bundesbank znižala ključne obrestne mere v Nemčiji, deloma v odgovor na vladne korake, da bi zmanjšala velik državni primanjkljaj, in pa z namenom, da bi spodbudila pesajoo gospodarstvo.

Osnredna banka se je setala v Leipzigu, zibelki vzhodnonemške revolucije, ki je pripeljala do nemške združitve leta 1990. Eskontno mero je znižala za pol odstotne točke, na 6,75 odstotka. Uravnala je tudi manj pomembno obrestno mero za lombardna premostitvena posojila za četrto odstotne točke, na 8,25 odstotka, zmanjšala pa je tudi ključno obrestno mero na denarnem trgu s 7,58 na 7,30 odstotka.

S temi potezami je ban-

ka nadaljevala svojo previdno politiko zmanjševanja stopenj od lanskega septembra. »Ti koraki bi bili lahko koristni za gospodarsko dejavnost v Nemčiji,« je izjavil predsednik Bundesbank Helmut Schlesinger.

Olaf Sievert, vodja delne centralne banke v vzhodnonemških pokrajnah Saski in Turingiji, je dejal, da je sleherna možnost za zmanjšanje obrestne mere pomembna za prizadevanja vzhodnonemškega gospodarstva. Včeraj so obrestne mere znižale tudi nekatere druge evropske centralne banke - med njimi belgijska -, danska in avstrilska pa sta napovedali, da bosta obrestne mere znižali danes. (Reuter)

Slovenski zunanji minister v Strasbourgu

STRASBOURG - Slovenski minister za zunanje zadeve Lojze Peterle se je na sedežu Sveta Evrope sestel s predsednikom parlamentarne skupščine Miguelom Angelom Martinezom in generalno sekretarko Sveta Evrope Catherine Lalumiere. Martinez je v pogovoru z ministrom Peterletem dejal, da je Republika Slovenija ravna kot odgovorna članica skupnosti. »Nobenih pripomb in pritožb nismo imeli,« je poudaril Martinez in dejal, da se bo z veseljem odzval povabilu, naj jeseni obišče Slovenijo.

V pogovoru z generalno sekretarko Lalumierovo je slovenski zunanji minister voditeljici Sveta Evrope cestital ob razsiritvi te ustanove, saj so v sredo tudi uradno sprejeli medse Česko in Slovaško. Pogovori na sedežu Sveta Evrope, v katerega so Slovenijo sprejeli 14. maja letos, so namenjeni nadaljnjemu navezovanju stikov Slovenije s to organizacijo, zlasti pa iskanju povezav z Evropsko skupnostjo, so povedali slovenski diplomatski viri. (STA)

OBRESTI / PO ZNIŽANJU NEMŠKE ESKOMPTNE MERE

Na potezi Banca d'Italia

Blagodejni učinek odločitve Bundesbank na finančne in menjalne trge Confindustria vztraja pri nujnosti nadaljnje nižanja italijanskih obrestí

MILAN - Lira stabilna, borza pa poživljena takoj po včerajšnjem sporočilu iz Leipziga, da je Budenbank znižala svoje obrestne mere: za pol odstotka uradno eskomptno mero, (od 7,25 na 6,75 odstotka) za četrto pa lombarsko obrestno me-

ro (od 8,50 na 8,25 odstotka). Finančni trgi so na to potezo osrednje nemške banke čakali že od zadnjega znižanja, 22. aprila, zato jih je po včerajšnji novici zajelo razumljivo razburjenje. Na milanski borzi je vest zasencila celo problem

Ferruzzi, medtem ko je na menjalnih trgih zavladalo ozračje zmernega optimizma, saj je lira dokaj stabilna že nekaj dni.

Po nemški Bundesbank je za italijanske gospodarske kroge sedaj znova na vrsti Banca

d'Italia. »Evropa,« je izjavil predsednik Confindustrie Luigi Abete, »je izbrala politiko nižanja obrestnih mer, Italija pa mora to politiko ne samo sprejeti, ampak pospešiti in anticipirati, saj so njene obrestne mere za tri odstotke višje od realnih.« Se vec, po Abetejevi oceni bi Italija z znižanjem obrestne mere v prihodnjih letih »prislužila« 500 tisoč delovnih mest.

Nekoliko drugačno je mnenje predsednika Italijanskega denarnega zavoda (IMI) Luigija Arcutija, po katerem sploh ni receno, da bo včerajšnja odločitev Bundesbank imela posledice v Italiji. Nemška odločitev je namreč v funkciji pozitivne tamkajšnjega gospodarstva - ugotavlja Arcuti - to pa se sooca s popolnoma drugačnimi problemi od italijanskih: nemška podjetja niso zadolžena, zato bo znižanje blagodejno vplivalo na stroške.

Nihče ne ve, do kdaj bodo ljudem v Bosni še lahko dovažali humanitarno pomoč

SARAJEVO, ZENICA, MOSTAR - Varnostni svet ZN je se za tri mesece podaljšal mandat modrim celadam v BiH in na Hrvaškem. V tem času naj bi zdaj zasedena hrvaška ozemlja spet prevzele hrvaške oblasti, begunci pa naj bi se vrnili na svoje domove. Belgijski zunanji minister Willy Claes je pozval muslimanske države, naj dajo vojske in denar za financiranje mirovnih operacij ZN v Bosni, saj naj bi tako najboljše pomagali muslimanskim bratom. Najsilovitejši spopadi med pripadniki hrvaške in bosanske vojske potekajo v okolici Mostarja, kjer naj bi bosanska vojska, kot poroca sarajevski radio, v sredo prodrla se deset kilometrov proti severu, zavzela vojašnice, v katerih so bili hrvaški vojaki, severne predele mesta in hidroelektrarno, v četrtek pa so hrvaški viri poročali, da so omenjeno območje spet osvojile njihove sile. Srbi so napadali predvsem Gorazde. Samo v neposredno blizino sedišča sil ZN v Gorazdu je padlo več kot stiriideset granat, je sporočil predstavnik Visokega komisariata ZN za begunce. Isti vir tudi navaja, da je bilo med četkovim napadom na Gorazde veliko ljudi ranjenih. Zaradi vse hujših spopadov imajo velike težave tudi konvoji s humanitarno pomočjo, tako da se predstavniki mednarodnih humanitarnih organizacij sprašujejo, ali je v takih razmerah sploh še smiselno nadaljevati delo v dosedanjem obsegu. Delavci humanitarnih organizacij so vse bolj ogroženi, pa tudi mednarodne pomoči ni več toliko kot doslej. Predstavniki Visokega komisariata ZN za begunce tudi priznavajo, da je vse težje ohranjati nevtralnost ob srbskem, hrvaškem ali muslimanskem etničnem čiščenju zasedenih ozemelj, vendar te trditve ni natančneje utemeljil. Konvoji s humanitarno pomočjo, ki je iz Beograda krenil proti Sarajevu, se je vrnili zaradi nevarnosti vojaškega napada in blokad srbskega civilnega prebivalstva. (B. S. in agencije)

ZDA / POLEMIKA

Ameriški Italijani razburjeni zaradi muzeja Al Capone

Ta »slavni Italijan« jim očitno ni ne v čast in ne ponos

PIER ANTONIO LACQUA / ANSA

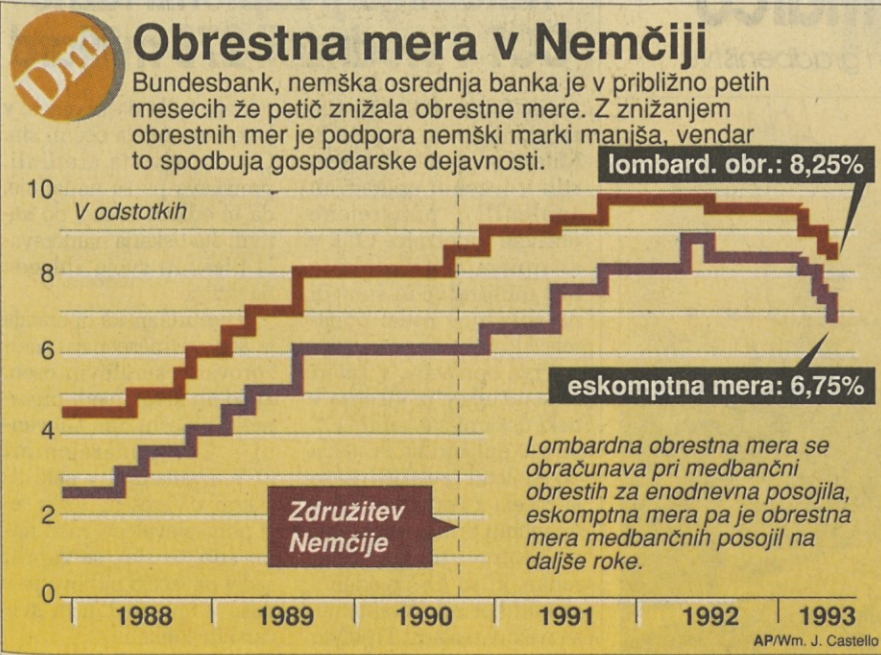
WASHINGTON - ZDA imajo končno muzej in to celo multimodalen, ki je v celoti posvečen »slavnemu Italijanu«, a Italo-Američani s tem niso zadovoljni, se vec, se dobesedno penijo in ne morejo pogoltniti prevelikega grizljaja, saj je »slavni Italijan« Al Capone, na katerega pa ameriški Italijani se zdalec niso ponosni.

Kdor hoče izvedeti vse o znanemu gansterju, ki se je rodil v Neaplju in postal slaven preko velike luze, naj kar stopi v muzej, ki ga je prejšnji teden v pravem vrtnicu polemik in bojkotov odprl v Chicagu mladi in podjetni zgodovinar Michael Graham. Vstopnica stane dolar in 75 centov, z njo pa se vsakdo pogreze v mitična dvajseta leta, ko je Al Capone začel in koncal svoj krvavi vzpon. Muzej razstavlja številne Al Caponejeve predmete, vključno z njegovim »fedora« klobukom. A bolj kot ti muzejski rekviziti bodo naključnega obiskovalca navdušili razni multimodalni prizori v Disneylandskem slogu s filmi, diapozitivi in animiranimi lutkami. 30-letni Michael Graham, ki je zadnji dve leti svoje ga življenja posvetil uredništvu tega nacrtu, trdi, da je njegov »Capones Chicago museum« prava »vzgojna atrakcija«, ki hoče obiskovalcem prikazati v grobih obrisih obdobje prohibicije in ne slavi nasilja, prav tako ne poveljuje kri-

minalcev in njihovih zločinov.

Zakaj prav Al Capone? »Ker je njegovo ime najbolj slavno v tem obdobju,« navaja zgodovinar in zagotavlja, da je njegov muzej primeren za družinske obiske. Ni naključje, da je v tem muzeju en odsek namenjen tudi organizaciji »Woman Christian Temperance Union«, ki je bila v prvi vrsti med tistimi, ki so izsilili prepoved točenja alkoholnih pijač v ZDA. Kljub zgodovinski doslednosti in resnosti so temu »Disneylandu zločinca« ameriški Italijani odločno nasprotovali. »To je dodatno ožigosanje Italijanov,« je poudaril Fred Randazzo, izvršni direktor »Joint Civic Committee of Italian Americans«. V pogovoru z nekim novinarjem »USA Today« je Randazzo izpraznil malho in navedel vse, kar ga zuli in ga kot klise neprestano preganja. »Ko grem v kako drugo mesto, ali v tujni in povem, da prihajam iz Chicaga, ljudje takoj omenijo Al Caponeja in z ratta-ta-ta posnemajo rafale brzostrelk...«

Italijanska skupnost v Ameriki je zaman poskusila prepričati odprte tega muzeja, a naporu so vseeno obrodili nekaj sadov. Chicaski turistični urad je s pisimi odsvetoval podjetnikom naj finančno podprejo Grahamovo pobudo, prav tako tega muzeja ni na turističnih perspektih.

G L O S A

Ob zaključku dunajske konference o človekovih pravicah

JOZE PRIJEVER

Ob zaključku dunajske konference o človekovih pravicah, je prejšnji teden avstrijski zunanji minister Alois Mock z dolžnostnim optimizmom ugotavljal, da bo od tega srečanja dalje politični pritisk glede njihovega udejanjenja gotovo vedno močnejši. Pierre Sane, generalni tajnik organizacije Amnesty International, pa je bil nasprotno mnenja, da je šlo za »vrh« izgubljenih priložnosti. Resnico je treba verjetno iskati nekje med obema izjavama. Pozitivno je, da se je kar 171 držav udeležilo konference, res pa je tudi, da je prišlo med njimi že v času pripravljanih del do pomembnega razkola, ki se je nanasal predvsem na vprašanje, ali so človekove pravice zares univerzalne ali ne. Medtem ko so predstavniki zahodnih industrijskih držav zagovarjali to tezo, pa so delegati držav v razvoju gledali na vprašanje bolj pogojno, čes, tudi človeške pravice je treba jemati v kontekstu nacionalnih in regionalnih posebnosti, različnih zgodovinskih, kulturnih in verskih ozadij. Pri tem so se oblikovala tri stališča, ki bi jih razčlenili takole:

a) stališče tistih, ki ugovarjajo mnenju Zahoda, da sta demokracija in razvoj nerazdružljiva. Po prepričanju mnogih predstavnikov azijskih držav je v deželah tretjega sveta avtoritarna, a zmognjena vlada pri pospeševanju gospodarskega razvoja lahko bolj uspešna od demokracije. Pri tem citirajo primer Južne Koreje, ki je doživela velik ekonomski boom v času, ko sta bila na oblištju dva neizvoljena režima, pa tudi Tajvana, ki je postal gospodarski rojak pod oblastjo prav tako

neizvoljenega predsednika Chang Ching-kouja.

b) stališče tistih ki trdijo, da nima smisla govoriti o človekovih pravicah, če ne obstajajo minimalni socialni pogoji, ki bi ljudem zagotavljali dostojno življenje. »V deželi kot je Madagaskar«, je zapisala Madeleine Ramaholimihaso, »človekove pravice niso v skladu z realnostjo, saj tam človek ni pravni subjekt, nima možnosti priti do svojih pravic. Kako govoriti o človekovih pravicah, ko je realna ali prikrita brezposelnost množična, ko minimalna mezda (za manjšino, ki ima do nje pravico) omogoča, da od nje živi en teden na mesec, ko je socialna zakonodaja praktično nepoznana?«

c) stališče tistih, večinoma diktatorskih držav, (Malezija, Pakistan, Sirija, Kolumbija, Kuba, Mehika), ki se boje, da Zahod ne bo izrazil človekovih pravic za vmešavanje v njihove notranje zadeve in ne bo ogrožal njihove »suverenosti« (kot je to v preteklosti se kako pogosto počenjal).

Na dunajski konferenci je sicer zmagal univerzalistični koncept, toda bolj na papirju kot v stvarnosti. V okviru Združenih narodov naj bi ustanovili Visoki komisariat za človekove pravice, ki naj bi bdel nad državami članicami in njihovim obnašanjem na tem področju, toda očitno brez prave možnosti, da tudi v praksi ukrepa proti tistim, ki bi se proti lastnim državljanom preveč pregrešile. Gre pač bolj za moralno ustanovo, ki pa vendar ni brez pomena, kajti njena prisotnost in delovanje bosta, če ne drugega, prispevala h krepitvi zavesti, da je problem človekovih pravic od

prt, da je eden od najbolj perečih vprašanj sodobnega sveta. Tudi na tem polju smo v procesu nastajanja novega mednarodnega prava, pri čemer ni brez teže akcija, ki nastaja spontano med ljudmi in izvira iz močnega etičnega pripricanja, da mora biti vprašanje človeške dostojanstva skrb vsakega posameznika. Pred kratkim sem se imel priliko srečati s predstavniki organizacije »Blazeni graditelji miru« in z njimi me je utrdil v misli, da problem človekovih pravic ni in ne more biti samo skrb vlad ter za to poverjenih mednarodnih agencij, temveč da je treba njihovo delovanje podpreti s čim širšim osveščanjem ljudi dobre volje. Očitno je, da brez pritiska od spodaj tudi na vrhu ne bo prave zavzetosti za poseg v primerih, ko sta ogrožena človeško življenje in dostojanstvo. Kot je dejala gospa Lalumière, generalna sekretarka sveta Evrope: »Nujno je treba v naših zahodnih državah preseči bistveno egoistični pristop k človekovim pravicam. To niso samo pravice vsakega izmed nas, temveč tudi drugega. Človekove pravice ne morejo živeti brez človeške solidarnosti.«

P.S. Glede kršitve človekovih pravic pa se to. Funkcionar ministarstva za solstvo je v pogovoru s kasnikarjem Primorskega dnevnika dejal, da absurdno prevedeni naslovi, ki so jih dobili študentje na slovenskih maturah pac niso mogli biti napacni, ker se nobena izprasevalna komisija ni pritožila. Nasi solniki (in ne samo oni) se bodo morda iz te lekcije naučili, da se nihče ne bo brigal za tvoje pravice, če se zanje vsaj malo ne boš tudi sam.

50 - LETNICA PARTIZANSKEGA DNEVNKA

Primorski dnevnik ne le informator

ALJOSA RACE

Ko praznujemo obletnico Partizanskega dnevnika in s tem tudi Primorskega dnevnika, ki skoraj vsakodnevno spremlja naše dogajanje, praznujemo istočasno tudi jubilej zamejskega življenja. Nas dnevnik, ki je nastal v najhujših letih vojne, ko je v ljudeh zazvela želja, da dobi tudi partizansko gibanje svoje glasilo, je namreč nadaljeval svojo pot kot izraz slovenskega življenja v Italiji.

S tem, da je dan za dnevnik zapisoval informacije iz našega teritorija ob enem pa tudi iz sveta, celotnega območja Italije in Jugoslavije, je krojil našo narodnostno zavest na podlagi širokih, mednarodnih obzorij. Izognil se je namreč miselnosti zapiranja in omejenosti in s tem jamčil pretok informacij iz vseh tistih področij, na katere smo bili vsak po svoje navezani.

V zadnjih letih je bil Primorski dnevnik kot medij prica velikim spremembam, ki so skoraj popolnoma prizadele naš širši teritorij. Slovenija je postala neodvisna republika, drugi jugoslo-

vanski narodi pa so vpleteni v nesmiselno vojno. Sama Italija pa preživlja v teh casih nenehne spremembe, ki neposredno vplivajo tudi na naše zamejsko življenje.

Ko skušajo danes nekateri prav pod vplivom teh spememb »politično« prepisevati zgodovino z brisanjem zaslug partizanskega gibanja in izničevanjem tega, kar je bilo pri nas dobrega storjenega v vseh pokojnih letih, prevzema Primorski dnevnik, poleg informatorja, tudi vlogo nase zgodovinske zavesti. Na teh straneh so namreč vsakodnevno zapisana vsa dejanja, ki so v vojni in v miru ohranjala našo skupnost pri življenju.

Tezjam, da se izkripljva zgodovina, smo mlade generacije prav gotovo najbolj podvrzene, saj daljšega zgodovinskega spomina ne moremo imeti. Tako se nam skuša vsiljevati neko »novo in prečiščeno« zgodovino, pozabljač, da bomo lahko stopili v novo obdobje evropske zgodovine le z resnično, in ne spolitizirano zavestjo petde-

setletne preteklosti. Zato pa potrebujemo Primorski dnevnik in v Sloveniji Republiki, kot alternativno vsem tistim, ki skušajo slovenski narod zapreti v strogo omejeno območje, ki hočejo »ci-sto« Slovenijo in »ci-sto« manjšino.

Naj bosta torej ti dve glasili prava naslednika Partizanskega dnevnika in partizanskega gibanja; naj nam mladim, s svojim pisanjem vrneta skoraj že izgubljeno moč v boju z vsemi nacionalističnimi težnjami, naj vrneta vsem nam upanje v prijateljstvo in sodelovanje med narodi.

Naj bo, se posebej Primorski dnevnik, izraz vseh tistih, ki svojo narodnostno zavest se vedno gradijo na odpiranju in sodelovanju z vsemi, ki neglede na svojo pripadnost, stremijo po tem, da bi se, kot je hotelo partizansko gibanje, ponovno uveljavile vrednote miru, svobode in pravičnosti. To pa danes, seveda najbolj zelimo vsem tistim, ki že leta trpijo in nesmiselno umirajo na območju bivše Jugoslavije.

PARTIZANSKI DNEVNIK

50 letnica ustanovitve
Vrh na Doberdobskem Krasu
VABI NA LJUDSKO SLAVJE
SOBOTA 3.julija

 ob 18.00 - Otvoritev razstave o partizanskem tisku
 ob 19.00 - Odbojgarska tekma VALPRAPOR - SOCA
 ob 21.00 - Ples z ansamblom LAPOS

NEDELJA 4.julija

 ob 18.30 - Uvodni pozdrav:
KARLO DEVETAK Predsednik SKGZ za Gorisko

 Slavnostna govora:
KLAVDIJ PALČIČ Predsednik SKGZ
SERGIJ PELHAN Minister za kulturo R Slovenije

 Nastopata:
TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR
PIHALNI ORKESTER KRAS IZ DOBERDOBA

ob 21.00 - Ples z ansamblom KRAŠKI KVINTET

RIM / POGAJANJA O CENI DELA ŠE TRAJAJO

Sindikati in delodajalci še daleč od sporazuma

RIM - Moznost, da bi sindikati in delodajalci sklenili dogovor o ceni dela, je vse manjša. To je vtis, ki prevladuje po večerajšnjem srečanju predsednika vlade Carla Azeglia Ciampi in ministra za delo Gina Giugnija s predstavnikami sindikalnih konfederacij. Če bo premieru uspelo doseči sporazum, ki je po njegovi oceni odločilnega pomena za sanacijo italijanskega gospodarstva, pa bo najbrž jasno že danes, ko bo vlada predložila obema stranema svoj zadnji predlog.

Po sredinih srečanjih, ki so se zavlekla pozno v noč, sta se premier in minister za delo včeraj popoldne spet sestala s predstavnikami sindikatov. In ob tej priložnosti je prišel jasno do izraza tudi spor o terminih. Ciampi je jasno povedal, da se moznost dogovora konca jutri in sindikati, ki so pred tem postavili 1. julij kot zadnji možni termin, so s tem soglasali. Povsem nasprotnega mnenja pa je bil predsednik zveze industrijcev Luigi Abete, ki je dejal, da ne sprejema ultimativnih datumov. Po mnenju delodajalcev je treba pogajanja poglobiti, ce to lahko prispeva k večji jasnosti. Abete pa je vsekakor ponovil, da ne namerava podpisati »izlozbenega« dogovora, ker meni, da je v takem primeru bolje, ce sporazuma sploh ni.

Ostri so bili tudi toni predstavnikov sindikalnih konfederacij. Tajnik Uil Pietro Larizza je izjavil, da je sporazum možen samo se jutri. Ce dogovora ne bo, bo raz-

veljavljen tudi sporazum, ki je bil dosezen julija lani in s katerim je bila odpravljena premočna lestvica. »S tem pa bo odpravljena tudi moznost dohodkovne politike, znanši so bomo v popolnem kaosu, v katerem bodo prevladali močnejši,« je poudaril Larizza. Drugi moz Cisl Raffaele Morese pa je pripomnil, da ima »predsednik Ciampi prevec razumevanja za muhe Confindustrie«, medtem ko je tajnik Cgil Bruno Trentin pribil, da bo dogovor možen, samo ce bo vlada popravila predlog dogovora, ki ga je orisala sindikatom v sredo. Tudi Trentin je obzvaloval, da je vlada v zadnjih urah klonila pritisku delodajalcev.

Sporne točke zadevajo se vedno moznost izposojanja delovne sile in dodatne pogodbe, ki naj bi bile dopolnilno vsedravnim. Tem dvem se je po vladnem posredovanju pridružila se tretja, ki zadeva dohodkovno odškodnino v obdobju, ko ena pogodba zapade in nova ni še sklenjena.

Medtem pa se stopnjuje tudi pritisk strank na pogajalce. Včeraj sta predstavnik Skp Armand Cossutta in Sergio Garavini posvarila sindikat, naj ne kloni zahtevam Confindustrie, saj gre za »korporativni blok, ki bi preprečil pravico do vsake sindikalne zahteve«.

Ob velikem razkoraku v stališčih je zato vprašanje, kako bi Giugni in Ciampi danes lahko uspešno stnila nasprotja v dokument, ki bi bil za vse sprejemljiv. (VT)

Predsednik Ciampi in minister Giugni nimata lahkega dela (Telefoto AP)

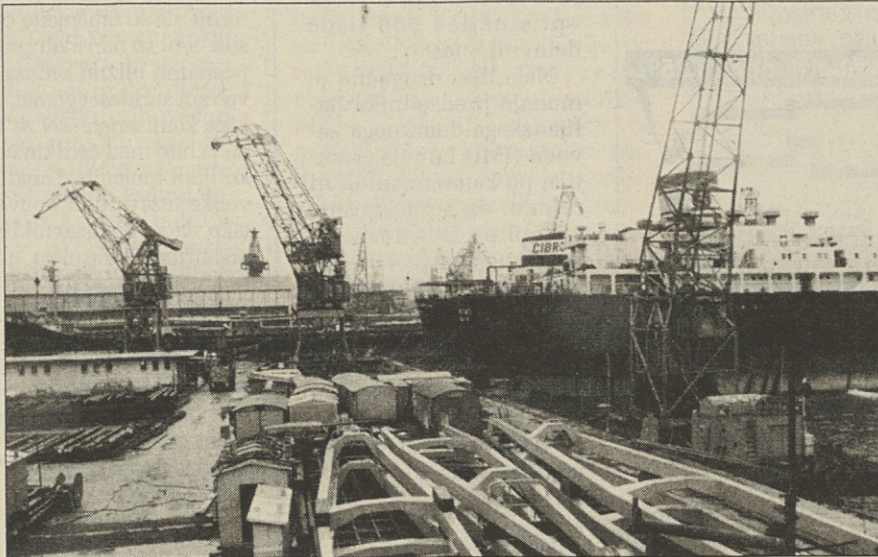
TRST / PRED SEDEŽEM FINCANTIERI

Bučen protest delavcev ladjedelnice San Marco

Danes se na pobudo CGIL-CISL-UIL pred deželnim svetom zberejo zaposleni v industriji in gradbeništvu

TRST - V zadnjih treh mesecih se je število delavcev, ki so v dopolnilni blagajni kar podvojilo - na 462 zaposlenih jih je 200 v dopolnilni blagajni, 70 pa jih »trenutno« dela v Trziču - vodstvo podjetja pa sploh ni pripravilo nikakršnega razvojnega nacrtja. Zato so včeraj delavci trzaskeladjedelnice San Marco, ki sodi v okvir državne družbe za ladjedelništvo Fincantieri, po burni skupščini z bučnim protestom po trzaskih ulicah skušali opozoriti javnost na velike težave ladjedelnice. Se posebno

odločno so protestirali pred trzaskim sedežem Fincantieri: na osnovi zadnjih ukrepov so namreč uverjeni, da namerava družba trzasko ladjedelnico kratkoma zapreti oz. dopustiti, da shira. Zato da bi tudi novoizvoljene deželne svetovalce opozorili na položaj ladjedelnice in trzaskeladjedelnice se bodo delavci tega obrata udeležili skupnega shoda zaposlenih v industriji in gradbeništvu in Trzaskem Lloydju, ki so ga sklicala pokrajinska tajništva sindikatov CGIL-CISL-UIL.

TRST / DIKTAT ITALIJANSKE VLADE

Težave gledališč pri pripravi proračunov za sezono '93-'94

Stiska teatra Verdi, Stalno gledališče FJK brez pretresov

TRST - Trzaska gledališca se v teh dneh spoprijemajo s proračunom za naslednjo sezono. Običajnim pregledavcem se je tokrat pridružila se zahteva italijanske vlade, da morajo biti proračuni že v zasnovi povsem uravnoteženi, kar pomeni, da vodstva teatrov nikakor ne smejo več predstaviti finančnih dokumentov, v katerih ni jasno povedano in dokazano, s kakšnimi sredstvi bo pokrita vsa dejavnost. Čeprav bi bil sum o kakšnih nepravilnostih več kot upravičen glede na čas in kraj, pa se za zahtevo vlade ne skriva skrb, da bi sredstva za kulturo prihajala iz skritih ali prepovedanih fondov, temveč predvsem odločen poskus omejevanja izdatkov gledaliških hiš, katerih zadolženost je navadno tako visoka, da novi krediti sproti pokrivajo le pasivne obresti. Izkazalo se je, da je »diktat« vlade trenutno bolj prizadel dejavnost operne hiše Verdi kot pa Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine.

V začetku tedna je namreč javnost neprijetno presenetila vest, da je morda letosnja operetna sezona, ki se je zelo kvalitetno začela z novo postavitvijo musicala Cabaret, zadnja, ker je upravni svet gledališča po dolgi razpravi črtal že nacrtovane predstave za festival, ki bi moral nositi letnico '94. Vodstvo gledališča je sicer nato dalo vedeti, da se vedno upa v dodatna sredstva, ki naj bi prisla predvsem s strani krajevnih uprav (trzaska Obcina npr. ni zelo radodarna do operne hiše, pa čeprav je teater po naslovu občinski) in pa zasebnih mecenov, ki jih v Trstu ni veliko (čeprav je prav Verdi lahko zadnje case racunal na privatno podporo). Tako v dneh, ko starejši Tržacani, ki so zvesti abonenti teatra Verdi in odločni castilci klasične operete, negodujejo nad dejstvom, da je »moderen« ameriški musical odprl festival operete in se ne ozirajo na pohvalne kritike o predstavi, postaja otipljiva moznost, da se na-

slednje poletje nihce vec ne bo spotikal nad izbirami vodstva gledališca Verdi, ker festivala kratkoma ne bo. Z operetami pa bo se pred pravo zoro zatopil balet: letos je bilo na tem zanemarjenem področju nekaj premikov, ze jeseni pa bo vse lepo po starem, kar pomeni, da ne bo baletnih predstav.

Stalno gledališče FJK pa je očitno prej zacelo skrbneje upravljati razpoložljiva sredstva, tako da v naslednji sezoni večjih pretresov ne bo. V lanskem so npr. zamenjali predstavo, ki bi bila veliko dražja od ostalih; prihraniti skušajo pri lastnih produkcijah in tudi pri gostovanjih. Kot je izšlo iz predložene proračuna, javna sredstva pokrijejo 55 ods. vseh stroškov, ostalo krijejo iz lastnih dohodkov. Skupno naj bi v prihodnji sezoni gledališče imelo 9 milijard in pol izdatkov in ravno toliko dohodkov, finančno ravnotežje pa mu zagotavlja relativno nizek znesek pridviden za place zaposlenih. (bip)

PONAREDBE / V VICENZI IN MILANU

Karabinjerji zaplenili lažne CCT v vrednosti 270 milijard

VICENZA, MILAN - Karabinjerji iz Vicenze in iz Milana so v teh dveh mestih v ločenih operacijah zaplenili ponarejene državne zadolžnice CCT v skupnem znesku okrog 270 milijard lir in spravili na »hladno« osem ponarejevalcev.

Prva operacija, v kateri so karabinjerji iz Vicenze v neki tiskarni zaplenili CCT za 230 milijard lir, je stekla po enoletni preiskavi, ki se je začela z nadzorovanjem finančnih družb. Vrednostne papirje oziroma ponarede, ki so jih izvedenci ocenili kot zelo kvalitetne, so našli v tiskarni Tipolyto

v kraju Villa Bartolomea, v kateri sta delala oče in sin. Oba so seveda aretirali, preiskava pa se nadaljuje, da bi odkrili zveze, po katerih sta tiskarja nameravala plasirati svoje »blago« na trzišče.

Tudi milanska operacija je sad večmesečnega nadzorovanja sumljivih oseb, ki so jih karabinjerji presenetili v Sestu San Giovanni s 140 ponarejenimi CCT, izdelanimi v neki tiskarni v Vareseju. Vseh šest ponarejevalcev, med njimi eno žensko, so zaprli, sedaj pa iščejo njihove pajdase v italijanskih in svetskarskih bankah.

MATURA / PRVI KANDIDATI, KI SO BILI VČERAJ NA VRSTI, SO USPEŠNO DOKAZOVALI SVOJO »ZRELOST«

Tudi na znanstvenem liceju se je začel ustni del zrelostnih izpitov

Letošnjih maturantov je 52, ustni izpiti se bodo po krajšem premoru zavlekli do 14. t. m.

POGOVOR S PROFESORICO IVAŠIČEVO

Napake v prevodih so stalnica

Zgrešeni so bili tudi prevodi na habilitacijskih izpiti

»Slabi prevodi naslovov maturitetnih nalog niso letosnja značilnost. Ze v preteklih letih smo bili priča pomanjkljivim slovenskim prevodom italijanskega originala. Napake morda niso bile tako hude, kot letos, a bile so.«

Marta Ivasic, profesorica zgodovine in filozofije na klasičnem liceju Prešeren, se je oglasila po telefonu, da bi opozorila na že »zgodovinske razsežnosti« nerodnih, nerazumljivih ali napačnih prevodov na maturah, in ne samo na maturah. V podkrepitve svojih trditev je omenila eno od napak, ki dovolj zgornjo dokazuje, da letosnji »kiksi« niso novost.

»Bilo je pred leti. Naslov iz italijanske literature je zahteval, naj dijaki pišejo o enem od avtorjev iz "Ottocento" ali "Novecento". Prav tu je prišlo v slovenskem prevodu do napake. "Ottocento" in "Novecento" sta postala v slovenscini "18. in 19. stoletje". Člani ocenjevalne komisije smo se zavedli napake s primerjanjem slovenskega prevoda z italijanskim originalom. Tudi dijaki so sprevideli napako, in vprašali, ali naj pišejo po italijanskem originalu, ali pa po slovenskem zgrešenem prevodu. Člani komisije sprva nismo vedeli, katerega teksta naj se držijo, zatem pa je prišlo do salomonske odločitve: vzeli so lahko v postev obe verziji, dovoljeno jim je bilo pisati o avtorjih iz 18., 19. in 20. stoletja.«

Prof. Ivasic je pojasnila, da so ocenjevalne komisije, v katerih je sodelovala, vsaj dvakrat zapisale v uradni zapisnik, ki je namenjen solskemu skrbništvu, da so bili slovenski prevodi naslovov maturitetnih nalog pomanjkljivi. Očitno

ni teh opomb doslej še nihče vzel v postev, sicer bi se napake ne ponavljale.

Marta Ivasic je opozorila, da pomanjkljivi ali zgrešeni prevodi niso le »privilegij« zrelostnih izpitov. Pojavljajo se tudi na izpiti za habilitacijo. Po njenem mnenju največ zato, ker prevajalec ne pozna ali slabo pozna strokovne izraze.

Profesorica je postregla s takim primerom: »Pred leti je naslov iz zgodovine zahteval naj kandidat piše o bojih za investituro med papežem in cesarjem v 13. stoletju. "Boj za investituro" je tehnični izraz, ki se je že ustalil v slovenskem zgodovinskem izrazoslovju. Prevajalec očitno tega ni vedel ali ni razumel in je prevedel italijanski originalni "le lotte per l'investitura" z zgrešenimi "umestitvenimi boji". Kandidate je tak prevod spravil s tira, saj niso vedeli, za katere "boje" gre; Se le po primerjanju z italijanskim originalom so lahko razumeli, kaj je zahtevala naloga.«

Omenjena primera jasno pričata, kaksno zmedo lahko povzroči kandidatov zgrešen, napačen ali pomanjkljiv prevod. Nas dnevnik je lani že opozoril na nekatere netočnosti v prevodih maturitetnih naslovov »Nobelov nagradenec Rubbia je v resnici iz kosti in mesa, ne pa "iz fizike", prejel pa je Nobelovo nagrado za fiziko!«, smo osvrknili prevajalca...), letosnje izkušnje pa kažejo, da ne pisanje casopisa, niti opombe v uradnih zapisnikih solskemu skrbništvu niso zalegli. Se bo - po letosnjem haloju - v prihodnje vendarle kaj spremenilo?

Marjan Kemperle

Vrata zbornice so se odprla ob 10.04 in cez prag je privihrala maturantka ter zajela sapo, kot da bi priplaval na površje iz nevarnih globlin. Očitno sprasevanje maturitetne komisije ni bilo lahko, toda že na prvi pogled je bilo vsakomur od navzočih na hodniku jasno, da je kandidatka dobro prestala preizkušnjo. To ji je bilo videti na obrazu, a to je potrdil tudi roj soloscev, ki se je za njo usul iz zbornice, kjer je prisotnoval ustnemu izpitu v tišini nabiti s solidarnostjo. Vsi po vrsti so ji z izrecnimi čestitkami ali vsaj s spodbudnimi pogledi skušali povedati, da je prav gotovo in dodobra »zrela«.

»Ni bilo tako strašno, kot sem se na začetku bala,« nam je se zadrihala povedala. »Ko sem stopila pred komisijo, sem bila kar razburjena, a kaj kmalu sem se umirila. Sicer pa so tudi komisarji bili v redu. Prav nič niso bili pikolovski. Bolj so gledali na to, s kakšnim pristopom snov podajam in kako jo povezujem. Zvedela sem tudi, da sem se pisno se kar dobro odrezala, zlasti v slovenscini, malo manj pa v matematiki. Vsekakor sem z izpitom zadovoljna.«

Tako je povedala druga od šestih kandidatov,

ki so bili včeraj kot prvi na vrsti v ustnem delu zrelostnih izpitov na znanstvenem liceju France Prešeren v Trstu. Da sprasevalna komisija opravlja svoje delo resno, toda brez toge strogosti, smo se potem lahko prepričali tudi na lastne oči in ušesa, ko smo prisotnovali dobrenemu delu izpita tretje kandidatke. Sprasevanje iz slovensčine se je odvijalo sproščeno kot pogovor, ki se je začel pri Moderni, se nekoliko dlje zaustavil pri Cankarju vse do njegovih tržaskih govorov, se nadaljeval z obravnavanjem Cirila Kosmaja, o katerem se je bila kandidatka razpisala že v pisni nalogi iz slovensčine, ter se naposled pomudil se pri Borisu Pahorju, o katerem je maturantka dejala, da ga cuti sebi blizjega kot pa Alojza Rebulo. Predstavljamo si, da je slo za eno izmed boljših letosnjih maturantov, saj je dekle dokaj suvereno odgovarjalo, vsaj kar zadeva izpit iz slovensčine. Nekoliko trsi oreh je mogoče predstavljalo sprasevanje iz nemščine, ki se je pričelo s Kafko. Prikazati tega zagonega prasknega pisatelja v nemcini, prav gotovo ni preprosta stvar.

Na zrelostne izpite na

Maturantka pred komisijo (Foto Kržmančič/KROMA)

znanstvenem liceju Prešeren je bilo letos pripuščenih skupno 52 kandidatov, med katerimi je tudi ena privatistka. Ustni del izpitov se je pričel, kot receno, včeraj, zaključil pa se bo predvidoma 14. t. m. Vmes bo nekaj dni pavze zaradi pisnih izpitov obolele kandidatke. Vsak dan dan bo pred komisijo dokazovalo svojo »zrelost« po set

kandidatov, razen zadnjega dne, ko bodo stitje. Prvi na vrsti so dijaki 5.A razreda, katerih priimek neposredno sledi crki »i«. Le-to je namrec komisija izzebrala, kot določajo izpitna pravila. Tudi iz tega je mogoče sklepati, da je na maturi nekaj odvisno tudi od sreče. Kot pac sploh v življenju, ki se zdaj abiturientom odpi-

KER NI ODGOVORA IZ RIMA

Tretja odložitev procesa proti Samu Pahorju

Včerajšnja obravnava pred tržaskim prizivnim sodiščem je bila že tretja od marca sem, vsaka pa je trajala le po nekaj minut, kolikor je pac sodnik potreboval za ugotovitev, da nimajo se v rokah odločitve Kasacijskega sodišča in je zato najbolje, ce zadevo odložijo.

Dogodki segajo se v leto 1988, ko je prof. Samo Pahor na glavni posti hotel položnico izpolniti v slovenscini, sledila sta poseg policije in prijava zaradi nasilnega dejanja in upiranja javnemu funkcionarju. Na prvostopenjski obravnavi so Pahorja obsodili na 6 mesecev zapora, a dve leti kasneje so ga pred prizivnim sodiščem oprostil. Javni tožilec je zatem vložil priziv na Ka-

sacijsko sodišče, ki je sklenilo, da se mora s procesom ukvarjati druga sekcija tržaskega prizivnega sodišča.

Na prvi obravnavi marca letos pa je Pahorjev zagovornik odv. Berdon zahteval preemistitve procesa zaradi Slovincem nenaklonjenega razpoloženja v Trstu. Zahtevo so sprejeli, proces prekinili in vse akte poslali v Rim, od koder se vedno ni odgovora (proces bi sicer lahko nadaljevali, le sodbe ne smejo izreči). Druga, prav tako kratka obravnava, je bila maja, tretja včeraj (predsednik Vincenzo Sammartino, javni tožilec Antonio Baiti, zapisničarka Sara Ukmar, tolmac Marko Ukmar), prihodnja pa bo 5. oktobra.

OBČNI ZBOR ZDBP / VČERAJ NA OPČINAH

Vloga slovenskih knjižnic v Italiji

Udeleženci včerajšnjega občnega zbora ZDBP na Opčinah (Foto Ferrari/KROMA)

Relacija knjižničar-uporabnik in specifični problemi knjižnic s slovenskim gradivom v Italiji sta bili osrednji temi včerajšnjega srečanja primorskih bibliotekarjev, ki sta ga organizirala Zveza bibliotekarskih društev Primorske in

Narodna in študijska knjižnica kot osrednja knjižnica Slovincem v Italiji. Srečanje je pravzaprav imelo značaj rednega občnega zbora Zveze, v odboru katere bo odslej tudi Ksenija Majovski kot predstavica knjižnic v FJK.

POČITNICE / V ORGANIZACIJI DIJAŠKEGA DOMA SREČKO KOSOVEL

80 otrok včeraj odpotovalo v počitniško kolonijo na Ptuj

V Dijaškem domu bo vse poletje odprto otroško središče

Včeraj je ob 13.30 z zelezniške postaje v Sezani z vlakom odpotovalo kakih 80 slovenskih otrok s Trzaskega na počitniško kolonijo, ki jo v tem poletnem casu že tradicionalno prireja Dijaški dom Srečko Kosovel iz Trsta. Vodila jih je podravnateljica doma Sonja Babic, ki je tudi glavna organizatorka kolonije, spremljajo pa se drugih 6 vzgojiteljev. Otroci bodo na letovanju na Ptuj do 15. t. m. Včeraj so odpotovali v najlepšem redu, v trenutku, ko poročamo, pa se nismo prejeli vesti o tem, kako so priptovali na cilj, a vse kaže, da ni bilo težav.

Omenimo naj, da je počitniška kolonija na Ptuj le ena izmed stori-

tev, ki jih Dijaški dom Srečko Kosovel nudi otrokom v poletnih mesecih. Od 21. junija pa vse do 12. septembra bo

v njegovih prostorih v Trstu neprekinjeno delovalo otroško poletno središče. Poleg casa delovanja je ena izmed po-

sebnosti tega središča v tem, da je odprto tako za slovenske kot za italijanske otroke. 19. julija pa se bo pričel »zeleni cen-

POKRAJINA / PRVI PROBLEMI

De Banfield odklonil odbomišvo za kulturo

Medtem ko se današnjemu prvemu zasedanju novega dezelnega sveta obeta, da se bo koncalo brez zaključkov, se veliko bolje ne godi niti novemu pokrajinskemu odboru. Komaj je novi predsednik Pokrajine Sardo Albertini predstavil clane svojega odbora, ze mu je prva »ovčica« usla iz jaslji: baron Raffaelo de Banfield, umetniški direktor opernega gledališča Verdi. V tiskovni noti, s katero je sporočil, da zadolžitve ne sprejema (postati bi bil moral odbornik za kulturo), je de Banfield

izrazil obzalo vanje in svojo odklonitev utemeljil z zdravstvenimi razlogi.

Pokrajinski odbor, ki steje sest oziroma osem članov s predsednikom in posebnim svetovalcem don Mariom Vatto, bo torej potrebno dopolniti z novim imenom, saj je ze jutri na programu predstavitev programa. Član pokrajinskega tajništva DSL Tonel pa se je medtem oglašil s polemичno noto, v kateri označuje pokrajinski odbor kot »izraz konservativizma, nagnjenega v desno«.

REDIPUGLIA / PO HUDI PROMETNI NESREČI

Identificirali štiri Tržačane

Annamaria Ambrosio

Barbara Senni

Včeraj zjutraj so identificirali se ostale štiri osebe, ki so poleg 44-letnega Borisa Legise iz Lucije (Semova ulica 17) izgubile življenje v hudi prometni nesreči na avtocesti Trst-Benetke, nedaleč od izstopa za Redipuglia: to so 44-letna Annamaria Ambrosio, njen 73-letni oče Vincenzo Ambrosio, 72-letna mati Caterina Rappi in 19-let stara hči Barbara Senni. Starsi so prebivali v Ul. Grandi 10, Annamaria s hčerjo pa v Ul. Valmaura 47.

Prometna policija iz Cervinjana, ki vodi preiskavo, o vzrokih nesreče ni hotela spregovoriti niti besede. Jasno je le to, da sta oba avtomobila vozila po prehitevalnem pasu v smeri proti Trstu, ko se je Legisa s svojim opel vectra zatekel v Y10 s tržasko registracijo, v katerem je bila tržaska družina. Udarac je bil izredno silovit, tako da Legisa razadi

hudih poškodb ni preživel nesreče, tržasko družino pa je povsem pokoncal se ogenj. Mali Y10 se je namrec vnel in vse, kar je ostalo, je bil del dokumenta na ime Annamaria Ambrosio. Tudi registrska tablica (ali to, kar je od nje ostalo), je odgovarjala na ime Ambrosio. Kot se je izkazalo, je bila ena od zrtev prav Ambrosiova. Na kraj nesreče so prišli gasilci, osebje Rdečega križa, prometna policija, celo helikopter, vendar nesrečnejem niso mogli več pomagati.

Nekateri domnevajo, da je nezgodi morda botrovala nepazljivost, drugi spet, da jo je zakrivila prevelika hitrost ali pa je bilo tako usojeno. Pred krajem nesreče pa so na cesti našli leseno zlozljivo mizo. Nekateri so pravili, da ni bilo dobro pritrjena in je padla s strehe tržaskega avta, ki naj bi zatem sunkoma zavrl.

NOVINE

Stelio Spadaro novi sekretar tržaske DSL

Z 20 glasovi na 30 (sedem jih je bilo proti, trije pa vzdržani), je bil sinoci za novega sekretarja tržaske federacije Demokracične stranke levice izvoljen Stelio Spadaro. Razprave federalnega odbora, ki je izvolil novega tajnika, se je udeležil tudi predstavnik vsedržavnega vodstva Occhettove stranke Maurizio Chicchiotti.

Tudi lastniki trafik danes pred dezelnim svetom

Poleg dramatičnih problemov zaposlenosti, na katere jih bo opozorila sindikalna demonstracija, bo clane novoizvoljenega dezelnega sveta ob današnjem prihodu na prvo zasedanje v skupščino čakal tudi problem slovenskih duty free shopov, ki so tm v peti tržaskih in sploh obmejnih lastnikov trafik in upravnikov skladišč državnega monopola, ki jih oskrbujejo. Italijanska federacija trafikarjev (FTT) v tiskovni noti opozarja, da se prodaja tobaka se naprej zmanjšuje, in to ne zaradi večanja števila nekadilcev, pac pa zato, ker »država ne stori ničesar, da bi državljanom preprečila svobodni uvoz tobaka«. Posledice takega položaja pa po mnenju FTT prizadevajo tudi nekadilci, saj zmanjšana prodaja tobaka prinaša manj davkov državi, ta pa zato odrine nasi deželi manj sredstev, ki ji pripadajo iz tega vira.

Obisk slovaške gospodarske delegacije

V gosteh tržaske Trgovinske zbornice se je te dni mudila delegacija gospodarske zbornice iz Bratislave, v kateri so bili njen predsednik Peter Mihok, podpredsednik Mubomir Hanus in konzul v Milanu Bobrik. Glavna tema razgovorov s tržaskimi gospodarstveniki je zadevala trenutni položaj, potrebe in možnosti slovaškega gospodarstva, medtem ko so gostitelji izrazili upanje, da se bo čimprej urenilo vprašanje zavarovanja italijanskega izvoza na Slovaško, kar je pogoj za pospešitev trgovinskega in sploh gospodarskega sodelovanja med državama.

Družabni večer Zaveznistva za Trst

Prijatelji, simpatizerji in vsi tisti, ki so ob nedavnih volitvah podprli Franca Codego, so jutri ob 20. uri vabljani v gostilno Kocman (Zgonik 56), da bi skupaj nazdravili demokratičnemu Trstu, ki zeli zgraditi napredno prihodnost, in se porazgovorili o nadaljnjih programih. Večera se bo poleg Codege udeležil tudi posl. Willer Bordon v svoji vlogi vsedržavnega koordinatorskega gibanja »Demokratičnemu zaveznistvu naproti«. Za pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na sedež Zaveznistva za Trst, Ul. Campanelle 13, telefon 395552, in sicer vsak dan razen sobote od 17.30 do 19. ure.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniško pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418

Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958

Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462

Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniška služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418

Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomika propaganda: Trst in Gorica, Publiscist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SKLAD MITJA ČUK

OTROK
IN STARI
STARŠI

JELKA ČVELBAR

Moji otroci že dolgo nimajo starih staršev in večkrat primerjam njihov vsakdanjik s vsakdanjkom tistih otrok, ki veliko časa lahko preživijo z nonoti.

Stari starši so za otroke zelo pomembni. Včasih se starši skoraj ljubosumno vprašamo, kaj imajo dedki in babice takega, česar mi nimamo? Odgovor pa je kar se da preprost: starši letimo od enega casovnega termina k drugemu, posebej se zato, ker smo navadno pre zaposleni. Stari starši pa večinoma živijo spokojno. S svojimi vnuki se lahko igrajo dolge ure na prodajalno, lahko pripovedujejo pravljice in podobno. Tak način življenja pa je otrokom, ki jih nič ne priteguje od obveznosti in ure skandirani čas, kar pogodu.

Stari starši so torej mirni. Svojo delovno dobo so zaključili, nič več se ne pehajo za uspešnostjo za vsako ceno, svoje življenje imajo sami v rokah. To razpoloženje je vidno tudi v odnosu do vnukov. Z njimi so popustljivejši kot starši, njihova potrpežljivost pa je večja od starševske.

Celo manj striktno zahtevajo, da bi vnuki izpolnili njihove ukaze, kakor so prej pomenjali s svojimi lastnimi otroki. Morda tudi zaradi tega, ker se popolneje lahko posvetijo vnukom, kakor so se v mlajših letih, zaradi drugih skrbi, svojim otrokom. Poleg tega pa, da so dedki in babice brezskrbnejši in se popolneje posvetijo svojim vnukom, so se pomembnejša vrlina starih staršev njihovo znanje in izkušnje. Otrokom je nadvse prijetno poslušati, kako so nekod živeli ali kako je bilo z mamo in ockom, ko sta bila se čisto majhna. O tem pa najbolje pripovedujeta dedek in babica. Dedek zna na primer tudi zelo dobro opisati in narediti pitčjo utico, otrokom pričrvi na vejo gugalnico, ki je prezaposlenega očeta cakala že toliko časa v kleti. Pa tudi stara mama zna marsikaj: kako sesiti puncam oblekico, zgraditi visok stolp iz kock...

Pri nonotih je veliko pomembnega: tudi dejstvo, da so mnogi vnuki od njih kaj podedovali: Denimo ljubezen do živali, navdušenje nad glasbo, nagnjenje k slikanju... V taki prijetni družbi postanejo otroci dovzetni tudi za skrb, ki tarajo stare starše. Vedno so jih pripravljene poslušati, kaj jih boli in kaj jih skrbi, s primerno distanco, ki jo največkrat stari starši pogrešajo pri svojih sinovih in hčerah.

Skratka otroci od dedka in babice veliko pridobijo in zaradi tega tako radi visijo pri njih. Seveda je stik z vnuki zelo koristen tudi za stare starše. Z vnuki odkrivajo svet na novo, zopet se znajo čuditi letnim časom, zuzelki, ki leti, disecemu svetu. Z vnuki se pomladijo in delajo stvari, na katere so že pozabili in se mar jim ni, kaj bodo rekli drugi ljudje. Skrb za vnuke pa jim daje tudi prijeten občutek, da so se potrebni.

Seveda niso vsi stari starši enaki, kakor tudi vnuki ne. Nekateri dedki in babice so se vedno zaposleni ali pa so odkrili po upokojitvi nova zanimanja. Tako se sele polagoma zavedo, da so pravzaprav že stari starši. V tej vlogi se morajo najprej spoznati in sprejeti. Morajo si v prvi vrsti razjasniti, kaj zahteva od njih vloga starih staršev, kaj od njih pričakujejo ostali v družini.

Velikokrat se tudi dogaja, da se stari starši in stari prečkajo, če so zelo pogosto skupaj, ker imajo različne poglede na svet, na gospodinjstvo in na vzgojo. Z lahkoto pa se razumejo s kanckom spoštovanja in strpnosti na obeh straneh.

V splošnem je zelo pomembno, da vnuki niso odtujeni od dedov in babic, da so z njimi v stiku in da ta stik gojijo vsaj po telefonu ter se obiskujejo vsaj ob družinskih praznovanjih. Poleg bližine in vzgoje staršev je za otrokovo gotovost bližina in vzgoja starih staršev nadvse pomembna.

GLASBA / DVA NASTOPA PEVK IN PEVCEV Z OPČIN

Zbori Tabor lepo
zaključili sezonoPeli so pri Ferlugih ob svetoivanskem
kresu in v Domu upokojencev v Sežani

Pevke in pevci moškega, zenskega in mešanega zbora Tabor z Opčin so v teh dneh s svojim pevovodjem Svetom Grčicem na celni imeli dva skorajda že tradicionalna nastopa ob koncu sezone. Pretekli teden so na dan sv. Ivana peli pri Ferlugih in s svojim vedrim nastopom pričarali, da je kres zagorel ne le na jasi za vasjo, ampak tudi v srcih številnih prisotnih. Predvčerajšnjim pa so priredili koncert v Domu upokojencev v Sežani, kjer se zdaj že drugo leto mudi njihov dolgoletni kolega Karlo Kralj, ki ga je zla usoda pred kakimi desetimi leti privezala na invalidski voziček.

Nastop pred upokojenci v Sežani je bil mesto- ma prav ganljiv. Pevke in pevci so dali vse iz sebe, da so kar najlepše podali nekaj najlepših biserov iz naše pevke zakladnice. Nastopili so najprej v moski, potem v ženski in naposled v mešani zasedbi ter svoj uradni nastop zaključili s Kajuhovo Samom milijon v znameniti in priljubljeni Vrabčevi ugalsbitvi. Toda uradnemu je sledil neuradni del, v katerem je privrela se marsikatera na dan iz grl pevcev in smih upokojencev. Prisotne je na prisrčnem večeru nagovoril ravnatelj Doma upokojencev Sežana Evgen Stopar. Povedal je, da je trenutno v

domu 190 upokojencev povprečne starosti 70 let, med katerimi je približno 10 odstotkov iz zamejstva. Za sprejem v dom je veliko zanimanja tako v sezanski občini kot zunaj nje, posebno v italijanskem zamejstvu, prednost pa imajo tisti, ki se znajdejo v hudi socialni stiski. Stopar se je toplo zahvalil zboru Tabor, ki je prišel pet v prvi vrsti svojemu bivšemu kolegu, a tudi za vse ostale oskrbovance. »Tudi takšna srečanja, kot je bil današnji nastop pevkega zbora Tabor,« je med drugim dejal, »so za ljudi v domu zdravilo, razlaja, ki je ne more nadomestiti niti medicina, niti socilani delavci.«

Samo s pravočasnim naročilom si boste zagotovili učbenike za prihodnje šolsko leto.

Seznami so na razpolago v

TRŽAŠKI KNJIGARNI

Ul. sv. Frančiška 20

KD VALENTIN VODNIK - ob 115-letnici ustanovitve vabi na

Tam gori za našo vasjo...

celovečerni koncert ob 15-letnici delovanja Zenske skupine STU LEDI pod umetniškim vodstvom Tatjane Blokar.

Danes, ob 21. uri v Dolini v cerkvi sv. Martina

SKD SLAVEC RICMANJE - LOG vabi na tradicionalno vasko

SAGRO 2. - 3. - 4. - 5. julija

SPORED: danes, ples s ansamblom POMLAD; jutri, 3. t. m. ples s ansamblom KRT; nedelja, 4. t. m. koncert Godbenega društva PROSEK in ples s ansamblom KRT; ponedeljek, 5. t. m. ples s ansamblom POMLAD in nastop baletne skupine »Club diamante« iz Turjaka.

Amaterska dramska skupina KD »Igo Gruden«

uprizorja komedijo v dveh delih

J. Kesselring

Arzen in stare čipke

Danes in jutri, 3. julija ob 21.00 na domaciji

PRI USAJEVIH v stari vasi (Nabrezina st. 8)

PREMERE VCERAJ: temperatura zraka 25,2 stopinje, zračni tlak 1014,6 mb rahlo narašča, brezve-trice, vlaga 64-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Jacopo Monti, Diego Celin in Lorenzo Figliola.
UMRLI SO: 74-letni Fausto Bassanesi, 81-letni Florindo Pilastru, 69-letna Dina Chiarpin, 79-letni Giuseppe Ippolito, 10-letna Flenkova Youlia, 92-letna Maria Zaccagna, 83-letna Angela Mazzaroli.

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje filmov - 21.30 »Tokyo Decadence«, prepovedan mladini pod 18. letom.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter, Harvey Keitel.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 20.30, 22.00 »Tutti gli uomini di Sara«, r. Gianpaolo Tescari, i. Nancy Brilli.

NAZIONALE 1 - Zaprt zaradi dopusta.

NAZIONALE 2 - Zaprt zaradi dopusta.

NAZIONALE 3 - Zaprt zaradi dopusta.

NAZIONALE 4 - Zaprt zaradi dopusta.

GRATTACIELO - 17.30, 19.05, 20.40, 22.15 »La gatta e la volpe«, i. Jack Nicholson.

MIGNON - 17.00, 19.30, 22.00 »Charlotte«, r. Richard Attenborough, i. Robert Dwayne Jr.

LJUDSKI VRT - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Gli sgangheroni«.

EDEN - Zaprt zaradi dopusta.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Proposta indecent«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.

ALCIONE - 20.00, 22.00 »In mezzo scorre il fiume«, r. Robert Redford.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.10 »Persone perbene«, r. Francesco Laudadio, i. Massimo Ghini, Elena Sofia Ricci.

GRAD SV. JUSTA - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »La morte ti fa bella«, i. M. Streep, B. Willis, G. Hawn.

RADIO - 15.30, 21.30 »La bestia nera«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 2. julija 1993
OTON

Sonce vzide ob 5.20 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.38 - Luna vzide ob 19.42 in zatone ob 3.46.

Jutri, SOBOTA, 3. julija 1993
TOMAZ

Avtobusi za nedeljsko
proslavo na Vrh

Zveza vojnih invalidov NOB obvešča, da je zaradi velikega povpraševanja ljudi organizirala avtobusni prevoz na proslavo partizanskega dnevnika, ki bo na Vrh pri Sovodnjah v nedeljo, 4. julija, ob 18.30.

Kdor želi rezervirati prevoz z avtobusom, naj stopi v telefonski stik z uradom Zveze od danes do sobote, med 9. in 15. uro.

Telefon Zveze vojnih invalidov NOB: 360324

O paginaciji
Primorskega
dnevnika
in Republike

Spostovani!

Nekaj je očitno narobe z razmestitvijo člankov v Primorskem dnevniku, ki istocasno zanimajo zamejsko in matično javnost, če sem moral v sredo, 23. junija, listati do 10. strani, da sem našel poročilo o takem dogodku, kot je bil uradni obisk delegacije Slovenske skupnosti v Ljubljani. Kot je znano, je imela tam razgovore o volilnih reformah v Italiji in o položaju po volitvah pri nas, in sicer najprej v parlamentu pri predsedniku Odbora za mednarodne odnose Z. Thalerju, nato pri predsedniku Republike Slovenije M. Kucanu, končno pa se na Ministrstvu za zunanje zadeve.

O istem dogodku je Republika poročala na 2. strani. Podobno pa se je zgodilo že nekajkrat prej, ko je šlo za »manjšinske dogodke« v Ljubljani. Dne 3. junija je na primer Primorski dnevnik poročal na deseti strani, Republika pa na drugi, o tiskovni konferenci, ki jo je imela SSK v Cankarjevem domu. Med udeleženci je bil

tudi zunanji minister L. Peterle, ki je izrekel pomembne misli o volilnih reformah v Italiji. Naslednjega dne je Primorski dnevnik spet na 10. Republiku pa na 2. strani, poročal o pomembni seji Odbora za mednarodne odnose, na kateri so med drugim odobrili pomembno izjavo o naši narodnostni skupnosti in volilnih reformah v Italiji.

Na nobenega izmed teh dogodkov bralec iz zamejstva ni bil opozorjen na prvi strani ali na »zamejskih« straneh. To ugotavljam tudi zato, ker je odgovorni urednik v uvodniku 8. junija zapisal, da je med vzroki za volilne neusphe tudi dejstvo, da »ni bilo zadostne moralne in politične opore iz Slovenije, kjer se tako politiki v svoji ozkosti kot mediji v svojem iskanju senzacije do manjšine ne opredeljujejo več kot do nacionalnega vprašanja...« Vtis o tem, koliko se v matici zanimajo za nas, pa ustvarjajo tudi časopisi. Trije omenjeni dogodki, ki nedvomno govorijo o skrbi visokih predstavnikov Republike Slovenije za usodo manjšine, po mojem mnenju niso dobili dovolj poudarka v edinem zamejskem dnevniku.

Po peresu pa sem seget tudi zato, da bi nekoliko razširili poročilo Boga Samse o zadnjem obisku SSK v Ljubljani.

Delegacija SSK je izkoristila vse tri razgovore in prisotnost številnih casnikarjev tudi za to, da je pojasnila svoje mnenje o »aferti«, ki ravno zadnje dni vzbuja casopisne in druge polemike pri nas in v matici. Gre za »gospodarsko bazo« v zamejstvu. Kot deželni tajnik SSK sem na vseh treh srečanjih poudaril, da Slovenska skupnost ne soglasa in ne sodeluje

pri skandalističnem obravnavanju te problematike in nima nič skupnega s kakim posameznikom, ki se uveljavlja s senzacija-mi. Ravno tako pa je jasno stališče SSK, ki je bilo na več mestih povedano že predstavnikom prejšnjega režima, po demokratičnih volitvah pa najvidnejšim oblastem v Sloveniji, in sicer da so v našem zamejstvu nekatere ustanove, organizacije, sredstva obveščanja in gospodarske osnove, ki bi morale biti po svojem izvoru, značaju in namenu namenjene celotni manjšini, ki bi morala imeti tudi možnost, da o njih soddloča. Posteno je treba povedati, da je prišlo v zadnjih letih do nekaterih pozitivnih premikov, drugod pa od tega ni prišlo oziroma se je položaj poslabšal. Ob iskanju večje enotnosti je potreben dialog tudi o tem, seveda na primerni ravni.

Pri tem bi rad stavku iz poročila: »Predsednik je ostro obsojil pisanje Dela in napade na slovenska zamejska podjetja, ki so gospodarska baza tamkajšnjih Slovencev,« dodal, da je predsednik Kucan nadaljeval z mislijo, kako je nujno potrebno, da »gre za skupno materialno bazo vse manjšine. Doma ni več, kot je bilo, in tudi v Trstu ne more biti.«

S spoštovanjem
Ivo Jevnikar,
deželni tajnik SSK

Pripis uredništva: pismo objavljamo, čeprav je znatno daljše od članka, na katerega se nanaša. Ocenili smo, da je bil namen obiska delegacije Slovenske skupnosti v Ljubljani, da opozori oblasti Republike Slovenije na dejstvo, da je nova zakonodaja onemogočila izvolitev predstavnikov slo-

venske stranke v deželni in v oba pokrajinska sveta ter v zvezi s tem opozoriti na problem, ki je v zamejstvu poznan, tudi javnost v Sloveniji. Zato je bilo poročilo (s sliko) objavljeno z velikim poudarkom na Republiku, ki je namenjena javnosti v Sloveniji ter ponatisnjeno na strani Slovenije v Primorskem dnevniku. Iz istega razloga je bilo poročilo osredotočeno na vprašanje izvoljenega zastopstva in ne na druga vprašanja, na katerih je bil govor na obisku. Stališče Slovenske skupnosti do manjšinskih ustanov pa je itak poznano in je predmet diskusije (in deljenih mnenj) v manjšini, o čemer Primorski dnevnik redno poroča.

O slovenščini
na spominski
plošči
Mariji Tereziji

Ni se se povsem poleglo ogorčenje zaradi slabega prevoda naslovov maturitetnih nalog, ko moramo žal zabeležiti nov jezikovni spodrsljaj, ki bo tokrat ostal trajno zapisan oz. vklešan na spominski plošči Mariji Tereziji v Ul. Rossini. Namesto kozmopolitkega mesta Trsta beremo na plošči kozmopolitkega mesta Trst. Kot med Italijani, so tudi med Slovenci kozmopoliti in ne koz-

mopolitiki, iz katerih bi lahko izpeljali zgornji napačni pridevnik. Ista napaka se ponovi tudi v hrvaškem in srbskem jeziku, medtem ko je »grada Trsta« v obeh jezikih zapisano pravilno, le v slovenskem prevodu so avtorji ali prevajalci pozabili, da je treba tudi Trst sklanjati. Poleg tega bi moral biti celotni napis nazivov v dajalniku, ne imenovalniku, torej pravilno Cesarici, pobudnici modernega in kozmopolitkega mesta Trsta v spomin. Tudi v italijanski bi bilo pravilno »in memoria di...«, vendar je ob obratnem besednem redu napisa kljub izpustitvi predloga sprejemljivi, medtem ko v slovenscini spreminja pomen, plosko namreč v našem primeru postavlja Marija Terezija sama. Na koncu se pripomba glede hrvaške carice. Marija Terezija je bila namreč tudi za Hrvate cesarica, celo bečka cesarica, prav tako cesarica Elizabeta, medtem ko so uporabljal izraz car in carica za ruske, srbske in bolgarske vladarje.

Ob vseh mogocih slabih, netočnih in nesprejemljivih prevodih, ki se pojavljajo v Trstu, se moramo resno vprašati, ali pri nas resni nikogar, ki bi pregledal vsaj tista besedila, ki gredo v tisk ali celo na spominske plošče?

Lelja Rehar Sancin

TRŽASKI
PARTIZANSKI
PEVSKI ZBOR
»PINKO
TOMAZIČ«

V nedeljo,
4. julija,
ob 18. uri kratka
akustična vaja.
Pevci, godbeniki
in solisti
vsi na VRH
in vsi partizani,
demokrati,
Slovenci in
Italijani.

OBVESTILA

LEKARNE

Od ponedeljka, 28. junija, do nedelje, 4. julija 1993

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 14 (tel. 572015), Erta S. Anna 10 (tel. 813268), Milje - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Ul. Dante 7, Milje - Mazzinijev drevored 1

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Dante 7 (tel. 630213).

Za dostavljanje zdravil na doma tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka ob 8. do 13. ure - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba ob 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

PRIREDITVE

SZ GAJA organizira do 4. julija v športnem objektu na Padričah »Sportno zabavo« z raznimi turnirji in tekmovalji. Za prijetno vzdušje bodo poskrbeli ansambli Happy day, Lojzeta Furlana in Edera.

ZBORI VESELA POMLAD z Opčin prireajo ob 15 letnici delovanja, ob 20.30 v župnijski cerkvi v Repentabru koncert dekliškega pevkega zbora Vesela pomlad. Vabljeni.

TAJNISTVO DTTZ »Ziga Zois« obvešča dijake, ki se v šolskem letu 1993/94 nameravajo vpisati na Zavod, naj to storijo čimprej, kajti rok zapade nepreklicno jutri, 3. julija.

DRŽAVNI POKLICNI ZAVOD J. STEFAN iz Trsta obvešča dijake, da je v teku vpisovanje za šolsko leto 1993/94 do vključno 3. julija.

ČESTITKA

Danes praznuje naš dragi JOSIP 86 let. Vse naj mu želijo vsi njegovi, še posebno pa pravnuka Mitja in Katja.

MALI OGLASI

OSMICO so odprli na Opčinah pri Krtičevih. Tocijo belo in crno s priznikom.

PRI OLENIHU na Padričah je odprta osmica vsak dan od 16. do 24. ure; ob sobotah in praznikih 10 - 13 in 16. - 24. ure.

OSMICO je odprl Stanko Gruden v Samatorci. Vabljeni.

OSMICO ima Branko Slavec v Mackoljah st. 133 (cesta za Prebened).

OSMICA je v Dolini pri Marju Zerjalu

OSMICA je odprta pri Usaju v Nabrezini

OSMICO ima v Zgoniku Janko Kocman do 4. julija.

NUDIM lekcije iz slovensčine. Interesenti naj telefonirajo na st. 220726.

NA VASI ali v okolici Trsta, tudi na Krasu, mlad zamejec išče skromno staro hišo ali majhno stanovanje, potrebno popravil, oziroma podrtijo za dostopno ceno. Tel. st. 828251.

PEKARNA išče peka. Telefon st. 200231.

STANOVANJE sodobno opremljeno v Ovcji vasi (Valbruna) - 6 ležic in 2 dodatni, garaža in klet - prodam. Tel. (0481) 390688 v večernih urah.

CE STE AMBICIOZNI in bi radi dodatno zaslužili s prodajo vrhunskih izdelkov pokličite Karmen v ponedeljkih in sredo popoldne na tel. st. 327447.

UNIVERZITETNI študent nudi lekcije knjigovodstva. Tel. 53220.

LANCIA DELTA 1300 LX, letnik 86, sivo metalizirane barve, v odličnem stanju prodam zaradi nakupa avta višje kubature. Cena po dogovoru. Tel. st. 040-200377.

PRODAM HISO v obmejnem pasu - LIPICA za 170.000 DEM, 200 kv m površine, vrt in dvorišče 1547 kv m. telefon 0038-67-67084.

ISCENJEM delo, varstvo otrok ali starih oseb in vsa gospodinjstva dela v Trstu ali okolici. Tel. 0038-67-41717.

PRISPEVKI

Robert Cante daruje 10.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

Jozica Gustin daruje 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Glavka Turka darujeta Edi in Jole Germani 100.000 lir za MePZ J. Gallus.

V spomin na pok. Maro Milic darujeta Dragica in Ivan Kreševic 30.000 lir za spomenik v Brisicikh.

V spomin na Maro Milic daruje Jozica Gustin 30.000 lir za spomenik v Brisicikh.

V spomin na Maro Milic darujeta Anica in Bruno Milic 50.000 lir za Kulturni dom NOB iz Brisicikov.

V spomin na Maro Milic daruje družina Ostrouška 100.000 lir za Kulturni dom NOB iz Brisicikov.

V spomin na Justino Gulin daruje družina Briseček 50.000 lir za spomenik padlim v NOB na Opčinah.

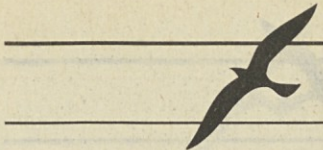
Nameste cvetja na grob dragega Borisa Tavčarja darujeta Rafaela in Adrijan Rustja 50.000 lir za PD Slavko Skamperle.

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočutja se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ob izgubi

Karla Starca
SVOJCI

Trst, 2. julija 1993

PROMET / NAČRT ZA PREUREDITEV

Vožnja po mestu bo enosmerna

Načrt je že izzval kritike in pomisleke

MARKO MARINCIC

Preureditev prometa v Gorici, o kateri se govori že 20 let, naj bi končno postala stvarnost. Skupina starih inženirjev je po nalogu občinske uprave dolge mesece zbirala podatke o številu vozil na glavnih ulicah, o smereh, ki jih ubirajo prometni tokovi, o parkirščih, o hrupu in onesnaževanju. Iz zbranega gradiva je sedaj nastal načrt za reorganizacijo prometa. Predslogi so ga predstavili rajonskim svetom, pred odobritvijo v občinskem svetu pa bodo sledila še druga posvetovanja.

Glavna značilnost načrta bo uvajanje enosmernih ulic. Kot so pojasnili načrtovalci, inženirji Sivilotto, Franzil, Novarin in Honnell, so pri načrtovanju skušali postaviti red v današnji kaos. S primernimi posegi naj bi torej ustvarili nekakšno "hierarhijo" med ulicami: nekatere glavne osi bi bile namenjene hitremu premikanju med mestnimi predeli, iz drugih ulic pa naj bi izločili prehodni promet. V smeri sever-jug bodo sedanjo nasičeno prometno os po Ul. d'Aosta skušali razbremeniti tako, da bodo velik del prometa usmerili na os ulic L. Isonzo-Leoni-Leopardi-Brass. To naj bi dosegli s semaforji, prepovedjo zavijanja v levo na križiščih brez semaforjev in z uvedbo enosmernih ulic. Ulice Sauro, De Gasperi, Roma in Carducci bi postale enosmerne proti severu, enako na drugi strani ulici Bagni in Cadorna, v obratno smer pa naj bi se promet stekal po Verdijevem Korzu, nato po Ul. Diaz in Ul. Leopardi. Iz trzaskne smeri bi promet usmerjali na Ul. Terza Armata in tako razbremenili Trzasko ul. in delno Ul. D'Aosta.

V prečni smeri bi promet potekal enosmerno po ulicah 9. avgusta, 24. maja, Filzi in V. Veneto v smeri proti bolnišnici (v obratni smeri bi uvedli preferenčni pas za avtobuse, reševalna vozila in kolesa). Neresljiv problem je usmerjanje avtomobilskega prometa iz bolnišnice (in Sempetra) proti centru. Kot kaže bo glavni tok sel proti Rdeči hisi in nato po Ul. Alviano ali skozi predor do Travnika.

Na ulicah, ki bi bile namenjene hitri vožnji avtomobilov, bi omejili parkiranje in druge vire zastojev. Skoraj vse druge ulice pa bi bile pretežno namenjene počasnemu premikanju, stanovalcem, iskanju parkirišč. Na

Ul. 24. maja je danes med najbolj kritičnimi prometnimi točkami v Gorici (foto Studio Reportage)

stranskih ulicah ob Korzu bi onemogočili prehodni prečni promet s prekinitvami in enosmernimi ulicami. Delno razbremenjen bi bil tudi sam Korzo Italija.

Načrtovalci so pomislili na kolesarje, a ne preveč: njim bi bila namenjena stranska pasova na Korzu Italija, nekatere kolesarske steze na enosmernih ulicah (v nasprotni smeri kot gre promet), precej tvegana pa se zdi izbira mešanega pasu za kolesarje, avtobuse in reševalna vozila na osi Ul. Veneto-24. maja. Otokov za pešce v načrtu sploh ni, pač pa so predvidena območja "omejenega" prometa (Ul. Mazzini, Ascoli in nekatere druge).

Precej pozornosti je slo parkiriščem. Prevladalo naj bi nacelo, da je parkiranje v centru lukusuz, ki ga bo treba odslej placati. Drago naj bi placevali parkiranje na ulicah, ceneje bi bilo na obroču parkirišč okrog centra (Drev. Virgilio, Ul. Fatti in Della Bona itd.). Edini večji poseg v razbremenitev prometa v centru naj bi bili veliki parkirišči pri Espomegu in Rdeči hisi, kjer bi za ceno parkirnine dobili tudi avtobusno vozovnico. Seveda bo treba uvesti posebni avtobusni progi s pogostimi voznjami.

Rajonski svetovalci so se pohvalno izrekli o nekaterih izbranih rešitvah, precej pa je bilo tudi kritik. Večino lahko

strnemo v ugotovitev, da bi kljub preureditvi prometa Gorica ostala mesto "po meri avtomobila" in ne po meri človeka. V načrtu namreč manjkajo odločnejši prijemci za omejevanje poplave avtomobilov, sploh ni otrokov za pešce, premalo pozornosti je namenjena kolesarjem.

PARTIZANSKI DNEVNIK / POGOVOR Z ALDOM RUPLOM

Zgodovinski spomin na vlogo partizanskega tiska

Poleg tega vsebinskega pomena pa bo sobotno in nedeljsko praznovanje na Vrhu tudi množični ljudski praznik

POGOVOR: RUDI PAVSIC

Cetrti julij je pred slovensko samostojnostjo veljal za Dan borca. Ste za prireditev na Vrhu zeleli izpostaviti takšno časovno abinacijo?

»Proslava je nastajala že nekaj časa in za definicijo datuma je treba iskati druge vzroke. Zeleli smo jo pripraviti pred zaključkom sezone ob začetku poletnih počitnic. Na podlagi takšnega razmisljanja smo se opredelili za 4. julij. Rekel bi celo, da nam je ta datum nekoliko v oviro, saj smo kasneje izvedeli, da se v Sloveniji, posebej pa na Primorskem pripravljata vrsta pobud s podobno tematiko.«

V nedeljo bo na vrsti ljudski praznik. Kako si ga zamisljate in ali ni nevarnosti, da bi zdrknili na nivo - Se pomnite tovariši - ?

»Tega vsekakor nečemo in prizadevamo si, da se izognemo nekakšnemu patetičnemu prazniku veteranov, kot jih je v Italiji kar precej, če pomislimo samo na srečanja in shode alpincev in podobno. Ne zelimo, da bi to bil zahvalni praznik za generacijo, ki odhaja. Moram reči, da na pripravnih sestankih po vaseh smo to jasno povedali in da so to ljudje tudi razumeli.«

No, ko si že omenil sestanke po vaseh, bi lahko

ocenil razmisljanja in poglede, ki so prišli s teh sestankov?

»Moram reči, da so me številni sogovorniki, predvsem sami bivši borci, presenetili zaradi njihove realnosti. V njihovih posegih ni bilo zaznati tiste evforičnosti, ki včasih zdrkne na banalnost. Odločnosti pa ni manjkalo. Te ocene sem nekako premaknil v čas NOB in pomislil na vzgibe in motivacije, ki so te ljudi silile v gozdove. Ni slo za rezultat množične propagande, slo je za nekaj drugega, bolj subjektivnega pa vendar takšnega, kar je te ljudi vezalo skupaj...«

Takšna prireditev zahteva tudi primerno organizacijo. Kaj bi k temu rekli?

»Moram reči, da nimam večjih kritik, ceravno je razumljivo, da ko pri realizaciji projekta sodeluje več ljudi tudi določeni spodrsiljavev ne manjka. Posebej pa bi izpostavil prizadevanje in odlično sodelovanje z Vrhovci, ki so res dali vse iz sebe, da bi sobotna in nedeljska prireditev uspeli.«

Nekateri so se sprasevali, odkod na plakatu in vabilu naziv: Vrh na doberdopskem Krasu?

»Razlogov je več. Prvic

gre za zemljepisni pojem, ki ne upošteva le ozke občinske meje, saj je vključen v širše pojmovanje primorskega prostora. In prav to je glavni razlog, da smo uporabili takšno geografsko definicijo. Rekel bi, da dimenzija Partizanskega dnevnika nekako odgovarja teritorialni dimenziji IX. Korpusa, to je večjemu območju, kjer ima doberdopski Kras svoje geografsko in rekeln bi tudi zgodovinsko politično mesto. To smo hoteli posebej izpostaviti in zato ni slučaj, da so naši letaki nemara povsod od Trente do Milja in od Predmeje do Tržica.«

V nedeljo je pričakovati kar precej ljudi. Kako bo urejeno za parkiranje sprico dejstva, da pred prireditvenim prostorom je le manjše parkirišče?

»Za to priloznost bodo vaske ceste enosmerne z možnostjo parkiranja na desni strani. Sicer bo s tem v zvezi delovala tudi primerna služba.«

Program nedeljske prireditve so bo začel ob 18. uri s polozitvijo vencev pred spomenikov NOB ter se nadaljeval s priloznostnimi govori in koncertom Partizanskega pevskega zbora. V drugem delu, po svečanosti, se bo vrhovska prireditev spremenila v ljudski praznik. Takšna je želja prirediteljev.

ŠTEVERJAN / JUTRI IN V NEDELJO

Štiriintrideset skupin bo igralo na festivalu

Vsi ansambli prihajajo iz Slovenije

V Steverjanu je vse nared za 23. festival narodnozabavne glasbe, ki se bo odvijal jutri in v nedeljo. Za nastop na tradicionalnem tekmovanju, se je prijavilo 34 ansamblov. Vsi bodo nastopili v sobotnem delu festivala, (ob 20. uri) ko se bodo predstavili z izvirno skladbo. V finalnem delu, v nedeljo, jih bo nastopilo približno polovica. V nedeljskem nastopu (ob 17. uri) bo vsak finalist zaigral, poleg izvirne, tudi skladbo iz klasičnega repertoarja narodnozabavne glasbe. Napovedovala bosta Janez Dolinar in Tajda Lekse. Pokrovitelji festivala so: SSO iz Gorice, Briska gorska skupnost in deželna radijska postaja RAI-Trst A iz Trsta.

Nastopajoče bosta ocenjevali komisija za glasbo, ki jo sestavljajo Franc Lacen, Ivan Sivec, Janez Belicic, Valentina Humar, Florijan Lango in Janez Rijavec ter komisija za besedila v sestavi Franka Padovan, Franc Cernigoj in Franko Zerjal. Prireditelji so v razpisnem roku prejeli prijave naslednjih ansamblov: Ptujski instrumentalni ansambel iz Ptuja, Trio Svetlin iz Moravč, Primorski fantje iz Pirana, Koroski pozdrav iz Ravne na Koroskem, Mladi prijatelji iz Pesnice, Joze Seruga iz Ptuja, Fantje izpod Vurbeka, Bistrski odmev iz Slovenske Bistrice, Savica iz Bohinja, Rubin iz Novega Mesta, Ansambel Franca Le-

sja iz Podplata, Vihar-nik iz Kamnika, Ansambel bratov Poljansek iz Kamnika, Comet iz Zrec, Joze Skubic in Slapovi iz Grosupelja, Glas Slovenije iz Skofje Loke, Franci Ocvirk iz Sevnice, Brodniki iz Senovega, Planika iz Kranja, Most iz Radomelja, Savinjski kvintet z Vrankega, Cik-Cak iz Kopra, Ekari iz Stars, Cvet iz Radeč, Laufarji iz Idrije, Podkrajski fantje iz Velenja, Breza iz Ljubljane, Revirski odmev iz Zagorja, Blegos iz Skofje Loke, Vrtinica iz Nove Gorice, Fantje izpod Rogle iz Zrec, Gaj iz Mozirja, Trio Marina iz Portoroza in Ptujskih pet iz Ptuja. Zal iz zamejstva niso prejeli nobene prijave.

KONCERT / FOLKEST 93

Nocoj na gradu prvo srečanje z etnično glasbo

S koncertom, ki bo nocoj ob 21. uri na go-riskem gradu, se bo začel letošnji festival etnične glasbe Folkest 93. Najpomembnejši in najbolj sirnejši italijanski pregled "druge" glasbe bo tudi letos zasedel trge in gradove številnih krajev nase dežele, pa tudi Kopra, Bovca in Beljaka. Od danes do 25. julija bomo lahko poslušali kar 47 nastopov skupin in solistov iz Italije, ZDA, Avstrije, Slovaske, Portugalske, Irske, Škotske, Francije in Južne Amerike. Cilj organizatorjev je uveljaviti tudi med siršo publiko pristno glasbo, ki se v zadnjih letih vrača v ospredje, tudi po zaslugi glasbenikov kot so Peter Gabriel, Paul Simon, Gi-

psy King in David Byrne, ki za svoje skladbe pogosto uporabljajo zvoke in instrumente, ki so tradicija ljudskih izročil celega sveta.

Folkest 93 se bo torej začel drevi ob 21. uri na goriskem gradu z nastopom ameriske skupine Rockin' Dopsie and the Zydeco Twister z večerom calipsa, bluesa in kreolske glasbe iz Louisiane. Jutri bo v Palmarnovi nastopila skupina Calicanto iz Veneta, v Sequalsu pa bodo igrali Americani Fish Heads and Rice. V torek bo v Spilimbergu nastopil italijanski kantavtor Ivano Fossati, o ostalih nastopih pa bomo poročali v naslednjih dneh.

ALES WALTRITSCH

SEJEM STARINE

Podstrešje na Placuti

Na Placuti bo v nedeljo od 9. do 13. ure drugi sejem rabljenih predmetov in starine "Podstrešje na Placuti", ki ga prireja rajonski svet za Severno cetr. Poskus prvo nedeljo junija se je dobro obnesel in za julijski sejem (odvijal se bo redno vsako prvo nedeljo v mesecu) se je prijavilo že 18 proslcev. Zbirateljem in ljubiteljem starih predmetov se obeta zanimiva ponudba. Zasebni prodajalci bodo namreč ponujali knjige, revije, razglednice, manjše pohištvo, star nakih in druge "dragocenoosti" iz podstrešij.

NOVICE

Poletna predstava v Kromberku navdušila številne Goričane

Poletna gledališka predstava, ki so jo priredili oz. najeli Kulturni dom Gorica, ZSKD v sodelovanju s SSG pri sosedih v Novi Gorici se je nadvse uspešno iztekla. V prijetnem vrtu gradu Kromberk se je namreč zbralo precejšnje število "zamejskih" ljubiteljev teatra ter abonentov SSG ter s tem ponovno - ce je bilo se treba - potrdili, da ima tudi "poletno" gledališče svoje privrzenke. Predstava "Tico - Tico bar" v priredbi gledališča PDG iz Nove Gorice je primerna poletna in sodobna gledališka predstava, polna humorja in je gotovo navdušila številne goriske gledalce.

Po tem gledališkem večeru prireditelji poletnih slovenskih manifestacij na Goriskem načrtujejo se marsikatero zanimivo in zabavno poletno prireditev. Za kaj gre, pa je se prava skrivnost oziroma jo organizatorji "tiscijo" zase... Ob pravem času jo bodo že razsiliili...

Pri skupnosti Arcobaleno srečanja o problemih v zaporu

Terapevtska skupnost Arcobaleno pripravlja danes in jutri dve študijski srečanja o življenju v zaporih ter o načrtih in možnih ukrepih, da bi bivanje v kazenskih institucijah postalo cimbolj humano in sprejemljivo. Prvo srečanje bo danes ob 16. uri na sedežu skupnosti v ulici sv. Mihaela 38, drugo pa jutri ob 14. uri. Na današnjem srečanju bodo spregovorili tudi nekateri od goriskih zapornikov, ki bodo predstavili stanje, življenje in težave v kaznilnici v Ul. Barzellini.

Dežela zavmila saniranje črnih gradenj "kazonarjev"?

Neuradno se je zvedelo, da je Dežela zavmila prošnje za gradbeni odpust, ki so jih predstavili lastniki hišic ob vodnih tokovih na območju občin Starancan in Skoecjan. Po približnih ocenah gre za nekaj sto, v glavnem lesenih hišic, ki so jih zgradili (na crno) v zadnjih desetletjih ob kanalu Quarantia, Sdobba vecchia in nekaterih drugih tokovih. Sluzijo kot prostor za spravilo manjših colnov in ribiske opreme, marsikdo pa te hišice uporablja za prijeten oddih ob koncu tedna. Vprašanje je sicer prisotno že nekaj let. Večina lastnikov je bila prepričana, da bodo hišice nekako resili in to na osnovi zakona o gradbenem odpustu. Kot kaže, taka pot ni mogoče. Menda zaradi tega, ker so zgradbe grajene na državnem zemljišču (na bregovih vodnih tokov).

Carinski urad v pristanišču zaprt

Vcasih je res težko razumeti, kako nesmotno delujejo razne državne službe. Včeraj so, zaradi pomanjkanja osebja, zaprli urad carine v trziškem pristanišču. Odločitev je povzročila zamude in veliko protestov s strani gospodarskih operaterjev.

S.K.P.D. "FRANČISEK B. SEDEJ" - Steverjan

vljudno vabi na

23. Festival

ŠTEVERJAN '93

ki bo med borovci v Steverjanu (Trg Svobode, 6) v soboto, 3. julija 1993 ob 20. uri in v nedeljo, 4. julija 1993 ob 17. uri.

Napovedujeta

JANEZ DOLINAR in TAJDA LEKSE.

KINO

GORICA VITTORIA 20.00-22.00 »Lezioni di pianoforte. Rezija Jane Campion. Zlatna palma na festivalu Cannes 93.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Bagliori nel buio«

OBVESTILA

ZSKD - Gorica sporoča, da uradi zveze v poletnem obdobju poslujejo od 8. do 14. ure. DRUŽBA se dobi nocoj ob 20. uri v Jazbinah.

SZ OLYMPIA sklicuje v petek, 9. t.m., ob 18. uri 16. redni občni zbor. Zasedanje bo v mali dvorani Katoliškega doma ob 20. uri v drugem sklicanju.

GLASBENA MATICA obvešča, da sprejema potrditve vpisov svojih gojencev in vpisuje nove gojence za solsko leto 1993/94 do 30. julija, vsak dan razen sobote od 10. do 12. ure na sedežu v ulici della Croce 3.

OBČINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH je zaprta do 12. julija. Od 14. julija bo zopet odprta po naslednjem urniku: ponedeljek, sreda in petek od 15. do 18. ure.

DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV V SOVODNJAH priredi 18. julija izlet na Pla-

nino pri Jezeru. Prevoz z lastnimi sredstvi, hrana iz nahrbtnika, primerna obutev in oprema. Prijave in pojasnila pri tajnici (tel. 882043).

LJUĐSKA KNJIZNICA DAMIR FEIGEL v Gorici obvešča, da bo do 23. julija poslovala po poletnem urniku in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure.

OBČINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU je v poletnem času odprta v ponedeljek in sredo od 15. do 18. ure in v torek in petek od 10. do 13. ure.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI AL MORO (Alesani), Carduccijska ulica tel. 530268

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU ALLA SALUTE (Fabris), Ul. Cosulich 117, tel. 711315

Clani jamarskega kluba Kraski krti, predsednik in člani upravnega odbora izreklajo občuteno sozaje Dariu Legisi in svojem ob zalostnem dogodku v družini.

MATURA / ZADNJE PREIZKUŠNJE DIJAKOV

Dva odličnjaka na slovenski sekciji Galilei

Jutri objavijo uspehe na zavodu Cankar - Danes in jutri ustni del mature na liceju

Na slovenski sekciji industrijskega zavoda Galilei so včeraj objavili izide mature. Vsi kandidati, ki so bili prisposleni k zaključnemu izpitu so uspešno prestali preizkušnjo, od enajstih maturantov pa sta kar dva dosegla najvišjo možno oceno. Izdelali so: Dimitri Brani (48/60), Katja Cappelli (46), Tanja Curto (60), Martin Devetak (41), Neva Devetak (43), Manuel Kovic (56), Cristina Kravos (53), Marko Lutman (43), Martin Marussi (42), Christian Pellegri (60) in Erik Zavadvav (46).

Na klasičnem liceju Pri-

moz Trubar se bo osem maturantov danes in jutri soocilo s komisijo, izide pa bodo predvidoma objavili v prihodnjem tednu. Jutri dopolndne bodo objavili izid mature na zavodu Ivan Cankar, maturanti na zavodu Ziga Zois pa bodo za uspeh petletnega študija izvedeli sele 6. julija.

Zaključni izpit so že prejšnji teden opravili dijaki tretjih razredov nižje srednje sole Ivan Trinko. Izidi so že objavljeni na razglasni deski.

Na sliki (foto Studio Reportage) kolokviji maturantke na zavodu Zois

NOVICE

Sestanek delovne skupine Alpe-Jadran
LJUBLJANA - Sluzba za stike z javnostjo ministrstva za zunanje zadeve R Slovenije je sporočila, da je v četrtek v Ljubljani potekal 3. sestanek delovne skupine za manjšine Delovne skupnosti Alpe-Jadran, ki so se ga udeležili predstavniki večine članic Delovne skupnosti. Delovna skupina se med drugim pripravlja tudi na simpozij Manjšine v prostoru Alpe-Jadran, ki bo od 21. do 22. oktobra potekal v Sloveniji kot predsedujoči te organizacije.

Jelcin poziva grške poslovneže

ATENE - Ruski predsednik Jelcin, ki se mudi na obisku v Grčiji, je v prizadevanjih, da pridobi zahodnoevropske vlagatelje za vlaganja v Rusijo, pozval Grčijo, naj izkoristi možnosti za uveljavljanje na ruskem trgu. »Razmere v ruskem gospodarstvu se urejajo in naslednje leto se bo na našem trgu že težko uveljaviti. Rusija je najbolj unikaten trg na svetu. Pohitite in vključite se vanj,« je dejal med srečanjem z grškimi podjetniki. Januaria bo Grčija za pol leta predsedovala Evropski skupnosti in Moskva, tako menijo opazovalci, nacrtnje, da ji bodo Atene pomagale pri povezovanju z ES. (Reuter, Telefoto: AP)

Čmomska flota pod zastavo SZ

KIJEV - Častniki črnomorske flote so spostovali ukaz poveljstva in na ladiah razobesili zastavo nekdanje Sovjetske zveze, s tem pa protestirali proti enakomerni porazdelitvi ladjevja med Rusijo in Ukrajino. Major Andrej Gracsev je povedal, da ladje od osme ure po lokalnem času ponovno plujejo pod zastavo črnomorske flote. Nekaj častnikov se je ukazazu admiralja Baltina uprlo in razobesilo ruske zastave s križem svetega Andreja. (Reuter)

Keys bo raziskala primer Drašković

PRAGA - Članice Evropske konference o varnosti in sodelovanju (Keys) so se včeraj odločile, da bodo začele preiskavo o okoliščinah atetacije vodja srb-ske opozicije Vuka Draškovića in njegove žene Danice. Predstavniki konference so obsodili kršenje človekovih pravic v Srbiji. »Najmanj, kar lahko ugotovimo, je, da oblast v Beogradu ni spoštovala zakonov,« je dejal generalni sekretar Keysa Hoeynck. Keys bo z Beogradom nadaljevala pogajanja o obnovitvi mandata opazovalnih misij na Kosovu, v Vojvodini in Sandzaku. (STA, AFP)

Gruzinska vojska sestrelila vojaški helikopter

TBILISI - Gruzijska vojska je sestrelila vojaški helikopter, poln orožja. Kot je povedal gruzinski predsednik Sevardnadze, je helikopter, ki je priletel v Gruzijo iz Rusije, kršil gruzinski zračni prostor. Rusko obrambno ministrstvo je sporočilo, da nima podatkov o incidentu in da »ne pogrešajo nobenega svojega helikopterja«. (Reuter)

Ustavno sodišče Nemčije o maastrichtskem sporazumu

KARLSRUHE - Nemsko ustavno sodišče je v četrtek začelo razpravljati o maastrichtskem sporazumu o združevanju evropske dvanaestice. Gre za eno najpomembnejših nalog v 42-letni zgodovini sodišča, opazovalci pa menijo, da dela najverjetneje do jeseni ne bo dokončalo. Najpomembnejša naloga razprave bo preučitev skladnosti »prenosa suverenosti« na področju denarne, zunanje in obrambne politike, ki jo bo morala Nemčija sprejeti ob oblikovanju evropske unije, z nemsko ustavo. Sodniki bodo na zahtevo skrajno desničarske republi-kanske stranke, ki se sklicujejo na neupravičenost oblikovanja centralne evropske banke, kar bi škodilo trdnosti nemške marke, obravnavali približno dvajset vprašanj o maastrichtskem sporazumu. (STA, AFP)

NEMČIJA / KO JE BILO DELOVNIH MEST DOVOLJ, SO TURKE VABILI V DRŽAVO

Od kod, kdaj in zakaj so prišli vsi ti Turki?

Začasni delavci so se sčasoma spremenili v stalne - Etnična nestrpnost in nasilje pomenita najbolj plodna tla za vsakršne ekstremizme - Vse le še ni izgubljeno

KÖLN - V Nemčiji ne mine dan brez napada na turške priseljence. Napadi, najpogostejše podtaknjeni požari, se razlikujejo le po krajih in časopisnih straneh, na katerih so omenjeni in obsojani. Če so bili pred nekaj leti le desni skrajneži, ki so se spraševali, odkod in zakaj vsi ti Turki, se zdaj s tem vprašanjem ubadajo vsi. In res, odkod, kdaj in zakaj toliko Turkov?

Začelo se je leta 1961. ZRN in Turčija sta se sporazumeli, da nürnberska uprava za delo sprejme turške delavce in jim najde zaposlitev. Podogodbo so sestavili po zgledu sporazu-

ma, ki ga je bonska vlada leta 1955 podpisala z Italijo in leta 1960 z Grčijo in Spanijo. Leta 1961 sta visoka gospodarska konjunktura in postavitev berlinskega zidu zahtevali nove delavce. V ZRN je bilo tedaj 550 tisoč prostih delovnih mest, predvsem v gradbeništvu in kovinski industriji, delo pa je iskalo le 180 tisoč ljudi. V prvem letu po podpisu sporazuma je v Nemčijo prišlo le nekaj tisoč Turkov. Leta 1973 jih je bilo že 615 tisoč. Ti naj bi ostali leto ali dve in nato delo iskali drugje. S takšnim »kolobarjenjem« je bonska politika Turke skušala odvrniti od

stalne naselitve. Temu so se kmalu uprli delodajalci, ki so turskim gastarbatjerjem podaljševali delovne pogodbe: ni jim disalo, da bi vsakič najemali nove delavce, poleg tega jim je marljiva »njihovih« Turkov prirasla k srcu in denarici. V 70. letih je v ZRN zivelo skoraj štiri milijone tujcev, ob koncu 80. let je stevalo naraslo za milijon. Zdaj jih je okoli šest milijonov. Sociologi ugotavljajo, da je zaustavitev dotoka tujih delavcev povzročila, da so se tisti, ki so v Nemčiji varčevali za boljši življenjski standard doma, prelevili v priseljence. Klaus J. Ba-

ANA KOVAC / KÖLN

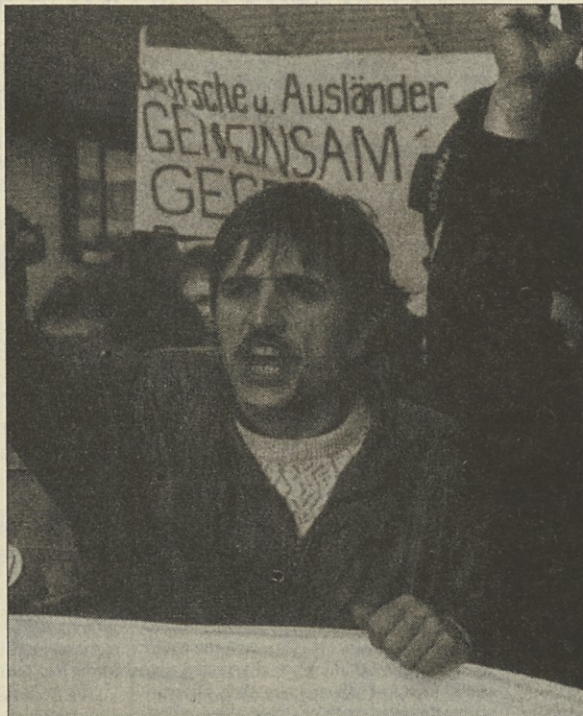
de je v knjigi Nemci v tujini - tujci v Nemčiji zapisal: »Zaustavitev dotoka tuje delovne sile leta 1973 je sicer znižala odstotek zaposlenih tujih delavcev, vendar je hkrati omejila transnacionalno fluktuacijo tuje delovne sile. Delavci, ki so prostovoljno odhajali na časno delo v tujino, so bili od tedaj dalje prisiljeni na delu v tujini ostati dalj časa.«

Danes živi v Nemčiji 1, 856.000 Turkov. Petinštrideset tisoč jih je lastnikov hiš in stanovanj, 135 tisoč

od 400 tisoč turskih gospodinjstev je z bankami sklenilo pogodbo o namenskem stanovanjskem varčevanju. Turske prihranke v nemških bankah ocenjujejo na 17 milijard mark. Štiri petine Turkov si želi za vedno ostati v Nemčiji, v Nemčiji rojeni Turki pa prav vsi. Takšna je podoba, kot jo slikajo statistike. Politolog Claus Leggewie v knjigi Al-hambra, Islam na Zahodu osvetljuje tudi temne plati turskega življenja v tujini. Kako to, se sprašuje, da vsak peti turski otrok konca v posebnih šoli, medtem ko se to zgodi le vsakemu petnajstemu grškemu solarju?

»Odstotnost pričakovanega splošnega soškega uspeha je velik minus nemške solske politike, vendar prav tako nemsko-turskih družin,« ugotavlja. Vsak posamezni mladostnik brez solske izobrazbe in poklicne perspektive je in bo »klica etničnega subproletariata, kakrsnega Nemčija ne pozna več vse od Weimarske republike. Nemsko-turski mladostniki se ne upirajo le nemskim 'gospodom', temveč tudi novemu turskemu srednjemu in višjemu sloju, ki se razvija v Nemčiji,« pravi Leggewie. Podobi gospodarsko uspešnih nemških Turkov pa

ne ustreza niti vedno močnejša reislamizacija, ki se ne bohoti le v njihovi domovini, temveč tudi med turskimi muslimani v Nemčiji. Za Nemce lahko proces islamizacije postane nevarna, ko prispe do konflikta z demokratičnimi načeli države in pluralistične družbe. Vendar se je po Leggewiejevemu mnenju temu konfliktu se mogoče izogniti. Vendar se tudi Leggewie na koncu spretno izogne napovedi, v katero smer se bo razvijal islam na nemških tleh, saj to ni odvisno le od Turkov samih, temveč v enaki meri od dezele, v kateri živijo.

Nasilje nad tujci rojeva le - nasilje

SLOVENIJA - JAPONSKA / SODELOVANJE

Slovenski poslovneži bodo odšli v uk k Japoncem

Prva skupina desetih štipendistov odide na Japonsko že to jesen

MILOŠ EKAR

tenzivnejše. Pričakujejo, naj bi državi se letos podpisali sporazume o sukcesiji po nekdanji Jugoslaviji, vendar mora predvsem naša stran se proučiti sporazume, od katerih mnogih, na primer tistih o namenu kreditov, ni niti poznala.

Za zdaj so se slovenski in japonski predstavniki dogovorili o solanju naših strokovnjakov na Japonskem, v teku pa so tudi dogovori o prihodu japonskih predavateljev v Slovenijo. »Za zdaj je

odobrenih deset štipendij za strokovnjake s področja menedžmenta, kmetijstva, industrijske zakonodaje in podobnega, ki bodo že jeseni odpotovali na Japonsko,« pravi Soraya Sternad z urada za tujo gospodarsko pomoč pri ministrstvu za znanost in tehnologijo. Predstavniki delegacije, ki se je v Sloveniji mudila te dni, so bili menda s tem, kar so videli in slisali od naših uradnih predstavnikov, zadovoljni, zato je mogoče pričakovati, da bo so-

delovanje tudi v prihodnje dobro napredovalo. Miloš Kuret, podsekretar omenjenega ministrstva, pa dodaja, da so se z Japonci pogovarjali tudi o možnostih odpiranja instituta za daljnovzhodne studije, ki bi deloval v okviru tretje slovenske univerze na Primorskem, vendar konkretnjših dogovorov o tem za zdaj še niso sklenili. V ta namen je Slovenijo aprila letos obiskal tudi dr. Andrej Bekes, ki na tokijski univerzi predava sodobno ja-

Bodo po izobraževanju na Japonskem slovenski poslovneži bolj uspešni? (Telefoto: AP)

ponsko književnost.

Vsekakor predstavljajo omenjene oblike povezovanja Japonske in Slovenije pomemben kakovostni preskok, saj je bila edina oblika sodelovanja doslej blagovna menjava, v kateri ima Slovenija obuten deficit. Tudi za prihodnje gospodarsko sodelovanje pa je dobro, da so nekateri slovenski proizvajalci na japonskem trgu že dobro uveljavljeni in znani. Med večjimi slovenskimi izvozniki na japonsko tržišče so Elan, Lek, Krka, Zlatarna Celje, Alpina, Planika in Peko. Hmezd, Slovenijavino in drugi. Omenjena podjetja ustvarijo kar 83 odstotkov slovenskega izvoza na japonski trg. Slovenija pa iz Japonske uvozi največ (27 odstotkov) avtomobilov - uvoz se je začel pravzaprav šele z Markovičevim liberalizacijo pred tremi leti - računalnikov in računalniške opreme (19 odstotkov), električni aparati, fotokopirni aparati, video in medicinska oprema itd.

Pomemben dohodek v sodelovanju z Japonsko bi Slovenija lahko dosegla s turizmom, saj je naša majhna, raznolika, predvsem pa gorata dežela blizu njihovemu pojmovanju lepe narave. Tisti Japonci, ki so pri nas že bili, so praviloma navdušeni nad kraji, kot so Bled, Bohinj in drugi.

OECD / POLLETNO POROČILO

Razviti dosegli dno

Problem so brezposelni

PARIZ - Industrializirani svet je v tekočem letu dosegel dno, v naslednjem letu pa naj bi se po napovedi strokovnjakov začel obnovljati z gospodarsko rastjo, vendar pa brezposelnosti vseeno ne bo obvladal. Letos že tretje leto zapored gospodarska rast »ne bo zadovoljiva«, saj naj družbeni bruto proizvod ne bi zrasel za več kot 1, 2 odstotka.

Leta 1992 je bila rast 1, 5-odstotna, leta 1994 pa naj bi se družbeni proizvod povečal za 2, 7 odstotka, zlasti zaradi povečanja naložb in porabe. Kot kaže, je recesija na Japonskem že končana, zmanjšanja rasti pa so opazna tudi v ZDA, v Veliki Britaniji, Kanadi, Avstraliji in Novi Zelandiji. Večina evropskih držav pa se vedno spopada z recesijo. Evropske države naj bi letos skupno dozele 0, 3-odstotni padec gospodarske rasti, zlasti Nemčija, kjer je negativni odstotek kar 1, 9. OECD za leto 1994 pričakuje 18-odstotno rast v teh državah.

Ena od velikih neznank gospodarske rasti v prihodnje so obrestne mere, ki naj bi bile eden glavnih pogonskih motorjev oživljanja evropskega gospodarstva. Veliko nevarnost za Evropo predstavlja morebitno povečanje že previsoke nemške inflacije, zaradi česar bi nemška centralna banka lahko

ustavila spušcanje obrestnih mest. To bi vplivalo tudi na večino drugih evropskih držav, ker ne bi mogle znižati svojih obrestnih mer, ki dusijo njihovo gospodarstvo. Zadnje statistike kažejo, da je inflacija v Nemčiji dosegla kar 4, 1 odstotka letno, kar ne izključuje pesimističnega scenarija. Industrializirane države pa bodo še naprej žrtve brezposelnosti. V prvi polovici leta 1992 naj bi dosegla rekordno število 36 milijonov na območju OECD, kar je 8, 75 odstotka aktivnega prebivalstva. Na Japonskem je brezposelnost še vedno nizka (2, 5 odstotka aktivnega prebivalstva), v ZDA dosega 7 odstotkov, evropske države pa so najbolj resno prizadete. Letos je brez redne zaposlitve 11, 4 odstotka aktivnega prebivalstva Evrope, leta 1994 pa se bo njihov delež dvignil na 11, 9. Spanija naj bi naslednje leto imela kar 22, 4 odstotka brezposelnega prebivalstva, Nemčija 11, 3 odstotka, Francija pa več kot 12 odstotkov.

V obdobju recesije so nevarni tudi proračunski primanjkljaji v večini držav. Vse vlade prisegajo na varčevanje v proračunu, dejstva pa so drugačna. Nemčija naj bi naslednje leto imela 4, 1-odstotni primanjkljaj, Francija 5, 8-odstotni, Italija pa kar 8, 3-odstotni proračunski primanjkljaj. (STA/AFP)

AFERE PRETRESAJO TUDI DRUGE

Madžarski desničar - tajni agent

Istvan Czurka, kontroverzni madžarski politik, je priznal skrivno preteklost

BUDIMPESTA - Vodja skrajne madžarske desnice Istvan Czurka je v četrtkovi številki časopisa Magyar Forum priznal, da je bil tajni agent službe za notranje zadeve med leti 1957 do 1961, pod nekdanjim komunističnim režimom. Devetindesetletni Istvan Czurka, ustanovitelj skrajno nacionalistične madžarske stranke Pravice, ki je bila pred kratkim izključena iz demokratskega foruma, vodilne stranke konservativne vladne koalicije, je v članku priznal, da je »pod pritiskom«, ko je imel 23 let in je bil student Visoke šole dramske umetnosti v Budimpešti, podpisal sodelovanje s to službo, z njenim Oddelkom 3/3, kot se je takrat imenoval. »Moji zasliševalci so mi jasno povedali, da bodo trpeli člani moje družine, če tega ne bom storil,« je zapisal politik in pisatelj. Kakorko-

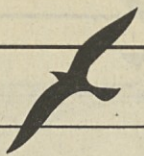
li, »namesto da bi pisal ovadbe, sem pisal romane... in leta 1961 so me odpustili, ne da bi kdajkoli napisal kakšno poročilo,« je izjavil. Istvan Czurka so zaprli marca 1957 v obdobju represije, po protistalistični revoluciji na Madžarskem, leta 1956.

Csurkovo priznanje je sledilo izjavi premiera Josafa Antalla, ki je namignil, da ima »dokaz« o tem, da so bili nekateri člani madžarske stranke Pravice tajni agenti »pod komunističnim režimom. Istvan Czurka je skupaj s dvema drugima skrajno nacionalističnima poslancema (Gyulo Zaccsek in Izabella Kiraly B.) odkrito napadel vlado Joszefa Antalla, zaradi česar je bila njegova stranka pred kratkim izključena iz parlamentarne skupine Demokratičnega foruma, ker naj bi »prekršila pravila strankarske discipline«.

Madžarskemu desni-

carskemu voditelju, ki je ves čas razburjal politični oder v državi, se zanesljivo privoskljivo smeji mnogi nasprotniki. Morda pa ga bo potolazilo, da ni edini politik na svetu, ki je v četrtek dobil »častni prostor« v časopisih. Turške levicarske stranke so namreč javnosti predstavile dokumente, ki dokazujejo, da ima nova premierka Tansu Ciller poleg turskega že petnajst let tudi ameriško državljanstvo, pa čeprav je to zanikala.

»Prvič v zgodovini bo našo državo vodila državljanka Združenih držav Amerike,« je na novinarski konferenci potožil voditelj majhne Delavske stranke, ki se ponasa z marksistično-leninistično ideologijo in mu zato seveda ni vsek ne uradni ameriški vpliv v državi, kaj sele premierka z uradnim ameriškim državljanstvom. (N.P. in agencije)

ZDA / PREPOVED POIZKUSOV

Jedrsko orožje v ropotarnico

Clinton bo to napovedal v Tokiu

ANTONIA LACQUA / ANSA

WASHINGTON - »Zbogom jedrski poizkusi!«: poldrugo leto po razpadu Sovjetske zveze se Clintonova Amerika odpočuje podzemskim jedrskim poizkusom, a pod pogojem, da se temu odpovejo tudi drugi. Nedvomno gre za zgodovinsko odločitev ameriškega predsednika, ki se ni uradna, a bo nedvomno kaj kmalu sprevila v ropotarnico kot zastarela vsa tista jedrska orožja, ki so desetletja vlivala strah v kosti ljudem in grozila našemu planetu z apokalipso. To se bo seveda zgodilo sele cez kako desetletje, a že sedaj je lahko vsakomur jasno, da se je začelo postjedrsko obdobje. Po ruskem in francoskem zgledu je lanskega oktobra tudi Bushova Amerika napovedala, da do 30. junija 1993 ne bo izvedla nobenega podzemskega jedrskega poizkusa v nevadski pušcavi.

Prvotno je Clinton hotel Kongresu predlagati le omejeno število poizkusov (devet za prihodnja tri leta), saj je Pentagon vztrajal, da mora preizkusiti nove jedrske konice za svoje manevrirne rakete. Po vsemu sodeč pa je Clinton obrnil hrbet »uniformiranim jastrebom« in se je odločil za

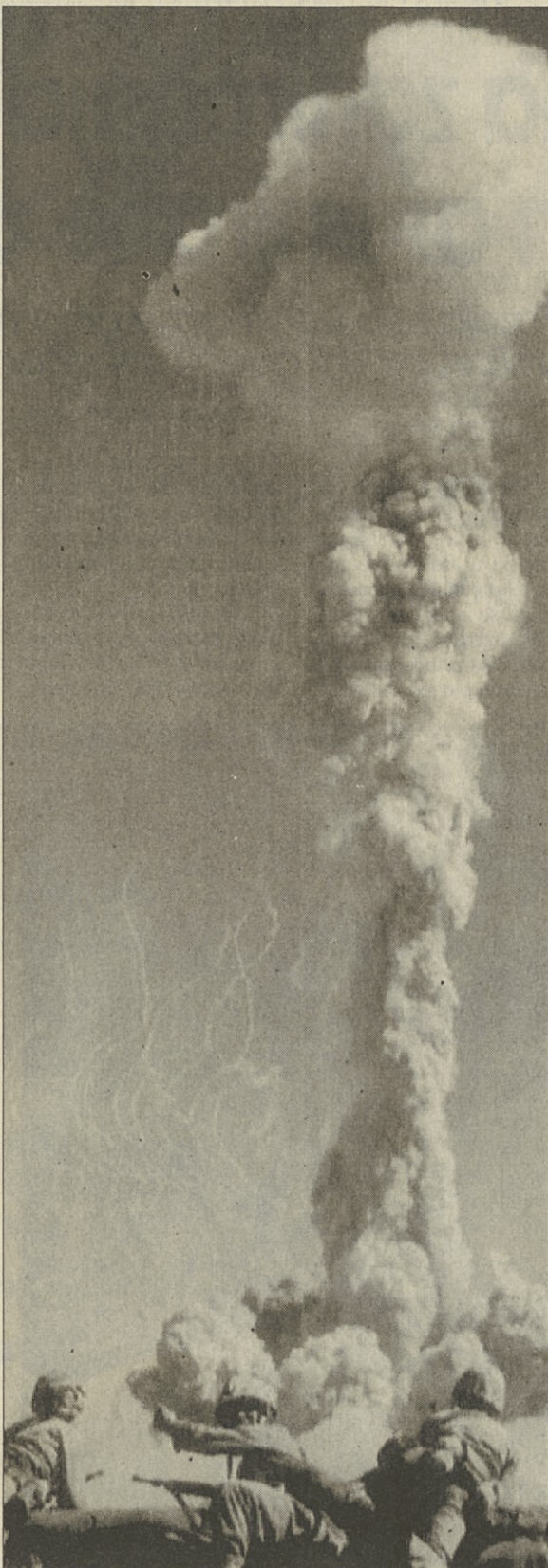
odpravo jedrskih poizkusov. Navsezadnje se s tem strinja večina kongresnikov, tako da bo Clintonov sklep požel splošno odobravanje. V tako imenovanem »jedrskem klubu« naj bi Clintonovo pobudo podprli brez prehudega nerganja. Rusija se strinja, prav tako Francija, Kitajska je kot vedno dvoumna, Velika Britanija pa se bo morala hočes nočes prilagoditi, saj svoje poizkuse izvaja na ameriskem nevadskem poligonu. Bolj zapleteno je vprašanje tistih držav, ki le uradno nimajo jedrskih bojnih konic, a so se že dokopale do jedrske oborožitve. Južna Afrika se je že pred časom odpovedala svojemu jedrskemu orožju in ga začela uničevati. Izrael je poglavje zase, ker mu jedrska bomba ostane kot poslednja sansa v primeru, da bi mu grozilo iztobljenje. Ko bodo rešili bližnjemvzhodno vprašanje in se bo Izrael otesel kompleksa Masade, bo vsa zadeva precej lažja. Največje težave bodo torej predvsem z Indijo in Pakistanom. Državi imata le malenkosten arsenal, a dovolj nevaren za vso indijsko podcelino.

Po mnenju Clintonove administracije pa bi prepoved podzemskih jedr-

skih poizkusov pozitivno vplivala na vse tiste države, ki se nahajajo na pragu jedrske oborožitve. To so predvsem Irak, Iran, Severna Koreja in Tajvan.

Kot rečeno sklep se ni uraden, ker ga morajo se izpopolniti, tako da ga bo po vsej verjetnosti Clinton svecano napovedal po posvetovanju s svojimi zavezniki na vrhu sedmerice industrijsko najrazvitejših držav Zahoda od 7. do 9. junija v Tokiu.

S koncem hladne vojne in medblokovske konfrontacije je samo po sebi umevno, da se velesile odpovedujejo izpopolnjevanju svojih jedrskih arsenalov, toliko bolj, ker svet pretresa huda gospodarska recesija. Jedrski poskusi so namreč izredno draga zadeva, njihova vojaško-strateška koristnost pa vedno bolj dvomljiva. ZDA so z zalivsko vojno jasno dokazale, da se tudi z izpopolnjenim konvencionalnim orožjem lahko doseže tisto, kar je bilo se pred kakim desetletjem skoraj nepojmljivo. Ob tem je treba se poudariti, da se svetu v bodoče obeitajo predvsem permanentne regionalne krize, pri katerih nima jedrsko orožje nobene vloge.

Arhivski posnetek taktičnih vaj z jedrskim orožjem v nevadski pušcavi leta 1952 bo postopoma zbledel (AP)

KITAJSKA / TRDA ROKA

Korupcija glavno zlo LR Kitajske

PEKING- Kitajsko politično vodstvo je ob 72-letnici komunistične partije napovedalo, in v nekaterih primerih celo že udeležilo, politiko trde roke proti skorumpiranim politikom.

Nekatere vodilne politične kadre in pa vodstvo državnih podjetij so v zadnjih dneh obsodili na hude kazni, v enem primeru celo na smrt, ker ima vlada prav sedaj težave z uveljavljanjem tržnega gospodarstva. Generalni sekretar komunistične partije Jiang Zemin je dejal, da prehajanje iz starega k novemu sistemu povzroča velike ekonomske in socialne probleme.

Država se spreminja, tudi v samem vrhu. Zaradi bolezni prvega ministra Li Penga, imata vse večjo oblast Jiang Zemin in namestnik prvega ministra Zhu Rongji, ki je na vladi že dokazal, da ne bo prenašal spreminjanja ali upočasnitve reform.

Kaze, da bodo zaradi skandalov zelo verjetno odstavili guvernerja in enega od podguvernerjev centralne banke.

Zhu Rongji in drugi vodilni kadri namenjajo boljše upravljanje gospodarstvo in uravnovesiti ekonomsko rast ter so s tega stališča opozorili kadre, ki se v

novih gospodarskih razmerah pustijo podkupiti.

Predsinocnim je kitajska tiskovna agencija obvestila, da je bil nekdanji odgovorni pri pomembni podružnici Industrijske in trgovske banke v Pekingu obsojen na smrt, ker je sprejel 20 tisoč juanov (manj kot 6 milijonov lir) podkupnine in dve zapesni uri, da bi odbril posojilo nekemu podjetju. Kazen so suspendirali za dve leti. Hude kazni so doletele tudi druge vodilne kadre, tako v prestolnici kot po vsej državi, zaradi korupcije in administrativnih nepravilnosti.

Kitajska vlada se bo postavila po robu tudi rastočemu nezadovoljstvu kmetov, ki so večkrat celo nasilno protestirali in med drugim napadli postne urade, kjer bi jim morali menjati kupone, ki jim jih daje vlada za del pridelka. Na posti pa kuponov ne morejo menjati, ker država nima dovolj denarja. Na podelitvi zivi 900 milijonov ljudi, ki jim je zaradi industrijskega napredka in prevelikega števila davkov vse težje.

Zhu Rongji se baje odpravlja na dvomesečno potovanje po državi, da bi se osebnostno sprijel z vsemi temi problemi.

NOVICE

MEndeavour se je vrnil s satelitom Eureco

NEW YORK - Tretjič mu je uspelo: po dveh dneh neviht in nizke oblačnosti se je vesoljski trajekt Endeavour včeraj po 10-dnevni misiji končno vrnil na Zemljo z evropskim satelitom Eureco. Pristanek na oporišču Kennedy je bil kot vedno brezhiben. Posadka je ohranila dobro voljo kljub dejstvu, da je morala kar trikrat v treh dneh popiti ogromne količine vode. Pred pristankom morajo namreč astronauti popiti precej vode, če to pono vijo kar trikrat, pa ni prijetno.

Velika Britanija: pasji repi so sveti

LONDON - Od včeraj je v Veliki Britaniji prepovedano rezati psom repe. Ta sporni zakon, ki je povzročal hude polemike, so vsilile organizacije za zaščito živali. Rejci psov in živinozdravniki pa so se napovedali, da se ne bodo menili za prepoved, ker pasji repi niso sveti, lovskim psom pa je ta okras le v napoto.

Letalska nesreča: 40 mrtvih v Indoneziji

DŽAKARTA - Fokker 28 indonezijske letalske družbe Merpatti je včeraj strmoglavil na neki plaži v severozahodnem delu Jave. Po prvih vesteh so nesrečo s težkimi poškodbami prečivali trije potniki, 40 oseb pa je izgubilo življenje. Letalo je bilo iz Džakarte namenjeno v Sorong, a je pred Jeffmanom iz se neznanih vzrokov strmoglavilo.

Začetek rusko-francoske vesoljske misije Sojuz TM-17

MOSKVA - S kazahstanskega vesoljskega oporišča so včeraj izstrelili raketo Sojuz TM-17, ki ima na krovu ruska kozmonavta Vasilija Cibljeva in Aleksandra Serebrova ter Francoza Jeana Pierrea Haignerea. Ta se bo 22. julija vrnil na Zemljo s posadko vesoljske postaje Mir (Genadij Manakov in Aleksander Polescuk), ki jo bosta zamenjala Cibljev in Serebrov. Včerašnji je prvi od starih poletov rusko-francoskega vesoljskega programa, ki ga bodo uresnicili do leta 2000. Medtem pa so ponovno izbruhnile polemike o usodi Bajkonurja, ker bi Rusija rada zgradila novo izstrelisce na svojem ozemlju.

V Belgiji zaplenili dve toni kokaina

ANTWERPEN - V severnobelgijskem pristanišču Antwerpen so zaplenili dve toni kokaina, ki je bil skrit na venezuelski ladji med briketami premoaga. To je največja pošiljka, ki so jo kdaj zasegli v Belgiji.

CENZURA / ADIDAS

Reklama...

Your team won't be taken seriously if it's not wearing adidas.

INDIJA / PO 50 DNEH

Končno zažgali truplo »svetca« Bramacharija

NEW DELHI - Verniki, ki so sledili naukom Balaka Bramacharija, svetega moza, ki ga je vlada Zahodne Bengalije ukazala zažgati, napovedujejo vojno. Policija je namreč zasegla Bramacharijevo truplo na sedežu sekte v Kalkuti, vendar se je morala pri tem spopasti z verniki, ki se sedaj tolazijo z mislijo, da se bo znova utelesil, da bi jih vodil. Spopad je trajal stiri ure, aretiranih pa je bilo kar 750 oseb. Na tisoče ljudi je verjelo, da se bo mož, ki je umrl 5.

maja, prebudil 26. maja, ces da je le v transu. Zatem so to teorijo nekoliko spreminili in dejali, da bi mož mogoč oziveti kadarkoli v teku šestih mesecev. Vlada je 25. junija sklenila poseči in poslala skupino zdravnikov, naj preverijo, v kakšnem stanju je Brachmacharijevo telo, ti pa so ugotovili, da je truplo »taksno kot mora biti truplo 50 dni po smrti«, čeprav so ga prekrili z ledom in postavili v mrtvašnico kar tri klimatske naprave.

NEW YORK - Podobno kot nekoč Benetton, je tudi Adidas, francosko podjetje športnih oblačil in obutve, v neki reklamni slikalo celo nogometno moštvo, oblečeno v samih cevlikih. Igralci skrivajo svojo goloto, tako da pred seboj drže zogete pokale. Pobuda, ki spominja na sporno potezo italijanskega tovarnarja Luciana Benettona, je takoj povzročila polemiko: govori se, da so to reklamo nameravali objaviti na novi kanadski številki ugledne revije Sports Illustrated, baje pa jo je odgovorni urednik zavrnul. Slika z golimi nogometisti, s katero nameravajo spodbuditi prodajo nogometnih dresov, se reviji baje ni zdela primerna za objavo. Odločitev kanadskega uredništva je takoj povzročila, da so reklamo odbili tudi v

New Yorku, v glavnem uredništvu revije.

S tem pa se zadeva se zdalec ni zaključila. Podjetje Adidas se je že odzvalo in kritiziralo cenzuro, na katero je nalletela reklama. Steve Ralph je v imenu kanadske podružnice podjetja izjavil, da v Adidasovi reklamni ni več golote kot v katerem koli poročilu o boksu, ki ga revija redno objavlja na svojih straneh.

Polemiko o reklamni, ki slika namesto manekinov nogometase kanadske ekipe Richmond Hill Kick, se bolj razvema tipična in vsem bralcem znana tradicija revije Sports Illustrated, da vsako leto objavi posebno poletno številko o kopalnih. Golota, v tem primeru zenska, uredništva revije baje ne moti.

NEMČIJA

Vzpon in padec nemške levičarske teroristične skupine Rote Armee Fraktion

WALTER PRUSCHINSKY

BONN - Z ubojem Wolfgang Gramsa in aretacijo Birgit Hogefeld je nemška teroristična organizacija Rote Armee Fraktion (RAF) doživela se en hud udarec, od katerega se bo le s težavo opomogla, saj je vsakomur jasno, da je s padcem berlinskega zidu in s koncem medblokovske konfrontacije nemška skrajna levica izgubila ideološko podlago, tako da je obsojena na zivotarjenje in naravno smrt, ce ji ne bo uspelo izrabiti gospodarske in družbene krize, ki pretresa združeno Nemčijo.

Grams in Hogefeldovo so prestregli v Bad Kleinen, vzhodnonemška zvezna dežela Mecklenburg-Predpomojarsko, kar se potrjuje prepričanje, da se je večina teroristov RAF pod laznim imenom poskrila prav v dezelah nekdanje NDR. Za njima je takratna zahodnonemška policija izgubila sledove leta 1984, po vsemu sodeč se je dvojica zatekla na varno v NDR. Preiskovalci sedaj upajo, da bo Hogefeldova, ki so jo leta 1988 obtožili poskusa umora tedanjega podtajnika pri finančnem ministertvu in sedanjega predsednika Bundesbank Hansa Tietmeyerja, razkrila okoliščine bega teroristov RAF na Vzhod.

Podobno kot v drugih zahodnoevropskih državah začetki nemškega terorizma segajo v kritično leto 1968. Aprila tistega leta sta v dveh frankfurtskih vevleblagovnicah eksplodirala zažigalna peklenska stroja. Policija je kaj kmalu polovila stiri storilce, med njimi sta se za zapahi znašla tudi Andreas Baader in Gudrun Ensslin. Berlinska skrajnolevičarska skupina, ki sta jo vodila noviparka Ulrike Mainhof in odvetnik Horst Mahler, je majo 1970 z orožjem v roki osvobodila priprte. Skupina

40-letni Wolfgang Grams in 36-letna Birgit Hogefeld (Telefoto AP)

gadiskem neuspehu in »samomoru« svojih voditeljev, saj se je večina teroristov zatekla v Nemsko demokratično republiko, kjer naj bi pod zaščito in kritjem tajne policije Stasi mirno živel do padca berlinskega zidu. Po letu

1977 so teroristi RAF izvedli precej manj akcij. Novembra 1989 jim je uspelo likvidirati predsednika Deutsche Bank Alfreda Herrausena, aprila 1991 pa predsednika ustanove za privatizacijo vzhodnonemške družbene lastnine Detleva Karstena Rohweddera.

Po vsaki uspešni akciji RAF, je nemški policiji v glavnem uspelo izslediti storilce, tako da so nastajale nove in nove generacije teroristov. Leta 1986 so preiskovalci že govorili o »četrtni generaciji«. Izvirni greh te in drugih zahodnoevropskih rdečih terorističnih skupin pa je bil predvsem pomanjkanje kakršnegakoli stika z delavskimi množicami, za katere so »uresničevali revolucijo«. RAF je postala tako organizacija inteligentnih, odločnih in krutih teroristov, ki se je ideološko radikalizirala in ni zaznala ideoloških sprememb, ki so pretresale svet.

Z nemsko združitvijo je Rote Armee Fraktion izgubila kritje, tako da so se številni teroristi preko noči znašli za zapahi v nekdanji NDR. Med njimi so nekateri že začeli sodelovati s preiskovalci, da bi lahko na podlagi zakona o »skesanjih« računali na bolj mile razsodbe.

Aprila lani so teroristi RAF sporočili, da začasno prekinjajo atentate, ker se ne uspejo postaviti po robu »imperialistični strategiji«. Po mnenju preiskovalcev je RAF v težavah, tako da mora država se pospešiti svojo ofenzivo, da dokončno stre rdeči terorizem.

IZ TUJINE

Igralci proti zaprtju Schiller-Teatra

BERLIN - Tisoč igralcev in odrskih delavcev je v torek pred Berlinsko mestno hišo pripravilo demonstracije zaradi načrtovanega zaprtja zgodovinskega Schillerjevega gledališča. Z zaprtjem šestinosemdesetlet starega gledališča, največjega v Nemčiji, s tisoč sedeži in idealno lokacijo v vzhodnem Berlinu naj bi, kot je sporočila Berlinska mestna vlada, proračunu prihranili enainstrideset milijonov mark letno. Predstavnica Svobodne demokratske stranke (-FDP) Carola von Braun pa je Berlinskemu senatu zagrozila s tožbo zaradi samovoljne odločitve o zaprtju te gledališke institucije, ki naj bi imela sredstva odobrena že za nadaljna tri leta. (Reuter)

Rushdie presenetil z obiskom v Parizu

PARIZ - Britanski pesnik Salman Rushdie, ki ga je iranski verski voditelj ajatola Homeini obtožil na smrt, je v torek nenapovedano, a strogo zavarovano obiskal Pariz. Kot so sporočili kulturni predstavniki, se je avtor "Satanskih stihov" udeležil Svetovne kulturne akademije, ki ji je v centralnem muzeju v Louvru predsedoval nobelov nagrajenec za literaturo, Elie Wiesel.

Rushdie je dejal, da njegov obisk ni politične narave, z njim je zelel pokazati, da (Rushdie) ni neka abstraktna ideja. Bil naj bi svoboden individuum v svobodni Evropi. (Reuter)

Fluxus - še eno obujeno gibanje iz preteklih desetletij

NEW YORK - Med 16. julijem in 3. oktobrom bo v Whitney muzeju ameriške umetnosti na ogled razstava umetnostnega gibanja, ki je uspevalo med letoma 1962 in 1978, ime pa si je nadelo po latinski besedi fluxus, ki pomeni "neprenehno gibanje ali prehajanje, podobno toku reke". Fluxus je nastal kot odgovor na status umetniškega genija, ki je zaznamoval 50. leta, in nasproti klasičnima formama slikarstva in kiparstva iskal izraz koncepta tekočnosti in nedolocljivosti predvsem na področjih videa, filma, glasbe, performansa, založništva in re-postavitve izdelkov množicne produkcije. Na festivalu bosta ob objektih, filmih in instalacijah prikazana tudi posnetka obeh Fluxus festivalov iz 60. let: festivala izrojenosti v Londonu in Fluxus festivala Wiesbaden. Predstavljeni bodo dela Erica Andersena, Ay-Oja, Josepha Beuysa, Georga Brechta, Roberta Filliouja, Kena Friedmana, Geoffreya Hendricksa, Dicka Higginsa, Joa Jonesa, Milana Knížáka, Arthurja Koepckeja, Shigeko Kubota, Yoko Ono, Roberta Watta in vrste drugih. Razstava V duhu Fluxusa bo po gostovanjih v Chicagu, Columbusi, San Franciscu in Santa Barbari novembra 1994 na ogled tudi v Evropi: v Fundacio Antoni Tapies v Barceloni. (T. D. V.)

KULTURA

TV FILM / BIENALNI FESTIVAL FILMOV ZA OTROKE IN MLADINO

Plima zanimanja za igrane in animirane oddaje

Letošnja prireditel je pokazala zelo kakovostne programe (129 po številu) v štirih kategorijah: dokumentarni in informativni programi, oddaje magazinskega tipa, igrani in animirani programi

BRATISLAVA - Bienalni festival filmov za otroke in mladino se je odvijal letos dvanajstič v Bratislavi in prvič v samostojni Slovski. Vzdušje, posebno tisto na spremljevalnih prireditvah, je bilo zato tembolj slavnostno, poudarek so mu dajali imenitni (in zvesti) gostje, posebno iz skandinavskih dežel, Velike Britanije in

Nemčije, vendar je bilo čuti tudi prajeno skrb, ali se bo festival tekmovalnega značaja v prihodnje se moge ohraniti v tej obliki. Tezave so zaradi locitve s Cesko, kar prinaša denarne zadrege in drobna nagajanja (nekaj gradiva so zadržali v Pragi, v tujino pa je mogoce telefonirati le prek Prage, ki zvezo nakloni ali pa tudi

MAJNA SEVNIK

ne). Seveda so to prehodne tezave, huje je, da so zadnje case v krizi skoraj vsi evropski tv festivali izključno tekmovalnega značaja. Potopil se je Ondas v Katolniji, razkošni Prix Italia je moral letos zviti jadra za zelo zmerno plovbo, festival v

Monte Carlu se drži nad vodo zaradi sejma in, če se mi že ponujajo asociacije na vododonavskemu festivalu, želimo vsi letošnji udeleženci, da bi splaval, morda s pridruženim sejmskim delom.

Letošnji festival je namrec pokazal zelo kvalitetne programe (129 po številu) v štirih kategorijah: dokumen-

tarni in informativni programi, oddaje magazinskega tipa, igrani in animirani programi. Opaziti je bilo povečano zanimanje za igrane in animirane oddaje, medtem ko zanimanje (in tudi gledanost) za magazine upada. Dvema strokovnima žirijama se je pridružila otroška porota, mednarodna žirija novinarjev (katere član sem bila), žirija Cifej (zelo ugodna mednarodna organizacija za promocijo televizijskih programov in filmov za otroke in mladino s sedežem v Kánadi) in še druge, tako da nagrad ni manjkalo. Presoje pa so bile dokaj uravnotežene. Največ nagrad je odšlo v skandinavske dežele: za svedsko poetično in pretresljivo PRVO LJUBEZEN in norveski dokumentarec V FRA YUGOSLAVICA, dve nagradi je odnesel holandski ZEPNI NOZ. Odlikovali so ga neprisliljenost, human, a humoren pristop brez karikiranja odraslih. Pretirano karikiranje odraslih, medtem ko so otroci »ta glavni«, je bilo opaziti v številnih programih. Tako tudi v lepem slovaskem 35-milimetrskem (morda predolgem) filmu AFRODITA. Plemenita custvena zgodba o prijateljevanju dečka s kobilo Afrodito, ki tekmuje, a mora obcasno tudi razvažati kruh, z nostalgicno in tipično srednjeevropsko noto je morda nekatere strokovnjake odbijala, otroci pa so jo ljubili. Prikazane programe so sproti pre-

Nagrajenci

V prvi kategoriji (za najboljši dokumentarni in informativni program) je glavno nagrado dobil norveski dokumentarec U- Iz jugoslavije, castno nagrado so dobili Madzari s prispevkom Ljubezen, kaj je to? V drugi kategoriji (revijski programi) je glavno nagrado dobila Papirna blaznost, prispevek Velike Britanije.Holandci so slavili v tretji kategoriji za najboljši fantazijski program s prispevkom Zepni noz. Castna nagrada je bila podeljena japonski televiziji za film Ni prehoda. Najboljši risani film (cetrti kategorija) ABC je naredila svedska televizija, risanka Golob in mis, slovaške televizije, pa je dobila castno nagrado. Kritiki so najboljše ocenili Prvo ljubezen svedske televizije, ki je dobila tudi nagrado Zveze slovaskih televizijskih delavcev. Castno nagrado pa si je po mnenju kritikov zaslužila norveska televizija za U-Iz jugoslavije.Tudi CIFEJ (organizacija za promocijo otroških programov je podelila dve nagradi, in sicer holandski televiziji za film Zepni noz ter nemski TV za prispevek Sposojen obraz.Najbolj zabaven program za otroke je naredila spanska televizija, nagrado fondacije "Janko Hraske" pa so dobili Slovaki za Afrodito.

tresali na okroglih mizah, kjer je igrani program TV Slovenije PEKLENSKI NACRT (zgodba: Vedrana Grisogono, režiser: Anton Tomasič, dramaturginja Metka Dedaković) sprožil pregreto konfrontacijo mnenj za in proti, v naši žiriji pa je pripel tudi v ozji izbor za nagrade. Tu in na okrogli mizi je bila strastna zagovornica tega dela ugledna novinarka britanskega DAILY TELEGRAPH Gillian Reynolds. Naj jo citiram... Gre za odlično zgodbo, sijajne dialoge in vodenje igralcev, skratka, za moderno pravljico z vsemi elementi absurdnosti in krutosti klasične pravljice... Prav ta »krutost« je vzemirila strokovnjake in pedagoge, medtem ko je otroška po-

rota z navdušenjem sprejela domislisce treh otrok, ki bi se radi znebili nove matere. Opazena sta bila tudi CEPECEPETACEK iz programa za najmlajše, posebej zaradi prisrčne male deklice in odlično vodenih in posnetih prizorov z lutkami. URSINE LJUBEZNI so bile manj opazene v precejšnjem številu oddaj s podobno tematiko. Za vse tri programe pa sem slisala mnenje med udeleženci festivala, da »v Sloveniji ustvarjate programe, ki se po pristopu in kvaliteti razlikujejo od nacina, ki je se v navadi v dezelah nekdanjega vzhodnega bloka«... Lepo je slišati, ni kaj.

LAVREATI LJUBLJANSKIH BIENALOV (4)

Velika premija 1961: Yozo Hamaguchi

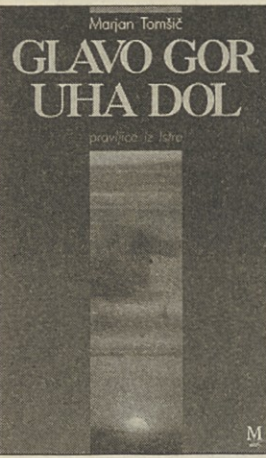
Cetrni Biennale v Ljubljani leta 1961 se v organizacijskem pogledu ni razlikoval od prejsnjih treh, pa vendar je bil na neki način drugačen. Razstava je zazivila in ce je bila poprej bolj ali manj registrator, naključno zbranega pregleda svetovne grafike, je zdaj začela postajati vse bolj pregled najznanejših osebnosti in smeri v sodobni grafiki. Drugacnost je bilo cutiti predvsem zaradi obcutnih znakov izrojenosti umetnikov pariske sole, ki so poprej narekovali splosno podobno razstave. Ta cetrti ponovitev je nakazala rahlo težnjo po cisti grafiki v smislu močnejše barvitosti, utrujenosti ekstremno abstraktnih oblik in pri-

blizevanje k figuraliki. Zanimanju za obliko se je pridružil zanimanje za vsebino. Ta drugacnost se je pokazala tudi v izboru nagrajenca cetrtga bienala. Yozo Hamaguchi, ki je leta 1961 prejel veliko premijo, po vsebini, obliki in senzibiliteti odstopa od poprejsnjih tendenc. Yozo Hamaguchi se je rodil leta 1909 v Wakayami na Japonskem. Kot otrok bogatih staršev se je zelo zgodaj ucil slikarstva in kiparstva pri domacih umetnikih in z osemnajstimi leti nastopil studij kiparstva na tokijski akademiji. Leta 1930 je odšel v Pariz studirat slikarstvo in grafiko. Danes živi in dela v San Franciscu v ZDA. V svetu grafike se je Hamaguchi uveljavil kot mojster mezzotinte. Ta neverjetni japonski umetnik ima moc, da spreminja navadne stvari v nekaj

posebnega. Preprosti predmeti - koscek lubenice, klobcic volne, metulji, listi, pikapolonice, sparglji, skoljke, ena sama cesnja - v njegovem graficnem svetu postajajo tako brezčasni in brezprostorski obstajajo samo v Hamaguchijevih delih. Nasprotje med iluzijo (obcutek prisotnosti) in realnostjo (ploskost graficnega lista) je tisto, kar v Hamaguchijevem primeru osvaja gledalca. V tem nasprotju se kaže tudi vez med vzhodnjasko in zapadno filozofijo, ki ju umetnik uspesno spaja v svojih brezcasnih in brezprostorskih mezzotintah. Zametne crnine Hamaguchijevih mezzotint so neskončno zapeljive; minimalna vsebina, ujeta v teh površinah, ugaja predvsem tistim, ki iscejo iluzionisticno popolnost, vredno duhovne meditacije.

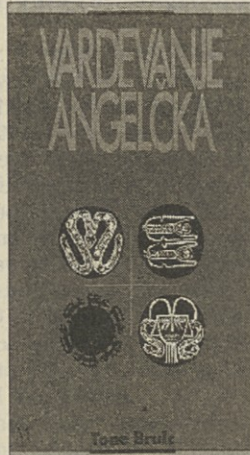
Breda Skrjanec

Tone Brulc: Vardevanje angelcka (zalozba Mihelac, mehka vezava, 135 strani, cena 2100 tolarjev) Prvenec argentinskega Slovenca Toneta Brulca, ki se je s pisanjem zaceel ukvarjati sele potem, ko je ze praznovaval Abrahamova leta, sodi med tisto leposlovno prozo slovenskih emigrantov, kjer je opazen vpliv južnoameriske literature. Njegove crtice so, kot pisec pisec spremne besede Andrej Rot, nedvomno najboljsa proza slovenskega zdornca z lokalno, argentinsko tematiko. Ob uporabi argentinskega avtohtonega elementa ni pozabil slovenskih, zlasti kmeckih motivov, odlikuje pa ga tudi poglobljena obravnava socialne tematike in dodelana zgradba. Tone Brulc pisec predvsem crtice z indijanskimi motivi: Vardevanje angelcka, Ptice jokavec, Obup, Ljudje na robu, Niso zdrzali, saj ga je indijanski način življenja pritegnil, ker je z njimi delal in delil vse tegebe. Pogosta v njegovih delih pa je tudi motivika domovine, tako v crticah Otroci Jurija Orwela, Smrt DP-jevca, Grobarjeva jesen in Sedem dni prahem Matica Pokljukarja v jarmicku. Brulc je v svojih delih zelo kritichen do druge svetovne vojne in dogodkov, ki so se odvijali med Slovenci, neizprosno pa je tudi v opisovanju emigracije. (V. Š.)

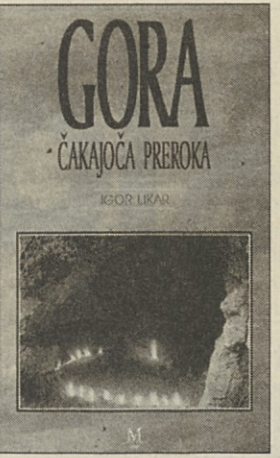
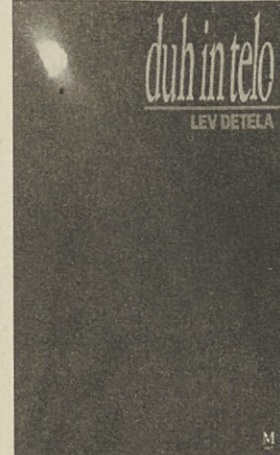

Marjan Tomsic: Glavo gor, uha dol (zalozba Mihelac, Ljubljana 1993, mehka vezava, 162 strani, cena 2100 tolarjev)

Istra, v cudno skrivnost potopljen dezel, je v slovensko pripovednistvo polno in dokončno pršla sele z Marjanom Tomsicem. Savrinke in nato se druge Tomsiceve knjige so nam priblizale in utrdile nas istrski svet z borsti in Boskini, z lepoto in nezaupljivostjo revnih in, kot pisec Tone Pavcek, z uporno carovnjico življenja. Ze pred casom je Marjan Tomsic napisal ozioroma zbral istrske pravljice, ki so mu jih povedali otroci, v knjigi Noč je moja, dan je tvoj, sedaj pa je pred nami knjiga, v kateri so zbrane pravljice, ki sicer temeljijo na ponarodelih zgodbah in pravljicah, vendar so pravo avtorsko delo. Pise moderne pravljice o iskanju lepoga, sreca, življenjske modrosti, vse zgodbece pa so obravnane z bogato istrsko besedo, kar jim daje se poseben car. Vse v teh pravljicah je izmisljeno in vse je resnicno, pravi Tone Pavcek, meja med enim in drugim je zabrisana. Tako govoré pravljice o nastanku istrskih toplíc, o Vragovem dotiku, megli v peklú, dveh bratih in dveh zakladih, vse pa ostajajo v ljudskem duhu in jeziku. Ob koncu knjige je dodan se slovar narečnih besed, s katerimi si lahko obogatimo poznavanje slovenskega ljudskega izročila. (V. Š.)

Lev Detela: Duh in telo (zalozba Mihelac, Ljubljana 1993, trda vezava z ovitkom, 99 strani, cena 1575 tolarjev) Pesniška zbirka publicista, urednika, prozaista in pesnika Leva Detela, ki je svoja dela izdajal v Londonu, Celovcu, Trstu, na Dunaju in v Avstraliji, je v izboru Toneta Pavčka končno izšla tudi v slovenskem prostoru. Pesniški jezik Leva Detela se v mnogocem razlikuje tako od moderne slovenske poezije kot tudi od poezije slovenskih izseljencev. Izbor iz prej objavljenih zbirk Atentat, Sladkor in biš, Metaelement in Café noir zajema predvsem cutno in intelektualno obarvano poezijo, ki je neke na meji zapoznelega ekspresionizma, dadaizma in modernizma. Pesnik je v svojih pesmih iskal fantazijske svetove, vizije, v katerih je vseeno cutiti vpliv represi- je in se zato v njih preliva- ju družbena kritika in protest, apokaliptično obcutje. Naslov zbirke prica o vecni razdvojenosti cloveške bitja, ki od vekomaj tezi k harmoniji duha in telesa, pa se mu le redkokdaj posreci. Poezija, napisana v slovenskem jeziku, je, ne glede na to, kje izhaja in se prebira, del narodne literature, vsekakor pa je izid prve pesniške zbirke Leva Detela v Ljubljani omembe vreden dogodek, ki nekako popravlja napako iz preteklosti. (V. Š.)

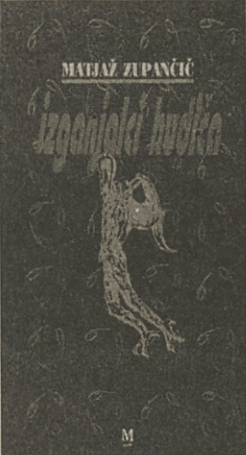

Igor Likar: Gora, caka- joca preroka (zalozba Mihelac, Ljubljana 1993, mehka vezava, 161 strani, cena 1785 tolarjev)

Zbirka novel izpod peresa slovenskega pesnika, dramatika, režiserja, prozaista Igorja Likarja, je pisana moderno, pa hkrati realno, brez zelje po senzacionalnosti, sokantnosti in prav zato je drugačna, nova. Avtor svoje junake postavlja v zanimivo, pogosto simbolno okolje, kjer se jim dogajajo neresnicno resnicne stvari, zgodbe se zato zapletajo zanimivo ter se s presenetljivo, simbolno poanto razpletajo. Kadar pisec posega v zgodbo, to stori s komentarjem, z listom iz dnevnika, pri tem pa gre vedno za neak- sne fantazijske zapise, za zmes fantastike in resnicnosti. Vendar pa bistvo Likarjevih zgodb ni moralno etično poantiranje; avtorju gre predvsem za navadno, a zanimivo zgodbo iz nenavade resnicnosti, za cloveka v izmisljeni, a mozni resnicnosti, za cloveka v duhovni in bivanjski zagati. Junaki Likarjevih zgodb so lahko sleherniki, ki nimajo ne casa ne volje, da bi zaustavili svet, ki pred njihovimi (nasimi) oci napol nezavedno drvi v propad, pa vendar jim kri obstoja, »ujeta v zaukazani ritem gomaženja, hitenja«, ne dovoli, da bi se zaustavili, si odpocili ali se skrili. Pisec spremne besede Tone Pavcek je Likarjev prozni prvenec označil kot zgledno novelo. (V. Š.)

Matjaz Zupancic: Izganjalci hudica (zalozba Mihelac, Ljubljana 1993, mehka vezava, 229 strani, cena 2100 tolarjev)

Delo prakticnega gledaliskega ustvarjalca Matjaza Zupancica je nekoliko drugacno od pogoste ustaljene prakse pisanja dram na Slovenskem, kjer mora biti jezik privzignjen, poetichen ali pa kar pateticen. Zupancic nadaljuje in nadgrajuje tradicijo absurdne drame, v realisticno pisanje vnasa fantazijo in psihonanalizo, nezavedno. Zgodbo gradi kot grozljivko, zlo pooseblja ogrozeni posameznik, ki ga družba izloci in se brani pred njim. Družba je tako razdeljena na preganjalce in njihove nasprotnike - zrtve, na katerih se sploh konstituira in ociscuje. Avtor je poudaril, da je jezik tem bolj hladen in brezcuten, kolikor bolj je zgodba temna in grozljiva. Matej Bogataj je na zavihku knjige med drugim zapisal, da so drame klub izbiri »horrorja«, ki prehaja v grotesko, polne presenetljivih jezikovnih preobratov, spretno in gladko izrabljenih jezikovnih klisejev in duhovitih izjav, s katerimi pove- jo osebe precej vec in hkrati manj, kot so hotele. Gre za igrive, zabavne in v gladko tekočem jeziku zapisane dramske tekste, ki kar kričijo po uprizoritvi. (V. Š.)

Yozo Hamaguchi: Zeleno polje 1985/92, barvna mezzotinta

Turizem

Vaš počitniški Jolly: najceneje s KOMPAS AIRTOURS®

Costa Brava Lido di Jesolo Istra in Kvarner Turčija Kreta Halkidika Ciper
od 182 DEM od 343 DEM od 151 DEM od 570 DEM od 540 DEM od 570 DEM od 540 DEM

potovanja: Istanbul Albanija Danska Medjugorje Rim, Neapelj, Pompeji
333 USD 399 USD 239 USD 306 USD 160 USD

V Benetke s Prince of Venice, letalske vozovnice, šolska in strokovna potovanja, najem avtobusov in avtomobilov, **obročno odplačevanje**
Vse informacije v Kompas Airtours, telefon 061 114-354 in 127-127 ter vseh pooblaščenih agencijah. Zahtevajte programe Kompas Airtours.

INTERVJU / JANEZ RESNIK

O pizzah, špagetih in mafiji - malo drugače

Italija sodi v sam vrh turistično najbolj obiskanih držav na svetu – S 15.000 mio USD letnega deviznega priliva je po evropskih merilih na tretjem mestu, takoj za Španijo in Francijo – O italijanski turistični ponudbi in izkušnjah iz potovanja smo se pogovarjali z Janezom Resnikom, predsednikom Društva turističnih vodnikov Slovenije, ki zadnjih nekaj let vodi skupine turistov v Italijo, z vodenjem nasploh pa je pričel leta 1978

NATASA PEROVIC

Tudi Italija je kot mnoge zahodnoevropske države zapadla v globoko krizo kapitalizma. Ali se le-ta že odraža tudi na turistični ponudbi?

Mislím, da ne prav močno. Morda se kriza nekoliko odraža na cenah, saj se te iz sezone v sezono spreminjajo, pač glede na inflacijo, ki jo imajo. Kriza zdrave se ne izraža skozi ljudi, ki delajo v turizmu, saj njih zanima vsak gost, ki je voljan plačati. In nedavna teroristična akcija v Firencah, vse večje uveljavljanje mafijjskih skupin ali menite, da ne bo vplivalo na prihajajočo sezono?

Kljub temu, da je bila eksplozija v neposredni bližini turističnega objekta, ni nastradal nihče od turistov, pa tudi cilj ni bil ta. Tako da namen taksnih akcij najbrž ni škodovati turizmu, ampak je nekaj povsem drugega. Res pa je, da tovrstna dejanja ljudi prestrašijo, tako da so mnogi odpovedali potovanja v Firence. Nedavna ek-

vati njihov način življenja in ga tudi sam preizkusiti. Kam hodijo v Italiji običajno organizirane skupine turistov?

Ze vrsto let obstajajo bolj ali manj nespremenjene klasične ture po srednji Italiji, ki je z razliko od severne ali južne Italije najbolj množično obiskana. Ljudje v skupinah običajno niso radovedni v smislu odkrivanja novih neznanih destinacij, takšni potujejo raje sami. Klasične ture pa obsegajo obisk Ravene, Riminija in San Marina ter tega dela obale, potem Benetke, zelo obiskana je tudi Toscana z glavnim mestom Firence in običajnim enodnevnim izletom v Sieno in Piso, ter seveda Rim, ki si ga lahko ogledas bežno v enem dnevu ali podrobneje v treh dnevih. Južneje od Rima agencijski gostje obiščejo se Neapl Vezuv in Pompeje. Zanimivi so tudi izleti na otoke, npr.

Elbo ali Sicilijo. Sever Italije je bolj zapostavljen, ceprav so mesta kot so Verona, Milano ali Genova zelo zanimiva.

V vlogi turističnega vodiča se vam dogaja, da en isti kraj vidite tudi po več deset krat. Ali se ob tem dolgočasite ali pa morda vsakič znova najdete v neki destinaciji ali spomeniku nekaj, kar vas vznemirja, razveseli?

Odnos do kraja, kamor hodis, se z leti spreminja. Ko sem začel s tem delom, se mi je zdelo grozno, da bi moral iti dvakrat zapored v isti kraj. Danes jih dojemam drugače; vsakokrat znova lahko v istem kraju prepoznaš nekaj novega, lepega, ali pa utrdis neko staro občutje. Kraji niso samo to, kar gledas, ampak so to tudi ljudje, ki jih spoznavas, se z njimi pogovarjaš, navezuješ stike itd.

Zadnje čase je postalo v Sloveniji zelo popularno potovanje na Kalabrijo.

Kaj se tam skriva takšnega?

Sam sicer nisem bil v Kalabriji, slisal pa sem, da gre za kos zelo neokrnjene narave, z lepimi majhnimi mesti, dobro hrano in dokaj dostopnimi cenami.

Ko sva že pri hrani, ali morda veste, zakaj so italijanske pize in testenine toliko boljše od slovenskih?

Vsak peče pizzo na svoj način. Pizza naj bi nastala v okolici Neaplja, nekateri pravijo da v Sorentu. Pizza je bila takrat hrana revežev: imeli so sestavine za testo, paradiznik, kravji ali ovčji sir in morje, torej ribe in iz te osnove je nastala najbolj enostavna pizza - pizza Napolitana, iz nje pa se je razvilo neskončno število različnih pizz. Sicer pa sem tudi v Italiji že jedel slabo pizzo in obratno, v Sloveniji dobro. Kar pa zadeva spagete, je važen predvsem način kuhanja. Italijani jih namreč ne kuhajo na minute,

ampak na zobe, poleg tega jih nikoli ne pogrevajo.

Ali se vam zdi možno, da sta omenjeni specialiteti tisto, kar vleče turiste v Italijo?

Ne, morda je to hrana v celoti. Vsaka pokrajina ima svojo hrano, ki pa se med seboj zelo razlikujejo. Mislím pa, da goste v Italijo vlečejo spomeniki, kultura.

Kaj bi svetovali tistim, ki se v Italijo odpravljajo na individualen dopust?

Svetoval bi jim, da se na izlet pripravijo tako, da z doma pregledajo nekaj literature in zemljevidov in si nato pot razdelijo v več sklopov, predvsem pa, da na dopustu ne bežljajo in da najdejo pravo mero lenarjenja, ogledovanja in doživljanja. Ležanje na soncu je stvar, ki jo lahko počnes na lastnem dvorišču, zato biti turist pomeni dosti več, oziroma, tudi kot turist moraš nekaj dati od sebe, če hočeš kaj doživeti.

Dragi gostje!

Dobrodošli v Italiji, deželi, ki nam je zelo blizu, v nekaterih navadah pa vseeno precej daleč. Da bi bilo vaše bivanje v večnem mestu prijetnejše, vam tu omenjamo nekaj podrobnosti, ki vam bodo morda v pomoč, da boste to deželo boljše občutili in lažje razumeli.

Prijetno potovanje.

Janez Resnik

Hrana

Restavracije so običajno odprte takole: Za zajtrk od 7.00 do 9.00, za kosilo od 12.00 do 14.30 in za večerjo od 19.30 do 20.30. Izven teh terminov boste lahko izbirali samo med različnimi vrstami sendvičev in obloženih kruhkov, ki jih z domisljijo pripravljajo v barih. Zanimiva je tudi navada, da Italijani pijejo v barih, jedo pa v gostilnah in restavracijah, zato vam v teh samo s pižajo ne bodo postregli. Pomembno pa je tudi to, da je pri jedi vedno treba plačati tudi pogrnjek (coperto), ki stane med 1500 in 3500 lir. Običajen obrok obsega predjed (testenine, minestre) in glavno jed (meso s prilogo). Solato ponekod ponudijo se le po glavni jedi, za posladek pa je lahko sadje ali sir.

Pijaca

Italija je dežela vina, zato ni čudno, da je to ponekod cenejše od piva. Najcenejša in velikokrat tudi najboljša so lokalna vina (vino locale, vino di casa), ki jih postrežejo odprta, v vrčih. Buteljna vina so tudi po nekajkrat dražja od namiznih. Prav tako je dražja tudi tista pižaja, ki jo popijete za mizo. Mineralna voda je lahko gazirana ali negazirana (gasata o nongassata). Seveda so na voljo tudi druge vrste pižaj. Brezalkoholne pižaje so navadno gazirane (fanta, cocacola...), sadni sokovi pa so pakirani v steklenice po en deciliter.

Hoteli

Hoteli so različnih kategorij in po novem mednje spadajo tudi nekdanji pensioni. Nekateri so družinske ustanove in tu boste istega človeka srečali v več vlogah. Enkrat bo receptor, potem direktor, natak in nočni portir. Recepcija je srce hotela in če karkoli pogrešate v sobah (milo, brisace, odeje...), se obrnite nanjo. Električna je po evropskih standardih (220V, 50 Hz), le pri vtičnicah so lahko ponekod se težave. Če se susilnika za lase ali likalnika ne bi dalo priključiti, vam bodo v recepciji radi posodili adapter ali pa kar svoj susilnik.

Banka

V Italiji je plačilno sredstvo lira in razen v obmejnih krajih se z drugim denarjem ne da kupovati. Tuj denar se najlaže zamenja v bankah, le to je nerodno, da so te odprte krajši čas; od ponedeljka do petka od 8.30 do 13.30, v soboto in nedeljo pa so zaprte. V večjih mestih pa je v zadnjih casih zraslo precej menjalnic in avtomatov za menjavo denarja, ki delajo tudi ponoči. Najbolj zanesljivo boste menjalnico našli na železniški ali avtobusni postaji. Denar lahko zamenjate tudi na recepcijah večjih hotelov, le tečaj je slabši in količine so manjše. Menjalni tečaj je danes približno takšen: DEM 100 - ITL 9500.

Pošta, telefon

Razglednice stanejo od 100 lir naprej, odvisno od kakovosti. Znamke za tujino stanejo 650 lir in jih lahko kupite samo na pošti in v nekaterih trafikah. Telefonski zeton stane 200 lir in služi tudi kot plačilno sredstvo (dvostvo lir je dvesto lir). Za telefoniranje, posebej iz javnih govorilnic, pa se uporabljajo tudi telefonske kartice, ki jih prodajajo po pet ali deset tisoč lir. Skoraj iz vseh hotelov lahko telefonirate neposredno iz sobe tako, da v recepciji poprosite za to možnost in v sobi zavrtite 0 (nicio), da dobite zunanjo linijo. Klična številka za Slove-

nijo je 0038.

Prevozi

Javni prevozi so, vsaj v večjih mestih, zelo dobro organizirani. V Rimu, na primer, vozijo avtobusi, tramvaji, podzemeljska železnica in taxi. V avtobuse, trolejbus in tramvaje se vstopa pri zadnjih vratih, izstopa pa pri srednjih. Vozovnice za mestni promet lahko kupite samo v prodajalni (trafike, časopisni kioski in na končnih postajah) in stanejo odvisno od mesta, od 700 do 1200 lir. Pri vsaki posamezni vožnji vozovnico zigosate v posebni napravi, ki je v vsakem vozilu. Kazni za vožnjo brez vozovnice so precej visoke in tudi izgovarjanje, da je nekdo tujec ne pomaga. Zelo praktično prevozno sredstvo je podzemeljska železnica, le malo spretnosti je treba, da človek sede v pravi vagon. Večina mestnega prometa deluje od 5.00 do 23.00, ponoči pa zelo poredko vozijo samo nočni avtobusi.

Toxi

Vozila so skoraj povsod rumene barve z napisom na strehi. Priporočamo samo uradne taksije. Cena vožnje je na vozilo in ne na osebo, plačate pa samo znesek, ki je označen na taksimetru. V nočnem času med 22.00 in 7.00 je treba plačati doplačilo, ravno tako za vožnjo preko mestne meje ter ob nedeljah in praznikih.

Napitnina

Napitnina ni obvezna, je pa običajen izraz zadovoljstva s storitvijo. Nekaj sto lir lahko pustite v barih, na točilnih mizah in v sanitarnih prostorih, kaksnega tisočaka na osebo pa pustimo po dobrem kosilu ali večerji.

Prva pomoč

Slovenski državljani imajo pravico do brezplačne zdravstvene pomoči samo v primeru, če imajo s seboj potrjen obrazec IT-7, ki ga izda pristojna skupnost za socialno zavarovanje, ter da ima zdravnik, h kateremu se zatečete pogodbno z italijansko bolniško blagajno (mutua). V nasprotnem primeru mora bolnik storitev plačati, nato pa doma s predložitvijo računa uveljavljati povrnitev stroškov. Lekarne so odprte približno v enakem času kot ostale trgovine. Razen dezurnih so zaprte ponoči, ob nedeljah in praznikih. Na vsaki lekarni visi obvestilo, kje je najbližja dezurna lekarna. Povsod prodajo zdravila na recepte in brez njih in vsa zdravila je treba plačati.

Opozorilo

Pazite na dokumente in denar. Posebej v večjih mestih je gneča dobrodošla za zmikavce vseh vrst. Predvsem pazite na ročno priljago - torbice. Če vam dokumente ali denar ukradejo ali pa jih izgubite, krajšo ali izgubo nemudoma prijavite na policijo. Potrdilo, ki ga boste dobili, vam bo v pomoč pri uveljavljanju zavarovalniške ali pri pridobitvi novih dokumentov. Priporočamo, da dokumente in denar, ki ga tisti dan ne potrebujete shranite v hotelski blagajni, s seboj v mesto pa vzemite vizitko ali prospekt hotela z naslovom in telefonsko številko in le toliko denarja, kot ga boste ta dan potrebovali.

Slovarček

dober danbuon giorno
(od jutra do 15.00)
dober večerbuona sera
(od 15.00 do noči)
lahko nočbuona notte
(od noči do jutra)
navsvidenje.....arrivederci
prosimprego
hvala.....grazie
jesti.....mangiare
piti.....bere
natakcameriere
plačatipagare
menjava.....il cambio
voda.....l'acqua
pivo.....la birra
sladolek.....il gelato
zajtrkil pranzo
večerjala cena
koliko stanequanto costa
predragotroppo caro
srečno potbuon viaggio

OB BISTRI NADIŽI

Slavno mesto langobardskih vojvod

Čedad ob Nadiži je zaslovel po vsej Evropi po nedavni veliki razstavi langobardske umetnosti

V čedadskem muzeju starokrščanske umetnosti: Callistova krstilnica iz 8.stoletja

Cedad ali Cividale je majhno in lepo mesto, ki mu delamo krivico, če ga ne obiščemo. Naj povem tudi trgovin ne manjka! Cedad sodi med tista mesta, ki se jim pozna, da so bila nekoč pomembnejša, morda celo prestolna... Tudi Cedad, ki je letos star 2043 let, je bil svoj čas glavno mesto langobardske vojvodine (v 6. do 8. stoletju), kjer se je zvrstilo devetnajst vojvod. Pozneje v srednjem veku pa je bil begunski sedež oglejske patriarhije. Sprehodimo se s Hudičevega mostu, ki se pne 33 metrov nad skalnato sotesko Nadiže, do središča, kjer stoje ob prostranem glavnem trgu velika stolnica iz 15.stoletja, Cezarjev spomenik (ustanovitelj mesta) in Pretorska palača (delo arhitekta

A.Palladia). V slednji je izredno bogat arheološki muzej, ustanovljen leta 1817 (vstopnina je 4000 lir). V njem je na ogled večji del izjemnih umetnin in izkopanin, ki so bile tu razstavljene na veliki in odmevni langobardski razstavi pred nekaj leti. Poleg stolnice, pod isto streho, je starokrščanski muzej, ki hrani le nekaj izrednih eksponatov: oltar vojvode Ratchisa, Callistovo krstilnico (oboje iz 8.stoletja) in prestol oglejskih patriarhov (prost vstop). V starem mestnem jedru nad Nadižo je »langobardski tempelj«, Marijina cerkev iz 6. ali 7.stoletja mistična in poetična s čudovitimi umetniškimi detalji (vstopnina stane 3000 lir). Posebnost je tudi »keltsko podzemlje«

(Ipogeo celtico), prostori so izklesani v živo skalo pod hišami (katacombe, jeca, skrivalisce?). Lep in ponteroško živahen je tudi trg Petra Diacona (cedadskega kronista iz 8.stoletja) z arkadami in njegovo rojstno hišo. Ne manjka trgovin in gostiln za vse žepe. Slovensko bodo znali tu in tam, a vedno več. Na voljo naj bi bil tudi lanski slovenski prospekt »Nadiske doline«, ki ga je izdala zadruška Lipa iz Spetra ob Nadiži (vprašajte v turističnem uradu, v prvem nadstropju nasproti Cezarja!). Pred tremi leti so izdali tudi vodnik v slovenščini po teh krajih. V vsaki trafiki pa boste dobili slovenski tehnik Matajur, kjer utegneta prebrati marsikaj zanimivega in morda boste

nasli dobrodošel izziv za obisk kake slovenske prireditve. Cedad je se na avtokarti

Slovenije; tja se peljemo ali iz Gorice skozi Krmin (Cormons) ali iz Kobarida skozi Robič in ob Nadiži navzdol. Zanimiva pa je tudi nova pot iz Solkana po Goriskih Brdih in skozi Dobrovo ter pri Neblu cez mejo v Dolenje.

Vzhodno od Cedada (10 km) stoji na strmi gori mogočna romarska citadela Stara gora (Castelmonte), ki je vsekakor vredna obiska. Romantično trdnjavo (in samostansko) okolje, božjepotna cerkev in čudoviti razgledi.

Malo nad Spetrom (S.Pietro al Natisone) se odcepi cesta v breg skozi Tarčet do vasi Landar (Antro). V skalo vsekana in vžidana romarska steza vodi iz vasi do 15 minut oddaljene Landarske jame (ključ imajo v vasi, obiski so nacelema le popoldne, vstopnina 2000 lir), v kateri je legendarna cerkva, stara več kot tisoč let.

V čedadskem muzeju starokrščanske umetnosti: Callistova krstilnica iz 8.stoletja.

INTEGRAL LJUBLJANA d.o.o.

TURISTIČNA AGENCIJA

"Kocka je padla"

počitnice v RIMINIJU z možnostjo zanimivih izletov 24.7. - 31.7. 380 DEM

ŠPANJA - 10 dni - 390 DEM - odhodi: 2.7. in 9.7.

PTP Prometno turistično podjetje

Turistični agenciji Ljubljana

Slovenska c. 56,

tel.: 061/310-837, 310-771, fax: 061/113-20

Kolodvorska cesta 16

tel.: 061/302-276, 115-297, fax: 061/116-128

TUDI LETOS V PULJ IN MEDULINI!

15 hotelov in apartmajskih naselij, 8 avtokampov.

UGODNI POGOJI ZA POŽITNIKOVANJE

Obrnite se na agencijo Arenaturist z zaupanjem in poščite svoj »kotiček v raju« pod toplim soncem Puljsko-Medulijske Riviere.

Posebej priporočamo hotele **Histria** in **Brioni** (A kat.), **Park**, **Belvedere**, **Medulin** in **Mutila** (B kat.), ter apartmajski naselji **Punta Verudela** in **Horizont** na **Zlatih Stenah**. Vsi hoteli imajo odprte bazene z morsk vodo.

Informacije in rezervacije:

Arenaturist-Sektor za marketing, 52000 Pula, A. Smareglia 5, tel.: 052/23 811, 24 093

Ljubiteljem kampiranja priporočamo avtokampe **Medulin**, **Stupice**, **Runke**, **Indie**, **Štoja**, naturistom pa **FKK Kažela**.

V avtokampu **Indie** lahko prikolico najamete.

PO BENEŠKI LAGUNI

Do Murana in Burana, od Torcella do Armencev

Na beneških »stranskih« otokih je manj turistov in več Benetk...

Benetke so večna tema; vedno so lepe, zanimive in očarljive, morda poleti se najmanj zaradi vročine in izletniških množic. Morda pa bi se le odpravili tja, denimo na razstave bienala (vstopnina za vse ogleda je po 18.000 lir), ali pa na potep po otokih beneske lagune, kjer se ne tarejo množice turistov. Gre za otoke, satelite Benetk, ki z njimi niso povezani z mostovi, temveč le z ladijskimi programi.

Za spremembo se v Benetke ne bomo peljali kakor vedno skozi Mestre in cez most do parkirisc pred Rimskim trgovom, temveč drugače... Z avtoceste bomo zavili ze na izvozu S. DonaNoventa. Potem se bomo peljali skozi Noventa in S. Dono ter ob Piavi do Eraclee, cez reko v Jesolo in mimo plaž Lido di Jesolo in Cavallino (tu nekje je znamenito zabavišce Aqualandia) do Punta Sabbioni. Od S. Done do tu je 47 km (od S. Done do Benetk je

resda 10 km manj, a je gneča se enkrat večja!). Tam parkiramo in se z ladjo odpravimo v Benetke (proga 14). Peljemo se (za 3500 lir) mimo Lida naravnost pred Dozevo palaco. V Benetke plovemo po najbolj naravni morski poti, s katere se mesto kaže v vsej svoji lepoti in veličini.

Na otoku Murano, kamor se peljemo izpred Dozeve palače s progo 5, je ljubko mestoce, povsem podobno Benetkam, ki ga turisti ne obiskujejo tako množično. Obiščemo lahko eno od steklarskih delavnic (prost vstop, nakup ni obvezen!), pa tudi steklarski muzej z bogasto arheološko zbirko. Čudovita je bizantinska Marijina cerkev (12.st.) z mozaiki in freskami.

Z Murana se lahko peljemo naprej (s progo 12) na otoka Burano in Torcello. Burano je zelo slikovit: vse hiše so po-

D.K.

barvane z živimi, večinoma pastelnimi barvami. To je otok slovitih beneskih cipk. Malo naprej je Torcello, ki se ponasa z eno najlepših beneskih cerkva. Bizantinska stolnica je bila postavljena v 7. in dograjena v 11.stoletju. Mozaiki, podobe in ikone nastajajo na otoku je tudi arheološki muzej.

Veliki otok Giudecca (proga 5) je nasproti Dozeve palače. Mirno in resnično benesko okolje brez turistov in tudi z nizjimi cenami. Zraven je otoček S.Giorgio Maggiore z mogočno cerkvijo (stvaritev arhitekta A.Palladia). V otoskem samostanu je fundacija Cini, ki si zagnano prizadeva za ohranitev in revitalizacijo Benetk. V samostanu so pogosta državniška srečanja in neredko občasne razstave (progi 5 in 8).

Med Muranom in Benetkami je otoček S.Michele (progi 5 in

12), kjer je od Napoleonovih časov osrednje benesko pokopališce s prelepo renesančno cerkvico iz istrskega kamna.

Med drugimi sta na otoku pokopana ruski skladatelj Stravinski in ameriški pesnik E.Pound.

Ostane nam se otoček S.Lazzaro degli Armeni (proga 20), ki je skrit pred Lidom. Na njem ze od leta 1717 domuje armenski samostan, kulturno središce s knjižnico in tiskarno ter muzejem. Slednji hrani približno dva tisoč čudovitih armenskih rokopisov. Na ogled so samo ob četrkih in nedeljah med 15. in 17.uro.

Ce se boste veliko vozarili po Benetkah in okrog njih, je najbolje kupiti dnevno karto za ladje. Prihranek bo kar lep. Ce boste iskali prenočišce, se oglasite na turističnih uradih, prvi je na Markovem trgu (v jugozahodnem kotu), drugi pa na železniški postaji.

Marijina cerkev na Muranu spomini na Bizanc in odmev ravenskih mozaikov

MOZAIKI IN PLAŽE

Oglej in Gradež - bisera Furlanije

Mesti vabita na ogled svojih znamenitosti, na šime plaže in v ribje restavracije v delti Soče

K. D.

Je ze tako, da se mnogo izlet, v dobri veri, začnejo in končajo v Palmanovi, v tamkajšnjih veleštacunah. Za Oglej in Gradež zmanjka casa, volje in navsezadnje tudi lir... Poskusimo, ali bo slo enkrat mimo Palmanove, pa ceprav je mesto slavi okroglo obletnico (stiristoletnico).

Namesto po daljši poti mimo Palmanove bomo ze pred Trzicem (Monfalcone), takoj za izvirom Timava in se pred cestninsko postajo, zavili z avtoceste in se peljali skozi Trzič do Ronk in nato po deželni cesti skozi Pieris in Paparioni v Oglej (-Aquileia). Od avtoceste pri Timavu do Ogleja je po tej poti le 20 kilometrov. Vse to lahko nacrtejemo in spremljamo na avtokarti Slovenije.

Oglej je majhen kraj s samo 3500 prebivalci, a je bil svoj cas cetrt največje mesto v rimski državi. Ustanovili so ga pred natanko 2174 leti in razglasili za glavno mesto province Venetie in Histrie ter za izhodišce pohodov legij na Balkan in v vzhodne Al-

pe. Oglej je cvetel je vse do barbarskih pohodov v 5.stoletju, potem pa je

mudimo predvsem in najprej v veličastni baziliki, zgrajeni v 11.sto-

Rinski mozaik v Ogleju, zadaj zvonik bazilike iz 11.stoletja

spet zablestel v srednjem veku, ko je bil središce cerkvene države oglejskih patriarhov. V Ogleju se danes po-

letju. Videli boste enega najlepših mozaikov v Italiji. Zanimiva sta arheološki (rimski) in starokrščanski muzej, pa

»Sveta ulica« in ostanki rimskega foruma. V cerkveni trgovini, kjer prodajajo svece, razglednice in spominke, vas bo presenetil tudi vodnik po baziliki v slovenščini.

Iz Ogleja se naravnost proti jugu peljemo v 11 kilometrov oddaljeni Gradež ali Grado, ki je bil nekoč rimska stopnica (gradus) v morju, oglejsko pristanišce. Mesto stoji na pesčenem »zlatem otoku« in ga s celino povezuje 4 kilometre dolg cestni nasip.

V srednjem veku je bila sipina »bezigrad« Oglejcev pred barbari. Dolgo pozneje tudi varen sedež oglejskih patriarhov. Danes je ribisko mestoce in turistični kraj. Ribiski stari del je majhen in ljubeč, turistični pa široko razmahnjen, ves v zelenju in visokih fasadah. Plaža je dolga cela dva kilometra. Se preden se okopate, si oglejte lepo in zanimivo cerkev sv. Evfemije iz davnega 6.stoletja (mozaiki!).

Domov se lahko peljete iz Gradeža naravnost v Trzič (25 km), kar cez rokave delte reke Soče.

OTROCI, DOBRODOŠLI!

Od minimundusa do porschejev, od planetarija do sokolov

Za mlade in najmanjše obiskovalce Koroške je poskrbljeno na vsakem koraku

Koroška nam je po kilometrih blizu, pa naj se odpravimo tja čez Karavanke ali ob Dravi navzgor. V teh poletnih mesecih nas bo, morda bolj kot prejšnja leta, gnalo na Koroško na kopanje. Jezer in bazenov imajo na pretek; prve jim je dala narava, druge pa so si kar sami naredili (celo tam, kjer so jezera!).

Na Koroškem nas po obveznih in drobnih nakupih pot zanese na Gosposvetsko polje, kjer skušamo otrokom zaigrati profesorja zgodovine, kaj več domisljije pa (preverjeno!) večina naših obiskovalcev Koroške ne premore.

Zlasti za otroke pa je na Koroškem se kako poskrbljeno, saj tamkajšnji turistični delavci dobro vedo, da prav otroci pogosto narekujejo starejšim izletniške poti in smeri. Na večini hotelov in penzionov boste lahko prebrali, da so otroci pri njih dobrodošli.

Vsi poznajo minimundus pri Celovcu, a marsikdo v njegovi neposredni sosesčini spregleda zgledno urejen replikarij s kacami in plazilci (ne zamudite nedeljskega popoldneva, ko krmijo krokodile!) in več kot zgledni planeta-

rij z imenitno, strokovno in nazorno predstavitvijo zvezdnega neba. Nedaleč od tega trojnega showa, namenjenega posebej otrokom, so se tramvaj s konjsko vprego, muzejski vlak in seveda ladje (tudi starin-

Razgledni stolp na Jedvovci; v ozadju Karavanke v oblakih in Hodiško jezero

ski parnik!) na Vrbskem jezeru.

V minimundusu imajo letos nekaj novosti: Belo hišo iz Washingtona, Einsteinov stolp iz Potsdama, univerzitetno knjižnico iz Mexico Cityja, jamsko cerkev iz Jeruzalema in Austria-Center z Dunaja.

Nad Vrbskim jezerom

pri Ribnici stoji na gori Jedvovci (Pyramidenkogel) razgledni stolp, kamor se velja povzpeti zlasti, ko je vreme jasno in si lahko ogledamo fantastično panoramo Karavank ter koroške jezerske pokrajine!

Med Vrbskim in Baskim jezerom stoji ob Dravi vas Rožek, kjer je za rusevinami gradu na gozdnatem holmu zivalski vrt (ograda) z mnogimi zivalmi, domačimi in tujimi. Zanimivi sta zlasti koloniji opic in papig!

Na Landskronu, pri rusevinah mogočnega

dezelnega gradu nad Osojskim jezerom, imajo zivalski vrt ptic ujed in popoldanske predstave lova s sokoli. V St. Jakobu, nedaleč od karavanskega predora, je na ogled zelo poučen muzej (umetnih) gob, ki so kakor prave.

V Beljaku se lahko, pred kopanjem v tamkajšnjih toplicah, odločite za vožnjo z ladjo po Dravi, za obisk prometnega muzeja z lepo zbirko oldtimerjev ter za ogled zelo zanimivega reliefa Koroške (enega največjih v Evropi). Zanimiva sta tudi novi prometni muzej v St. Vidu nad Celovcem in že znameniti Porschejev muzej v Gmündu nad Spittalom.

Naj omenimo tudi sankalistična, seveda poletna (Sommer= rödelbahn), ki so na primer pri Finkensteinu nad Baskim jezerom ter pri Osojah ob Osojskem jezeru.

Vstopnine sicer niso zanemarljive, a tudi pretirano visoke niso; za odrasle od 20 do 70 silingov, za otroke (večinoma do 15. leta) pa od 10 do 50 silingov; za predšolske otroke je največkrat vstop brezplačen.

Z LADJAMI PO KOROŠKIH JEZERIH

Plovba je romantična, romantika pa privlači

Desetine ladij na Vrbskem, Millstättskem, Belem in Osojskem jezeru ter na Dravi

Turisti se radi prevzajajo z ladjami; če ni morja, so dobra jezera in reke. Na Koroškem imajo na starih jezerih organizirano redno plovbo (od maja do oktobra) s pravimi ladjami: po Vrbskem, Osojskem, Millstättskem in Belem jezeru. Ladje imajo tudi v Beljaku in z njo peljejo turiste na izlet po reki Dravi do sotočja lete z Ziljo. Ladje razbremenjujejo tudi cestni promet na jezerskih območjih, saj se mnogi turisti raje vozijo med obalnimi kraji po vodi kakor po cesti. Vsa jezera, o katerih teče beseda, so vršana se na avtokarti Slovenije.

Vrbsko jezero (Wörthersee) je največje (dolgo je 16 km) in po njem je promet najgostejši, saj je na voljo sedem ladij; največje med njimi lahko sprejemo na krov tudi po tristo potnikov in več. Plovba od Celovca do Vrbe traja poldrugo uro (z vmesnimi pristanki) in stane 115 silingov (povratna 170); otroci plačajo polovico vozovnice. Če greste z avtom na izlet, se je najbolje peljati čez Ljubelj do Celovca ali Otoka (Maria Wörth) ali skozi karavanski predor do Vrbe. Vsak večer organizirajo večurna krizarjenja z večerjo in plesom.

Osojsko jezero (Ossiachersee) nedaleč od Beljaka je dolgo 11 kilometrov. Tja se peljemo skozi karavanski predor prek beljakega vozlišča (Knoten Villach) v salzburski smeri do prvega izvoza (Villach-Ossiacher-

see) in od tam v Annenheim na severnem bregu jezera. Potem pa z ladjo v Osoje, kjer je samostan z grobom Askercevega »mutca osojskega«, poljskega kra-

ga izvoza z avtoceste pri Osojskem jezeru, le da namesto v Annenheim zavijemo po dolini jezerc skozi Winklern (obišcite zanimiv muzejček kmečkih lutk!),

se lahko čez gricevje skozi Fresach (zanimiv protestantski cerkveni muzej) v Beljak.

Belo jezero (Weissenensee), ki je dolgo 11,5 km,

metrov nad morjem. Men- da je najvišje kopalno jezero v Alpah?

Tri poti nas pripeljejo do tega jezera, do vasi Techendorf, ki leži ob mostu na najozjem delu; most je hkrati pristanški pomol...

Prva pot gre čez Koren v Ziljsko dolino in po njej do Smohorja ter od tam čez preval Kreuzberg (1077 m) k jezeru. Druga pot gre skozi karavanski predor in po avtocesti mimo Beljaka v salzburski smeri; mimo Spittala in na izvozu Spittal Millstättersee zavijemo z avtoceste in se peljemo ob Dravi navzgor skozi Lend, Möllbrücke in Steinfield (v bližnjem Gerlamouso so freske Tomaža Beljakega!) v Greifenburg. Tam zavijemo na levo v hrib do Belega jezera. Tretja pot je najboljša in najkrajša: peljemo se po avtocesti mimo Beljaka do izvoza Feistritz-Paternion.

Zapustimo avtocesto in se peljemo ali skozi Stockerboi ali skozi Kreuzen do Belega jezera, do njegovega najbolj vzhodnega konca, odkoder se lahko odpravimo do Techendorfa (ena ura) kar z ladjo. Lepo doživljate.

S kolesom po kopnem, z ladjo po vodi... Turistična plovba po Dravi pri Beljaku.

lja. Vožnja tja in nazaj v Anneheim stane 98 silingov (za otroke 49).

Millstättsko jezero (- Millstättersee) je za Spittalom, tudi to je dolgo 11 km. Tja se peljemo do iste-

Afritz, Erlach, Feld in Radenthein v Döbrach ob jezeru. Od tu se lahko z ladjo peljete v Millstatt (75 silingov tja in nazaj), kjer je na ogled srednjeveški samostan iz 11. stoletja. Vracamo

je skrito v osrčju Ziljskih Alp med Dravo in Ziljo. Lepo je, z ohranjenim naravnim okoljem, idiličnimi vasmimi, nepreglednimi gozdovi in poleti sorazmerno toplo vodo na višini 930

VISOKO NAD ZILJSKO DOLINO

Po gorski cesti na Dobro goro

Razgledna parkirišča, cestnina, alpski botanični vrt in legendami cerkvici na vrhu Dobrača

Cesta, ki »grozi« s cestnino, naj bi bila nekaj posebnega. To velja zlasti za gorske ceste, ki se jim popotnik, ki ga ne zanimajo ne naravne in ne druge znamenitosti, lahko tudi ogne. Pri nas se se nismo odločili, ali bi naredili nekaterim cestam reklamo s cestnino (denimo čez Vrsic in na Mangart), na Koroškem pa jih je kar nekaj. Cestnino pobirajo na cestah čez Grossglockner, na krajših gorskih poteh nad dolino Mölla (pri Flattachu), pod Košto in Obirjem, na pogorju Nock pri Krških Alpah, v dolini Malta in na Dobracu. Nekeje besed o slednji cesti, ki nam je najbližja in tudi zelo zanimiva...

Gorska cesta na Dobrac (imenovan tudi, po sili, Villacher Alpe) se začne v samem Beljaku (550 m), na njegovi zahodni obvoznici. Če se peljemo skozi karavanski predor, sledimo avtocesti do beljakega vozlišča (Knotten Villach) oziroma se pred njim zavijemo v smeri proti Italiji. A že na prvem izvozu (Villach-Faakersee) zavijemo z velike ceste in se peljemo mimo Marije na Zilji (Maria Gail) v Beljak. Spotoma si velja ogledati cerkev pri Mariji na Zilji!

Cesta na Dobrac se povzpne do parkirišča Rosstratte na višini 1732 m; dolga je 16,5 kilometra, široka pa 6 metrov; asfaltirana je in odprta vse leto (pozimi ne pobirajo cestnine). Največji

Na vrhu Dobrača (2166 m) stojijo mogočen televizijski stolp (164 m), cerkvici in planinska koč; v ozadju vrhovi Julijcev

vzpon ne presega 10 odstotkov. Cesta je precej zavita, vendar so ovinki »elegantni« 116 jih je. Speljana je skozi gozdove in čez trate ter po robovih, kjer se je Dobrac pred stoletji (1348) odločil in pokopal pod seboj celo faro v Ziljski dolini. Čudoviti razgledi s parkirišč! S P/2 (862 m) se razgrinja Beljak s Karavankami in Vrbskim jezerom; s P/5 (1307 m) občudujemo spodnji del Ziljske doline, Karavanke in Julijce; s P/6 (1403 m) se odpre pogled na ostenja Dobrača, na Ziljsko dolino in na Julijce, na vse vrhove od Skrlatic do Montaza. Čudovit in se najbolj širok je razgled z vrhnjega parkiri-

šča (P/11) za 600 osebnih avtomobilov, kjer je v bližini več planinskih koc.

S tega parkirišča je do vrha Dobrača (2166 m) za poldrugo uro hoda. Na voljo je kadar je tudi sedežnica, ki vas potegne do višine 1957 metrov. Na vrhu gore stojijo mogočni televizijski stolp (visok 164 m), cerkvici slovenska in nemška ter planinska postojanka. Razgled na vse strani. Skoraj brez primerjave!

Pri P/6 je na ogled tudi alpski botanični vrt na robu prepada, nad slovitro Rdečo steno. Na enem hektaru je zbrana zelo zanimiva, nam precej znana planinska flora.

ONSTRAN GOSPOSVETSKEGA POLJA

Mesto viteških turnirjev in poedin

Friesach ali Breze pod Krškimi Alpami so gostoljubni kraj, najstarejše koroško mesto

Na Koroškem najpogostejše obiskujemo Celovec in Beljak, redkeje Velikovec in Spittal ali celo St. Vid in Smohor. V Breze ali Friesach pa komaj kdo zaide; tam se nikoli nisem srečal turist, kaj šele izletniške skupine iz Slovenije. Kraj je lep in ljubeč, zgodovinsko pomemben, umetnostno bogat, pa tudi živahen in gostoljuben.

Breze, maticno gnezdo rodu grofice sv. Eme, so najstarejše mesto na Koroškem. Kraj zgrajen na keltskih in rimskih temeljih, je bil prvič omenjen pred 1133 leti. Mesto, ki je bilo trdnjava, kovnica denarja in trznica v salzburski deželi, je cvetelo zlasti v 13. stoletju.

Iz te in deloma iz poznejših dob so se ohranili gradovi na treh holmih, dvorec v mestu, prastara kašča, številne cerkve, čudovita renesančna fontana, obzidje in mestni obrambni jarek, ki je čez verjame ali ne se vedno poln vode in po njej prevzajajo turiste s colni.

V tem slikovitem srednjeveškem okolju prirejajo predstave vse poletje (letos je na sporedu Molierov Tartuffe na starem gradu), koncerte, veselice, literarne večere in še posebno prireditve, ki se jim prilaga pridevnik »viteški«. Torej viteški turnirji, viteške pojedine, plesi in trubadurska srečanja.

Tako je danes ali jutri na sporedu »zgodovinski peterboj«, nekakšen viteški otroški turnir. Prava paša za oči in kamere! Največji viteški praznik je vedno sredi avgusta.

Privlačne so zlasti viteške pojedine: skupine po dvesto turistov oblečejo v srednjeveško opravo, jih posadijo v gradu za mize in pitajo (brez pribora) z »viteško« jedaco in pijačo. Po pojedini dobite za spomin jedilni list in fotografijo... Termini do konca avgusta so domala zasedeni.

In kje so Breze? Friesach stoji v dolini Metnitz, pritoka Krke, pod vzhodnimi obronki Krških Alp. Iz Ljubljane na sever dokler ne pridete tja. Čez Ljubelj v Celovec, iz Celovca v St. Vid, naprej do odcepa ceste v Krko (Curk) in nato se streljaj ali dva do Brez: 130 kilometrov iz Ljubljane. Obiljubili so, da bodo prihodnje leto natisnili prospekt tudi v slovensčini, morda bo koga privabil...

TURISTIČNA AGENCIJA
KRIZARJENJA
RENT A CAR
tel.: 061/321-351, 321-552
fax: 061/321-556

Nepozabna krizarjenja z ladjo Dalmacija

1.-12.9.: Velika Britanija, Španija, Portugalska, Maroko, Mallorca, ZAR, Sredozemlje
11.-19.9.: Azurna obala, Italija, Tunizija, Malta, Krf
16.-30.10.: Grčija, Egipt, Izrael, Turčija, Italija

Počitnice v Španiji

Po konkurenčnih cenah; odhod vsak petek, popusti za skupine nad 10 oseb, možnost odloga plačila

ŠOLA POD NAPETIMI JADRI

Profesionalni instruktorgi "Adriatic Nautical Academy", pod vodstvom Damirja Milosa, krmarja hrvaske maxi jadmice ACY No 1, s katero so lani, po prejadranih 16.000 miljah, osvojili četrto mesto na svetovnem prvenstvu v svoji kategoriji, so letos za vas pripravili pet različnih tečajev jadranja: od "Zacetniškega" do "Skipperskega". Tečaji trajajo od 7 do 14 dni, cena je izredno ugodna (1000 do 1200 DEM na osebo, plačljivo v SIT). Poleg učenja je v ceno vključen tudi polni penzion. Vaša "učilnica" bo ACY marina Zut v srcu Komatov. Odhod je organiziran iz ACY marine Opatija in ACY marine Rab.

Tečaji se pričnejo 19.6.1993 in trajajo do konca septembra letos!

Nazaj ADRIATIC NAUTICAL ACADEMY k morju

Informacije in prijave: Adriatic Nautical Academy, c/-ACY Opatija, M. Tita 221, telefon: 051/271 288, fax: 051/271 824

TUNIZIJA

Košček afriške eksotike

Za kakšnih šesto mark že lahko teden dni poležavate pod afriškim soncem na dolgih peščenih plažah

Le malenkost več boste odsteli za štirinajstdnevno bivanje v Tuniziji, turistično vedno bolj priljubljeni arabski deželi. Za spremembo si lahko priskrbite le letalsko vozovnico prek katere izmed turističnih agencij, carsterski polet vas bo stal dvesto do tristo dolarjev) in za vse ostalo poskrbite sami.

Tunizija je najprimernejša za obisk od sredine maja do oktobra. Če ne veste, kaj bi si ogledali, si je pametno priskrbiti vodnik o Tuniziji. Toda tudi brez njega bo slo, saj so turistični biroji in hoteli do-

bro založeni z vabljljivimi prospekti. S prenočisc boste imeli morda ob obali malce te zav, toda v notranjosti boste zlahka nasli spodobno dvoposteljno sobico za deset dolarjev in manj. Cene hrane in pijac so v turističnih krajih podobne našim, povsod drugod pa si boste lahko za malo denarja privosčili domače specialitete. Glede cistoče naj vas ne skrbi, saj se kakšnih resnejših bolezni ni bati. Vredno je poskusiti cudovite tunizijske solate s paradiznikom, olivami, tunino..., brik - v ri zevo testo zapeceno jaj-

ce, meso ali zelenjavo, kuskus - proso, dušeno na zelenjavi z ovčetino, corba je nekakšna zelenjavna juha, saksuk pa nas spominja na sataras. Ljubitelji sadja bodo deležni v izobilju predvsem velikanskih lubenic, melon, breskev, fig, opuncij - plodov, ki rastejo na velikih kaktusih...

Najpogostejši cilj slovenskih agencij je Hamamet. Cisto prijetno turistično mestoce na moč spominja na nekdanji turistični vrvez dalmatinskih in istrskih obalnih mest.

Turiste med spozna-

vanjem okolice zvijačni trgovci vabijo v prodajalne, kjer te skušajo s »posebnimi popusti« cimbolj ozeti. Seveda je Tunizija se vedno predvsem arabska dežela in tudi tukaj velja barrantanje za pravilo stvilka ena. Postavljeno ceno je treba zbiti vsaj za nekajkrat, pa se takrat ste lahko prepričani, da ste blago preplačali. Najpametneje je poiskati prodajalno s fiksnimi cenami, toda to celo v velikih mestih se zdalec ni preprosto. Državne trgovine s spominki in izdelki domače obrti so zal silno redke, ena najboljše založenih je v Monastirju, kjer običajno pristajajo Adrima letala.

Tuji se v Tunizijo radi podajo z motorji ali avtomobili. Toda za razkosje lastnega prevoza si je treba priskrbiti re-

zervacijo za trajekt iz Genove ali Napolija vsaj pol leta prej, drugače ste obsojeni na dokaj drago izposoj avtomobila. Sicer pa prevoz v razmeroma majhni državi (163 610 km²) in razviti avtobusni mreži običajno ni poseben problem.

In kaj si je vredno ogledati? Dežela je očarljiva že zaradi arabskih značilnosti. Če vam to ni dovolj, se podajte na najbližjo tržnico, do prestolnice Tunisa, verskega središča Kairouan, podzemnih bivalisc Berberov v Matmati ali Cheniniju ali pa v eno izmed oaz, ki ležijo na samem robu peščenega brezpotja. Tu si lahko privoscite nekajurni ali celo nekajdnevni izlet na kamelah in prijetne sprehode med cudovitimi datelnjovimi nasadi.

DEŽELA TEMPLJEV

Egipt

Vabilo v skrivnostno deželo starodavnih civilizacij, piramid in faraonov, darilo Nila, kot so jo imenovali

Kljub vedno bolj nasilnim muslimanskim skrajnežem je Egipt se vedno privlacen cilj mnogih. Sicer pa, ali bi se zaradi bombnih napadov odpovedali denimo obisku Londona?

Poleg ogleda piramid in mnozice templjev si lahko privoscite nepozaben izlet v puscavo do oaz, ki so dostopne bolj ali manj redno z avtobusi. Cene v najcenejših hotelih (če si sploh zaslužijo to ime) se začnejo nekako pri petih dolarjih. Nekateri se odločijo za plovbo po Nilu z luksuznimi ladjami, na katerih je potrebno za dan užitek odsteti vsaj sto dolarjev, varnejši pa si raje izberejo nekajdnevni spust z jadrnico feluko iz Asuana.

Ljubitelji kopanja naj se plavanju v Nilu raje odrečejo, saj v toplih rokavih živijo zajedavci bilharzia, ki povzročajo prav neprijetno bolezen. Raje potpite in se odpravite do Rdečega morja, ki je prijetno toplo vse leto. Nikar ne spreglejte cudovitega koralnega grebena, ki leži le nekaj metrov od obale! Preprosto in udobno potujete z železnico, vendar vsaj v vagonih drugega razreda! Z vlakom je mogoče priti daleč na jug, vse do Asuana. Za daljše potovanje razdalje z avtobusom je priporočljiva rezervacija. Po Kairu se je najpreprosteje voziti s taksijem ali podzemsko železnico, za vožnjo z mestnim avtobusom pa sta pogoj nekaj potrpeljivosti in poznavanje arabskih števk.

Pri hrani previdnost ne bo odveč. Vedno se prepričajte, ali je dobro pečena, solatam in sadju brez debele lupine pa se je bolje odreci, če se niste nastanili v razkosnem hotelu.

Agencijski aranžmaji se začnejo nekje pri osemsto dolarjih, iz Aten pa je mogoče leteti v Kairo ze za okoli sto dolarjev.

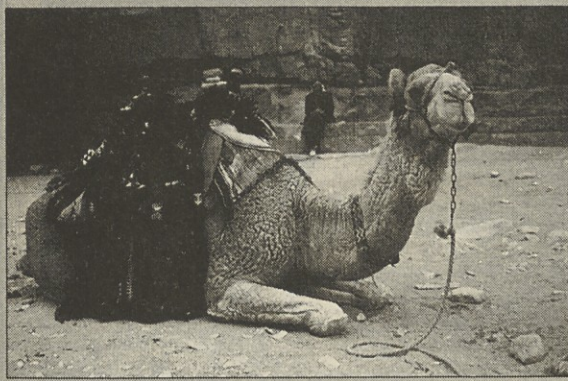
IGOR FABJAN

Jordanija

Moderni prestolnici Ammanu najbližja naravna atrakcija je Mrtvo morje, ki leži 394m pod

morsko gladino. Poleg tega ne smete izpustiti ogleda nabatejskega skalnega mesta - Petra.

Kraljevina sredi nemirnega Bližnjega vzhoda se postavlja z nekaj svetovno znanimi turističnimi atrakcijami, s solidno življensko ravnilo ter gospodarsko in politično stabilnostjo

Vklesano je v roznato rdece skalovje in leži globoko v dolini, ki jo je bilo lahko varovati z vseh strani.

Vzhodno od ceste proti jugu se začena puscava Wadi Rum, ki s svojimi rdečkastimi vrhovi privlači vedno več popotnikov. Če si zelite vsaj beznega stika s puscavo, je to gotovo izvrstna priložnost, saj se lahko tu ustavite za nekaj ur na poti proti Aqabi. Priljubljeno jordansko letovišče Aqaba je znana po milem po-

dnebu pozimi in cudovitem koralnem grebenu ob Rdečem morju. Potrebujete le masko in plavutke, da lahko obcudujete fantastične oblike in cudovite barve koral.

KAKO NA POT Kompas vam priskrbi vizum samo, če se odločite za potovanje v Jordanijo v njihovem aranžmaju. Cena vikend paketa je okoli 550 dolarjev. Morda vam bo zal, da nimate več jugoslovanskega potnega lista. Z rdečo knjižico namrec

vizum ni bil potreben...

Povratna letalska karta z Dunaja stane okoli 850 ameriških dolarjev. Ni ravno poceni, saj je mogoče za kakšnih 100 dolarčkov več dobiti ze celotedenski aranžma. Jordanijo je mogoče obiskati tudi iz Egipta (ladjska zveza Naweba-Aqaba), nikakor pa ne iz Izraela. Kakršnokoli znamenje v potnem listu, da ste bili v Izraelu, je dovolj, da vas izzenejo iz države!

IGOR FABJAN

KELTSKO TISOČLETJE

Evropska razstava, ki je tudi naša

Rosenheim je letos keltsko mesto z razstavo, gastronomijo, folkloro, glasbo in šolsko delavnico

Bavarska resda ni sosednja dežela, je pa tako blizu, da se je vredno tja odpraviti na izlet, tudi zaradi razstave evropskih razsežnosti. V Rosenheimu, nekako na pol poti med Salzburgom in Münchnom, je na ogled razstava Keltsko tisočletje. Okrajno mestoce z okrog 50.000 prebivalci, je od Ljubljane oddaljeno 350 kilometrov po avtocesti, kar pomeni, da pride v postev tudi za enodnevn izlet.

Rosenheim je zelo ambiciozno okrajno središče nedaleč od Chiemskega jezera, ki daje kot »Bavarsko morje« turistični pecat celi pokrajini. Ta kraj, ki mu dohodek prinašajo turizem, promet, lesna industrija in trgovina, ima precejšnje kulturne ambicije, ki presegajo provincialne okvire in dajejo Rosenheimu večji pomen, kakor bi pripadal satelitu bodisi Münchna bodisi Salzburga.

V Rosenheimu so vse

poletje (ko je dobršen del Nemcije na pocitnicah na Bavarskem) gostovanja velikih gledalisc, koncertov, razstav in literarnih večerov. Med razstavami ima letos posebno mesto Keltsko tisočletje, ki bo na ogled do novembra. Minulo soboto smo se le s težavo prebili v razsta-

pravil münchenški Prazgodovinski muzej. Predstavljeni so kulturnozgodovinska podoba Kelto, njihove bitke in vsakdanje življenje, naselja in obrti, kmetijstvo in verovanja. Med maketami v naravni velikosti (vhod v utrjeno naselje, stanovanjske hiše, kovarske in

DRAGO KRALJ

Kelti med svojim bivanjem in prodiranjem pustili svojo sled. Tako je na razstavi veliko zanimivega, poučnega, lepega in enkratnega; od situle iz Vac, prispevek ljubljanskega muzeja, do

ki naj bi bili po sodbi Rimljanov pogumni in domisljavi, ustvarjalni in pijani, necimrni in neobvladljivi, svetlolasi in močni, bogati in barbarški, skrivnostni in zviti.

Na voljo je več katalogov, med njimi posebej katalog za mladino, za katero prirejajo posebne

in koncerti s keltskim zvenom, revije keltskih nos, nastopi keltskih carovnikov in se kaj. Vstopnina za razstavo je 7,50 nemške marke; gosti Rosenheima in krajev v okolici, ki so tam na pocitnicah, plačajo marko manj; za otroke 4 marke; za družine 16 mark itn.

sarski izleti itn.). Vsak dan posodijo obiskovalcem po dvesto koles, s katerimi se ti popeljejo po pretežno ravni okolici do bližnjih jezer in bazenov na kopanje ter do številnih specializiranih muzejckov, med katerimi imajo največ obiskovalcev muzej (nemskega) avtomobilizma in skansen v Amerangu ter »farma« mamutov pri Siegsdorfu (okostja in makete v naravni velikosti ter sibirsk »zmzrline«).

Na bližnjem Chiemskem jezeru, ki ga je za petindvajset bohinjskih, se dobesedno tare jadrnic in colnov; velike bele ladje pa prepeljo na dan po osem tisoč potnikov med obalnimi kraji in zlasti na oba otoka, ženski in moski. Na otokih sta na ogled veliki kič Ludovika II. »bavarski Versailles« in mogočni Tassilov samostan, ki ohranja spomine na karantanska talca Gorazda in Hotimirja.

Sorazmerno visoka, a nikakor ne previsoka vstopnina.

Mehanizem rosenheimskega turizma pa medtem teče; v turističnem uradu je na voljo 23 različnih prospektov o mestu (muzeji vsak posebej in skupaj, namestitev, prireditve, gostilne, kole-

druge delavnice itn.) so vitrine z orožjem in orodjem, nakitom in idoli, posodo in obleko. Najdbe so posodili številni evropski muzeji, od Köbenhavna do Novega mesta, od Irske do Prage; so iz vseh krajev, kjer so

Keltski portreti in »zaščitni« znak

znamenite (bronaste, srebrne, zlate in koralne) celade iz Angoulema v Franciji. Torej je rosenheimska razstava tudi naša!

Razstava skuša na sodobnejši način približati danasnjemu času Kelte,

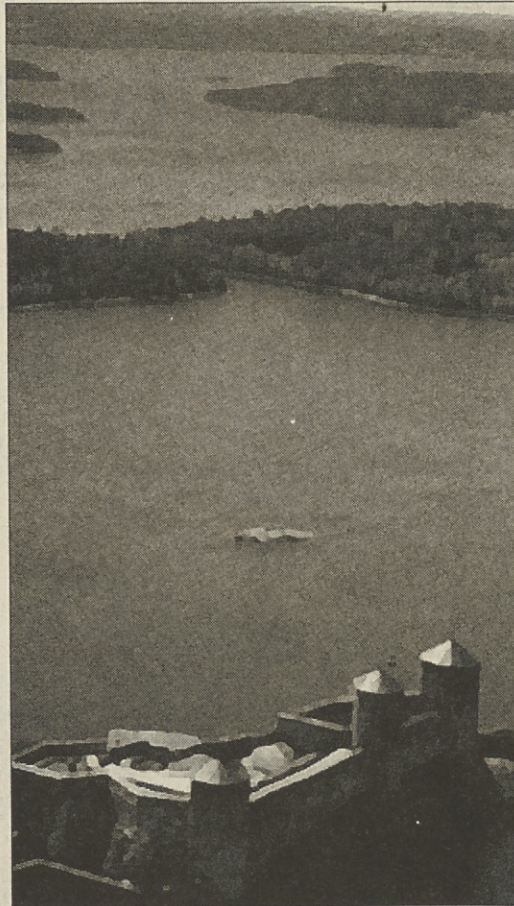
ogleda in seanse, na katerih se mladi lotijo, na primer, izdelovanja posnetkov keltskega nakita in drugih stvari iz ilovice, kovine in lesa.

V rosenheimskih gostilnah pripravljajo keltske jedi. Na voljo so filmi

SKANDINAVIJA

Skandinavski polotok daleč na severu Evrope morda ne privlači tolko turistov kot jug, toda kdor enkrat obišče te dežele, se bo zagotovo še kdaj vrnil!

Skandinavijo je vredno obiskati predvsem zaradi naravnih lepote, pa tudi glavna mesta Stockholm, Helsinki in Oslo so vredna nekajdnevnega postanka. Svedska in Finska se ponasata s tisočimi jezeri in širnimi gozdovi, posebno privlačno je otocje Aland sredi Baltika, ki se ponasa s težko izbrano avtonomijo in svojo zakonodajo. Na otocju se ustavljajo trajekti, ki vsak dan plujejo med Svedsko in Finsko. Priljubljen cilj je tudi najsevernejša točka Evrope Nordkap, ki leži na majhnem norveškem otoku Mageroy. Tu lahko julija obcudujete polnočno sonce, ki ne zaide kar nekaj dni zapored. Na Norveškem pa so največja privlačnost cudoviti fjordi, gore in Lofotsko otocje, ki se razteza pred Narvikom. Na pot se lahko odpravite v varstvu turistične agencije, z vlakom ali najbolje s svojim avtomobilom, po možnosti na dizelski pogon. Nafta je na Norveškem edina stvar, ki je zares poceni!

Na svedski meji vsakogar založijo z obsežnim kupom brosur, zemljevidov in prospektov. Ti poleg naravnih lepote ponujajo tudi celo vrsto zabavišnih parkov od mesteca z Divjega zahoda, delfinarija pa do safarija, kjer se lahko z avtom zapeljete (vsaj poleti) med leve, medvede, zirafe, lose in druge bolj ali manj eksotične živali.

Ce le morete, si priskrbite mednarodno studentsko izkaznico ISTC ali FYTO (za mlade do 27. leta), s katerima lahko uveljavljate tudi do 50% popust na trajekti, v muzejih in se kje.

Prenocisce in hrana v skandinavskih deželah sta precej dražja kot v zahodni Evropi. Na srečo je Svedska za ljubitelje kampiranja pravi raj, saj lahko postavite sotor domala kjerkoli, samo da nisi nikomur napoti. Tako si lahko izberes prijeten kotiček ob reki ali jezeru, ne da bi se bal tehnic policistov, ki ti drugod tako radi zagrenijo življenje v naravi. Če se odločis za prenocevanje v bližini kakšne hiše ali kmetije, je seveda stvar olike, da lastnike zemljišča poprosiš za dovoljenje. Na Finskem in Norveškem sicer ni dovoljeno prosto kampiranje, toda v širih prostranstvih s tem ne boste imeli pretranih težav. Skandinavija se ponasa tudi s številnimi jezeri, ki pa se lahko izkažejo za pravo moro. Roji komarjev in kratkem poletju so prav neznosni, in kot se mi je zdelo, jim se posebno tekne kri s toplega juga.

IGOR FABJAN

POČITNICE

V TUJINI:

SANTORIN, 7 dni - PZ 640 DEM
RODOS, 7 dni - PZ 720 DEM
KRETA, 7 dni - APARTMA 585 DEM
TUNIZIJA, 7 dni - POL 755 DEM
PALMA DE MALLORCA, 7 dni - POL 540 DEM
COSTA BRAVA, 7 dni - POL 795 DEM
IBIZA, 7 dni - APARTMA 620 DEM
MENORCA, 7 dni - APARTMA 635 DEM
VSI ODHODI Z LETALOM IZ LJUBLJANE

POSEBEJ UGODNA PONUDBA

- V SLOVENIJI:

BOHINJ - NOVE NIŽJE CENE
TERME CATEZ - KOMPASOV POČITNIŠKI KLUB
OD 490 DEM DALJE
RIBNO - NOVE NIŽJE CENE

- V ISTRI IN KVARNERJU:

NOVIGRAD, hti. LAGUNA - POL 201 DEM
POREC, paviljoni BELEVUE - POL 175 DEM
ROVINJ, hoteli A kat. - POL 307 DEM
ROVINJ, VILLAS RUBIN - POL 170 DEM
APARTMAJI VILLAS RUBIN
-plačate 5 dni, bivate 7 dni,
-plačate 10 dni, bivate 14 dni
MALI LOŠINJ, hti. HELIOS, do 18.9. - 7 POL Z
AVTOBUSNIM PREVOZOM 280 DEM

KOMPAS HOLIDAYS

Ljubljana, Slovenska c. 36,
tel. 061/152-065, 211-118

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

AJDOVŠCINA

ZEMONO

MOZARTOVA ZEMELJSKA AVANTURA: odlomke iz oper W. A. Mozarta: CAROBNA PISCAL, COSI FAN TUTTE, FIGAROVA SVATBA, povezujejo Mozartova pisma. Umetniško vodstvo in klavirska spremljava: Igor Svara (danes, 2.7. ob 20.30 na Zemonu, sobota, 3.7. ob 20.30 v Hrvatinih).

CELJE

KULTURNO UMETNIŠKO DRUSTVO ZARJA

Mihail A. Bulgakov: ZOJKINO STANOVANJE, komedija, režija in scenografija: Stefan Žvizej. Smo v času ustanavljanja privatnih lokalov in podjetij, zato je poanta Bulgakova še toliko bolj aktualna, kljub temu, da je bila uporabljena v času enoumnega sistema. Tudi Zojka je ustanovila modni salon, ki pa je v resnici nekaj povsem drugega... (danes, 2.7. ob 19.30).

NOVA GORICA

PRIMORSKO
DRAMSKO GLEDALIŠČE

Primorsko Dramsko Gledališče vas vabi na ogled predstave TICO-TICO BAR - Strupene komedije o lovu za denarjem in ljubeznijo, v režiji Vita Tauferja. Igrali bodo: Ivo Barišič, Rastko Krosl, Dare Valic, Stane Leban, Iztok Mlakar, Jurij Soucek, Teja Glazar, Alenka Vidrih in Mira Lampe-Vujčić. (danes, 2.7., za red Petek-a in izven, sobota, 3.7. za ZKO Idrija in izven, nedelja, 4.7., predstave bodo ob 21.30 v parku pred gradom Kromberk V primeru dežja, bodo predstave preložene na kasnejši termin.) TICO-TICO BAR je črna variacija Goldonijeve lahкотne komedije o necednih strasteh finančnih spekulantov, kockarjev, malih podjetnikov ter žensk, talentiranih za raznovrstne zabave. Zbirajo se v mestni kavarni, center življenja pa je igralnica, saj denar uravnava vsa njihova dejanja in strasti. Z igralnico so obsedeni vsi: tisti, ki dobivajo, tisti, ki izgubljajo in tudi tisti, ki sploh ne igrajo. Zgodba, ki bo prav v današnjem trenutju zvenela aktualno.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE
(063/25-332)

Anton Novčan: HERMAN CELJSKI (sobota, 3.7. - izven). Predstave so vedno ob 21. uri, na celjskem Starem gradu. Prevoz s avtobusom je organiziran s parkirišča Glazija pol ure pred predstavo! V avtentičnem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodбина Celjskih snela svoje posmrtnе maske in ponovno odigrala začetek svojega konca... Režija: Franci Krizaj, Igrajo: Janez Bermez (Herman II. Celjski), Bogomir Veras (Friderik), Renato Jenček (Herman mlajši), Milada Kalezic (Barbara, ogrska kraljica), Darja Reichman (Veronika Deseńska, Friderikova žena) in drugi.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
DVORANA TRIPCOVICH
Festival Operete

Jutri, 3. t.m., ob 20.30 ponovitev musicala »Cabaret« Joea Masteroffa in Freda Ebba. Režija Saverio Marconi. Dirigent Peter Howard. Glasba Johna Kanderja.

Ponovitev bo še 4. julija ob 18. uri.

V soboto, 10. julija, ob 21. uri koncert pevke UTE LEMPER.

Pri blagajni dvorane Tripcovich je v teku predprodaja vstopnic. Urnik: 9-12, 16-19 (zaprto ob ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA

V Juliju, in sicer 8. ob 20.30 in 9. ob 17.00, bo v okviru Festivala operete, v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstava »L'amore è un treno« z Danielo Mazzucato in Max Renè. Cosottijem. Režija Francesco Macedonio.

Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich in gledališča Cristallo.

GRAD SV. JUSTA

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN,
Karunova 14

Lutkovno gledališče FRU-FRU bo uprizorilo predstavo TOBIJA (danes, 2. 7. ob 19. uri, prireditve bo na prostem v primeru dežja pa v dvorani).

BLED

Lutkovno gledališče glasbene mladine Jesenice organizira v sodelovanju s TD Bled in Lutkovnim gledališčem iz Maribora LUTKOVNI FESTIVAL BLEД 1993.

Otvoritev in predstavi Lutkovnega gledališča Maribor: KO PRIDE ZVEZDA in Lutkovnega gledališča GM Jesenice: BUTALCI (danes, 2. 7. ob 20. uri).

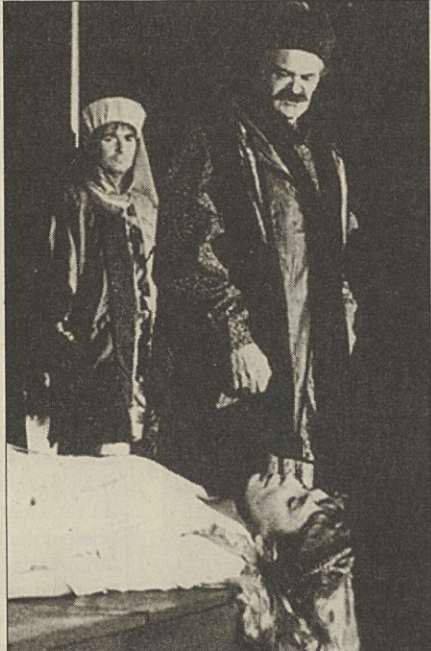
MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR,
Rotovski trg 1

Bela Domonkos iz Madzarske: AFRISKE ZGO-DBE (danes, 2. 7. ob 19. uri v atriju gradu).

MARIBOR

DRAMA

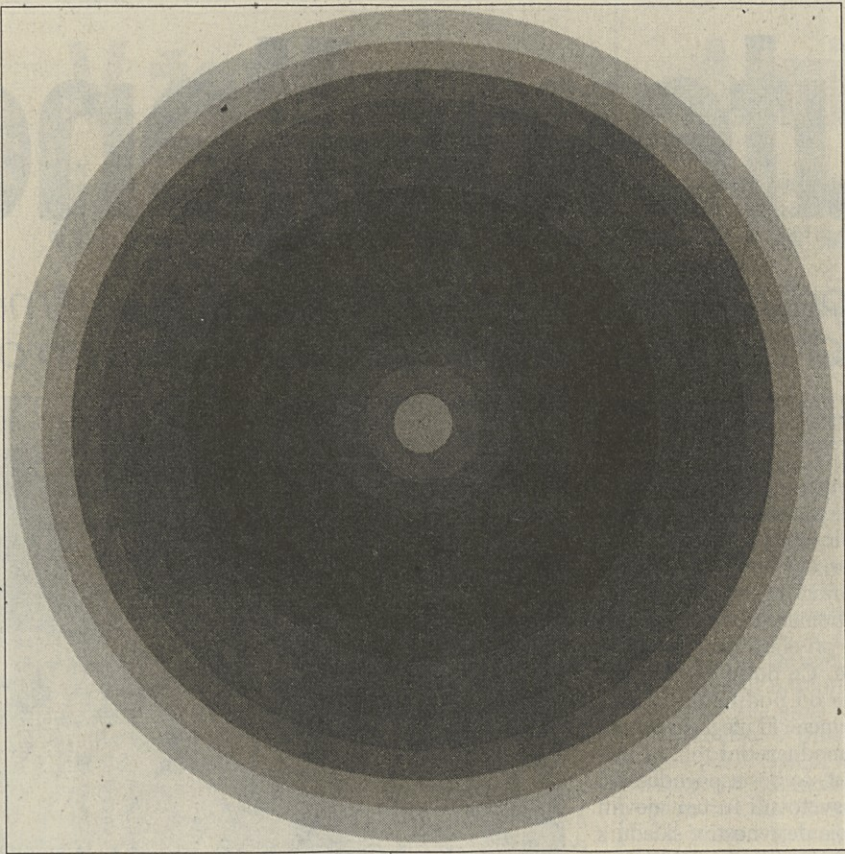

M. Vezovisek: JERMANOVO SEME, Rock'n'-roll drama, režija: Marko Vegovisek, scenografija: Mirjana Kosen, nastopajo: Davor Herga, Jure Ivanušic, Vlado Kreslin, Alenka Tetičković, Marko Vegovisek. (Premiera in reprija v četrtek, 8.7. in petek, 9.7. ob 21. uri v Minoritski cerkvi na Lentu).

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Verdi: LA TRAVIATA. Dirigent: Stane Jurgenc, režiser: Wazlaw Orlikowsky, Violetta Valery: Natalija Vorobjova. Za izven. (sobota, 3.7. ob 21. uri.). »Zaljubljenec se zoperstavlja ves svet...«, bi dejal Shakespeare in to velja za Traviato se posebej. To je čas Violette - Dumasove Dame s kamelijami, francoske konverzacijske drame, po kateri je bil napisan libreto. Osebe tega casa, meščani in malomeščani - delujejo pod clovesko jasnimi, odpljivimi moralnimi korektivi, kakor so strah pred skandalom, družbenim prezirom in podobno. In vse to botruje liricni drami Violette in Alfreда, z jasno zaprisego zaljubljenecv in nepozabni napitnici. »Uživaj življenje v cvetu mladosti...«

Julio Le Parc, Serije 14 - No. 2, 1970

V Mestni galeriji je na ogled razstava
Konstruktivistične in kinetične tendence v grafiki

Grafika s svojo zavezujočo lastnostjo, reproduktivnostjo, ki hkrati s serialnostjo na specifičen način zaznazuje opuse umetnikov, zbranih na tej razstavi, je tako le eden izmed segmentov v večstranski, takorekoč brez izjeme interdisciplinarni dejavnosti predstavnikov različnih smeri geometrijske abstrakcije. Njihove številne grafične mape in posamezni listi so znatno pripomogli k popularizaciji njihovih pogosto na zapletene matematične, psihološke in likovnoteoretske parametre oprtih raziskav. Ko jih danes motrimo z ustrezne distance, upoštevaje kontekst njihovega nastanka in dominantno likovno konstelacijo, ki jim je vse prej kot naklonjena, ne moremo prezreti njihovega optimističnega naboja, ki je v tako očitni opreki z letargijo, s katero je prežeto iztekajoče se stoletje. Spomin, ki ga nosijo ti grafični listi, je vizija lepote čistih oblik, ki jih sledimo v estetikah velikih filozofskih sistemov, od Platonovega do Kantovega in Heglovega, sistemov, ki so jih zgodovinski dogodki postavili pod vprašaj, toda to ne izključuje dejstva, da se tudi sodobni misleci sklicujejo na njihove temeljne ideje. In prav za to gre - za persistenco ideje, ki se uteleša v umetniških stvaritvah onstran mode in hlastanja po cenenih aktualnosti, idejo, ki premaguje čas in ki je v svojem bistvu globoko humana; v podobah, v katerih sicer ni človeškega lika, je v svoji najčistejši obliki naša svoje bivališče permanentna, vzvišena težnja njihovega duha, duha konstrukcije in ne destrukcije svetov.

Brane Kovič

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Zabavna prireditve ob zaključku junijskega dela akcije Klub 30 in Kanala 8. Celodnevno otroško rajanje z družabnimi igrami, nastop skupine So What... (sobota, 3.7. v obrtni coni v Novih Fuzinah)

BLEД

Promenadni koncert Godbe na pihala Gorje bo v nedeljo, 4.7. ob 17.30 v Zdraviliškem parku.

CERKNICA

Dražba za obnovо strehe Krpanove galerije bo danes, 2.7. ob 20. uri na Krpanovem vrtu na Cabranski 1 v Cerknici.

KRANJ

Predstavitve knjige o ljudskem izročilu v Bohinju MARIJE CVETEK: Nas voca so včas zapodval. Ob tej priložnosti lahko prisluhnete tudi ljudski pesmi in glasbi v izvedbi Mire Omrzel-Terlep in Mojke Zagar. Prireditve bo danes, 2.7. ob 19. uri v

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA
V ponedeljek, 5. t. m., ob 18. uri bodov sklo-

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

SLOVENSKI JAZZ VECER (danes, 2.7. ob 21.30, Klub CD, 500 SIT), ART ENSEMBLE OF CHICAGO, CHICAGO BLUES TRADITION, Cikaska tradicija in inovacija skupaj na poti v 21. stoletje. (sobota, 3.7. ob 21. uri, CD, 1000, 800 SIT)

SHLOMO MINTZ, violina (Program: J.S. Bach) v torek, 6.7. ob 20 uri v Gallusovi dvorani.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

PIRANSKI GLASBENI VECERI 1993: LJUBLJANSKI MADRIGALISTI, mešani komorni pevski zbor, ki deluje po umetniškim vodstvom MATJAJA SCEKA (danes, 2.7. ob 21. uri, Krizni hodnik Piran), OBALNI KOMORNI ORKESTER, dirigent:

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Danes, 2. julija, ob 20.30 bo v okviru Festivala operete na sporedu koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Lii Jia.Na programu 1. in 3. simfonija Felixa Mendelsshona-Bartholdyja.

Vstopnice v blagajni dvorane Tripcovich, v gledališču Rossetti eno uro pred pričetkom programa.

PASSARIANO

VILLA MANIN

V nedeljo, 4. julija, koncert rock skupine

Modri dvorani gradu Kieselstein, Tomsčeva 44.

MARIBOR

Nadaljevanje NO BORDER JAM festivala, ki bo na Tratah danes, 2.7. ob 17. uri. Kraj dogodka je dvorišče opusčenega mlina v katerem je v osemdesetih deloval legendarni rockovski in underground klub Trate. Nastopili bodo: Hello Misery, Insanity, Sleazy Snails, Pridigarji, Yellow Minute, Bojan Sedmak, Center za dehumanizacijo, Za zmeri skregani, V okovih, Psihopati, Zelezobeton.

REČICA OB SAVINJI

14. tradicionalna prireditve OD LIPE DO PRANGERJA:

Odtovoritve razstave akademske slikarke TEREZE BEVC - BASTELJ (danes, 2.7. ob 19. uri, OSS Recica); otvoritve etnografske razstave (sobota, 3.7. ob 19.30 v OSS Recica); nastop ljudskih godcev, narodnozabavnih ansamblov in razglasitev najboljših zgornjesavinskih zelodcev (sobota, 3.7. ob 20.30 na trgu v Reciци).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Festivala operete predvajali film M. Acharda »La valse de Paris«. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Borut Logar, solisti: Peter Filipčič - violoncelo, Tanja Petrej - oboa, Sidonija Lebar - violina, pprogram: Sorkocevic, Vivaldi, Marcello, Bach, Tartini (petek, 9.7. ob 21. uri, Krizni hodnik Piran).

ROGAŠKA SLATINA

Koncert opernih arij in duetov. Sopran: ZO-RICA FATUR, mezosopran MAJDA SVAGAN, tenor: VITOMIR MAROF, bas: IVICA TRUBIC, klavir: ROBERT MRACEK (danes, 2.7. ob 20.30, Kristalna dvorana).

TRŽIČ

ORGELSKI VECERI: ANDREJ-ANDI ZUPAN (sobota, 3.7. ob 18.30 v farni cerkvi v Trziču).

STEFAN KORDES, Nemčija (sobota, 10.7. ob 18.30 v farni cerkvi v Trziču).

MATJAJ MEGLIČ, Trzič (sobota, 17.7. ob 18.30 v farni cerkvi v Trziču).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

Velvet Underground v katerem nastopata Lou Reed in John Cale. Predprodaja vstopnic je v teku v Pasazi Protti.

GORICA
STEVERJAN

SKPD F.B. Sedej organizira Festival domače glasbe »Steverjan 93«, ki bo jutri, 3. ob 20.30 in v nedeljo, 4. julija ob 17.30 pod borovci v Steverjanu, na katerem bo nastopilo 34 ansamblov iz cele Slovenije.

LIGNANO

V nedeljo, 11. julija, ob 21.30 (Arena spettacolo) koncert Francesca De Gregorija.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKI MITI IN LEGENDE je ciklus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIČ ustvaril v preteklem letu. Zamisli za trindvajset predstavljениh junakov je crpal iz zakladnice slovenskih mitov in legend. Razstava bo na ogled do 18. julija. Dokumentarna razstava 40 LET GRAFIČNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija, do 18. julija).

MEŠTNA GALERIJA

Do 11. 7. je na ogled je mednarodna grafična razstava Konstruktivistične in kinetične tendence v grafiki. Z mapami in grafičnimi listi se predstavljajo znani evropski umetniki: ALBERS, ARP, BILL, HERBIN, KELLER, LE PARC, LOHSE, MUNARI, PICELI, PINE, SEUPHOR, MONDRIAN, SOTO, VASARELY in drugi.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava grafik BOGE DIMOVSKI. Ciklus iz obdobja 1991-92 v tehnikah globokega tiska - jedkanica, akvatinta, suha igra (do 14. 7.).

MODERNA GALERIJA

Razstava 20. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI,
Zaloska 61

Razstava kiparja IVA GOISNIKERJA - OBLIKOVANJE SOLNIC. Avtor se predstavlja s 50 posodicami za sol iz lipovega lesa.

Razstava 1. EXTEMPORE - ZAJCJA DOBRAVA v Jelovskem likovnem salonu. Razstavljali bodo: Irena Spedi, Dare Birs, Lucijan Bratus, Crtomir Prelih, Gustav Gnamus, Marjan Gumilar, Ignanc Kofol in Tadej Pogacar.

GALERIJA COMMERCE,
Einspielerjeva 6

Razstava slik, unikatnega stekla in nakita UMETNIKOV IZ UKRAJINE bo na ogled do 3. septembra.

GALERIJA KOMPAS, Slovenska

Do septembra prodajna razstava slik TRI PODOBE SLOVENSKE DEZELE, slikarjev Zvest Apolonija, Crta Feliha in Jozeta Marinca.

BEZIGRAJSKA GALERIJA,
Dunajska 31

Razstava slik FRANCETA GRUDNA.

GALERIJA LALA, Zidovska 5

Razstava slik tržaskega slikarja in grafika ALDA FAMAJA

GALERIJA LEK

Do 18. julija je na ogled razstava POLDRAGI KAMNI Duske in Andreja HOVNIKA.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava bosanske akademске slikarke JASMINE KODZAGA.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V galeriji si lahko ogledate skupinsko razstavo de-figure. Na njej bodo zbrana dela desetih avtorjev različnih generacij, ki jim je skupno razmišljanje o prisotnosti/odsotnosti figure v polju umetniškega diskurza.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagradencev 19. mednarodnega grafičnega bienala (DAVID SALLE, JANEZ BERNIK, A.R. PENOK, DIMCE NIKOLOV).

GALERIJA GEMA, Gornji trg 24

Razstava ARHITEKTURNE RISBE - DEKORATIVNI ELEMENTI iz arhiva Studia Jammone, Milano, do 8. julija.

GALERIJA POLJE, Studenec 48

Razstava ASEMBLAŽI FANTASTICNIH ZIVALI ANE SFILGOJ.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja od danes dalje svoja najnovejša materična dela Deziderij Svара.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

ART GALLERY

Do 20. julija je na ogled je razstava ArtEstate '93 - 1. Dezelna razstava slikarstva, skulpture in grafike. Razstavljali bodo Franca Batič, Luciana Costa, Bogomila Doljak, Mina Germek, Flavio Girolomini, Barbara Ius, Adriano Janezic, Flavio Riz, Rossdear, Lusa Sguazzi, Diego Valentinuzzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART LIGHT HALL

Od 2. do 27. julija bo razstavljala svoja dela Erna Ferjancic Fric.

MUZEJ ZIDOVSKЕ SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik :ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauxs.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri« . V organizaciji Tržaske letovišcarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

REPNIC

V občinski galeriji je vsak dan od 18. do 21. ure odprta razstava 2. slikarskega ex tempore »Polet-

KOROŠKA

CELOVEC

KOROSKA DEZELNA GALERIJA

Do 4. julija razstavlja svoje grafike Giuseppe Ziga.ina.

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30

Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

RITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)

Do 1. oktobra je na ogled razstava »Miserere« G. Herolda in W. Büttnerja.

ARS TEMPORIS (Herreng. 14)

Na ogled je razstava Stuhlobjekte.

GALERIJA FREUND

Do 10.julija je na ogled razstava Franzа Motschniga.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,
Vodnikova 65

Razstava slik slikarja SEADA CERKEZA.

KUD FRANCE PRESEREN

Razstava kserokopiranja fotoelektrografije 1979-1993, ki pregledno prikazuje ukvarjanje različnih umetnikov s fotokopirnim tiskanjem

SLOVENSKI GLEDALISKI IN FILMSKI MUZEJ, Mestni trg 17

Razstava slik igralkе METE VRANIC.

ZEMLJEPIŠNI MUZEJ SLOVENIJE,
Trg francoske revolucije 7

Do 31. avgusta. razstava KARTA SVETA V OTROSKIH OČEH.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE

Razstava kiparskih del DRAGICE CADEZ, danes (do 25. 7.).

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOZIDAR JAKAC

Razstava TONETA LAPAJNE v Kostanjevici na Krki, ZEMLJA NA JUTI 1991-1993.

LAMUTOV LIKOVNI SALON

Razstava izbranih slik ob 35-letnici Lamutovega likovnega salona: IVANA KOBILCA, in FERDO VESEL (do 31. 8.). Izbor je pripravil kustos Narodne galerije Ljubljana g. Ferdinand Serbelj.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB

Na ogled je razstava risb TAMARE SEVČNIKAR.

<

KOMENTAR

Tako se stvari začnejo

BOSTIAN LAJOVIC

»To ni nič obvezujočega, gre le za splosna določila, ki Slovenije v ničemer ne omejujejo,« so včeraj v en glas hiteli pojasnjevati moze iz vlade in zunanjega ministrstva. Gre seveda za »zločin« dokument, kot je Zmago Jelencic označil osnutek sporazuma o prijateljskih odnosih med Slovenijo in Hrvaško. Brez dvoma je najbolj produktivnemu in hkrati najbolj kontroverzemu slovenskemu poslancu uspelo sprožiti se eno afero, ki bo popestrila poletne dni in oznojila celo snovalcem nase politike do Hrvaske. Jelencicovih trditve, da sporni sporazum ne pomeni nič drugega kot konfederalno pogodbo, namreč na včerajšnjem srečanju z novinarji niso znali ovreči, celo nasprotno; njihovi medli in nejasni odgovori so kvečjemu podžgali novinarsko radovednost in domisljijo. Tudi strokovnjak z ljubljanske pravne fakultete sodi, da je sporazum o prijateljstvu zametek konfederacije, saj bodo nekatera določila v tujini, ki odnose med nekdanjimi jugoslovanskimi republikami budno spremlja, razumeli dosti bolj zavezujoče, kot si to predstavljajo v vladni palači v Ljubljani. Ne gre namreč odmisliiti cedalje pogostejšega ozivljanja »carobne Titove formule« za mir na Balkanu, kot so velesile ves čas dojemale nekdanjo federacijo in jo temu primerno izdatno podpirale. Čeprav ne želimo nasediti teoriji svetovne zarote, so nekatere stvari zares nenavadne. Slovenija je sporazum o prijateljstvu pripravila na pobudo Zagreba, da bi Hrvaški dokazala dobro voljo in dobrososedske namere, hkrati pa so naši sosede včeraj, vsega nekaj dni pred srečanjem obeh premierov, ki naj bi sporazum podpisala, zasedli slovensko pivovarno v Buzetu. Ne samo pravniška logika, tudi zdrava pamet narakuje, da se pogodb in sporazumov ne sklepa, če je druga stran »neresna«. Res, zakaj ob vseh izkusnjah s Hrvaško sploh podpisujemo sporazum, ki je zgolj deklaracija, papir, ki je hkrati neskladjiv in nekoristen in v ničemer ne zavezuje, kot zatrjujejo predstavniki zunanjega ministrstva? Dosti lažje je namreč pogodbo podpisati kot razdreti, zlasti v primeru Hrvaske, ki zaradi objektivnih vojniških okoliščin se dolgo ne bo »normalna« država in utegne vsako razdiranje sporazuma o prijateljstvu razumeti kot noz v hrbet.

SEJA VLADE

Je najhujše res že za nami?

Napovedi kažejo padec kupne moči in večjo brezposelnost

ALENKA L. JAKOMIN

LJUBLJANA - Na včerajšnji seji je vlada med drugim sprejela tudi stališče do predloga za izdajo zakona o zagotovitvi namenskih sredstev za gradnjo avtocestnega omrežja v Sloveniji, ki ga je predlagala Socialdemokratska stranka. V zvezi s tem je vlada predlagala državnemu zboru, naj gradivo socialdemokratov sprejme kot osnutek zakona, njej sami pa naj naloži pripravo predloga zakona, ki bo med drugim zagotavljal, da se bo del sredstev od prodaje naftnih derivatov uporabljal namensko, za izgradnjo avtocest, hkrati pa naj bi vlada pripravila vse potrebno za zvišanje davčne stopnje na promet z določenimi vrstami nafnih derivatov.

Osnodna točka vladne seje je bila spomladanska analiza gospodarskih gibanj v Sloveniji v letu 1993 in napoved teh gibanj v prihodnjih letih, vse do leta 1997. Kot je povedal Andrej Hartman z Zavoda RS za makroekonomske analize in razvoj, bo ta analiza osnova za izdelavo proračunskega memoranduma oziroma za pripravo proračuna za leto 1994. Po Hartmanovih besedah je analiza pokazala, da je gospodarska recesija v Sloveniji vse manj huda, kar se vidi tudi po intenziteti padanja bruto domačega proizvoda (BDP). Lani je BDP padel za 6 odstotkov, letos pa za en odstotek. Deficit v zunanjetrgovinski bilanci je bil predviden, vendar ne v toliksem obsegu. Zaradi ugodne storitvene

menjave pa bo v plačilni bilanci konec leta kljub vsemu presežek. Stopnja nezaposlenosti bo zaradi predvidenih stečajev in presežkov delovne sile iz tehnoloških razlogov se naprej rasla. »Najhujša faza pri prehodu v tržno gospodarstvo je že za nami,« je se menil Hartman in napovedal, da večjih sokov slovensko gospodarstvo v prihodnje ne bo več doživljalo. Sicer pa do leta 1995 zagotovo tudi ne bomo doživeli nobenega gospodarskega »booma«. Sele med letoma 1994 in 1996 bo prišlo, zaradi večjega deleža zasebnega gospodarstva, kar bo oživilo investiranje, do večje gospodarske rasti, bila naj bi 4- ali pa 5-odstotna (letos je padla za en odstotek). Minister za ekonomske odnose in razvoj Davorin Kračun je ob tem dodal, da stabilna monetarna politika, skromen in nadzorovan proračunski deficit ter usklajen tekoci del plačilne bilance govorijo v prid nizki inflaciji; z nadaljevanjem sedanje trenda bi se morala v prihodnjem letu stopnja inflacije približati tisti, ki jo imajo v evropskih državah. Po Kračunovih besedah bi lahko visjo inflacijo sprožila neustrezna dohodkovna politika in nesorazmerja v cenah. Ob tem je dodal, da za izplačevanje junjskih plač (to je v juliju) se vedno velja zakon o »zamrznitvi«. Vendar pa vlada upa, da bodo po poteku veljavne teče zakona plače izplačevali v skladu s kolektivno pogodbo.

LJUBLJANA - Osnutek sporazuma o prijateljskih odnosih in sodelovanju med Slovenijo in Hrvaško, ki je dvignil toliko prahu, je zgolj dokument, ki zeli pokazati celoto odnosov, kakršni naj bi bili med državama, je pojasnjeval Peter Toš na včerajšnjem pogovoru z novinarji. Da bi ne prišlo do dodatnih nesporazumov, so nam sporni osnutek tudi razdelili. V drugem členu osnutek predvideva redne pogovore in posvetovanja med »pogodbencima«, kot imenuje Slovenijo in Hrvaško, srečanja pa naj bi potekala na vseh ravneh državne oblasti. Največ novinarskih vprašanj in dvomov je vzbudil četrti člen, ki določa sodelovanje pogodbenc v mednarodnih organizacijah. »Če je samo ena pogodbenica članica neke mednarodne organizacije, bo pomagala pri uresničevanju interesov sopolgodbence v tej organizaciji,« določa drugi odstavek omenjenega člena. Posebno pozornost naj bi med drugim namenili ustanavljanju con svobodne trgovine, spodbujanju vzajemnega vlaganja in zaščite kapitala. Sedmi člen govori tudi o sodelovanju pri odpravljanju posledic vojne v Hrvaški ter sodelovanju in povezovanju gospodarskih subjektov in njihovem usklajenemu in skupnemu nastopanju na

tretjih trgih. Enajsti člen predvideva spodbujanje sodelovanja državnih organov, organov lokalne samouprave in prebivalstva na regionalni in lokalni ravni ter pri obmejnem sodelovanju. Če bodo po mnenju ene od podpisnic nastale razmere, ki utegnejo ogroziti mednarodni mir in varnost, se bosta pogodbenici posvetovali in usklajevali svoje dejavnosti v skladu z načeli ustanovne listine Združenih narodov, Helsinške skupne listine in Pariške listine, da bi tako čim hitreje uredili nevarne razmere, določa šesti člen, v preambuli pa je omenjena tudi želja po razvijanju in krepitvi sodelovanja med obrambnimi silami obeh držav. Predstavnik zunanjega ministrstva sta pojasnila, da pri tem nikakor ne gre za to, da bi slovenske vojske pošiljali na fronto v tujino, po vrsti pa sta kot neargumentirane zavrnili vse očitke, ki jih je na predlagalce osnutka naslovil poslanec Zmago Jelencic. Veleposlanik Peter Toš, vodja sektorja za sosednje države, je kot svoje osebno mnenje povedal, da takšni nastopi vsekar sklodijo odnosom med državama, preprčan pa je, da bodo člani mednarodnega odbora v skladu s svojim dosežnim konstruktivnim odnosom osnutek podprli.

Bo sporazum o prijateljstvu pomagal k »otoplitvi« odnosov? (Foto: S. Z. / TRIO)

Hrvaška se resno pripravlja na srečanje premiera Valenčica in Drnovska. Po obdobju »ohladitve« med državama je zdaj uradni Zagreb spoznal, kako zelo pomembna je naklonjenost Ljubljane. Z odnosi med državama se tako na Hrvaškem zdaj mnogo manj ukvarjajo mediji, zato pa precej več kot doslej v vladnih kabinetih. Pripravljajo sporazum o prijateljstvu, ki naj bi ga, kot je povedal hrvaški veleposlanik v Ljubljani Miljenko Zagar, podpisali se z nekaterimi drugimi sporazumi na bližnjem srečanju predsednikov. Med drugim Zagar omenja, da bo treba rešiti tudi vprašanje Hrvatov kot etnične skupine Sloveniji, ki nima statusa narodnostne manjšine. Vse odnose kaže reševati recipročno, se posebej vprašanje lastništva; Slovenci namreč lahko imajo lastnino na Hrvaškem, Hrvatje pa je v Sloveniji, če niso slovenski državljani, ne smejo imeti, pravi Miljenko Zagar. Sporazuma o prijateljstvu in sodelovanju na Hrvaškem ne razumejo kot zametek konfederacije, kot se to dogaja v Sloveniji. Po mnenju Ivana Jakovčice, predsednika Istrske demokratske skupščine, pa njihov predlog o obravnavanju Istre kot celovite regije pomeni mnogo več kot konfederalni odnos, vendar se bo o tem lažje pogovarjati, ko bo konec vojne na Hrvaškem. (G. M., B.L.)

Poslanska skupina Slovenskih krščanskih demokratov je presenečena nad izjavami poslanca Zmaga Jelencica o osnutku sporazuma o prijateljskih odnosih in sodelovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, ki so bila objavljena v nekaterih medijih. Poudariti moramo, da je omenjeni osnutek sporazuma sprejela vlada na svoji 33. seji (24. junija 1993), pred dnevi pa so ta tekst dobili Odbor za mednarodne odnose in vodje poslanskih skupin. Odbor zato o tem sploh se ni mogel razpravljati, prav tako tudi nobena poslanska skupina, kolikor nam je znano, sploh se ni podala svojega mnenja o tej pobudi. Moti nas, da so bile izjave poslanca Jelencica v nekaterih medijih prikazane kot stališče, ki je ta hip v Sloveniji edino. Zato pričakujemo, da bodo tudi drugi poslanci oziroma skupine na podoben način lahko predstavili svoje stališče do omenjenega sporazuma. V civiliziranem svetu je navada, da imajo sosednje države dobre prijateljske odnose. V interesu Slovenije je, da ima urejene dobrososedske odnose z vsemi sosednjimi državami, torej tudi s Hrvaško. Ne strinjamo se s teznjami g. Jelencica, da bi na prehodu v 21. stoletje na meji s Hrvaško zgradili nov »kitajski zid« in s tem prikrajšali mnoge Slovence in mnoga slovenska podjetja za njihovo imetje, ki leži na območju Republike Hrvaske.

VLADA ODGOVARJA NA OČITKE PARLAMENTARCEV

Vlada ne zavira parlamentarne preiskave

Komisije sprejemajo problematične odločitve?

Podpora Kozincu

LJUBLJANA - Vlada je včeraj kot neutemeljene zavrnila vse obtožbe na račun dela pravosodnega ministra Mihe Kozinca, ki so jih pred tednom dni v parlamentarni razpravi o interpelaciji navedli poslanci opozicije. Do ponedeljka, ko bo spet zasedal državni zbor, bo vlada pripravila tudi pisno poročilo o dosedanjem delu in »dosežkih« ministrstva za pravosodje. S tem bo odgovorila samo na očitke in pripombe o sedanjem delu ministra. O prvem delu interpelacije (o udbovski preteklosti Mihe Kozinca) pa je vlada sklepala že pred dvema tednoma - njeno stališče je, kot je znano, da interpelacija o ministrovih preteklih dejanjih ni mogoča, ker je v nasprotju s 118. členom ustave.

Včerajšnja odločitev vlade seveda ni presenečenje - konec koncev je bila interpelacija vložena zaradi ministrove preteklosti, ne pa zaradi njegovih morebitnih sedanjih napak. Skoraj nobenih dvomov ni tudi o tem, kako se bo v parlamentu v ponedeljek razpletlo sicer tajno glasovanje, ki bo odločilo, ali bo Miha Kozinc ostal minister ali ne. Čeprav bo za interpelacijo poleg treh opozicijskih strank najbrž glasovalo tudi precej krščanskih demokratov, je zelo

malo verjetno, da bodo zbrali potrebno večino glasov, s katerimi bi lahko »zrušili« ministra za pravosodje.

Če pa bi zoper Kozinca glasovala večina poslancev SKD, bi se ljudska stranka zagotovo opogumila in nemudoma vložila interpelacijo na delo ministra Davorina Kračuna. Zaradi konfliktov med Kračunom in sorsorjem in med ministrstvom za kmetijstvo bi namreč v tem primeru SLS imela močnega zaveznika v delu krščanskodemokratskih poslancev. Prav kmečka zveza SKD, ki jo vodi Ivan Oman, je prva zahtevala odstop ministra za ekonomske odnose. Vendar pa v vladnih krogih niso pretirano zaskrbljeni zaradi vrstne »pluralnosti« stališč v koaliciiji. Padec katerega koli ministra brez dogovora velike trojke ni mogoc preprosto zato - ker se ta trenutek pač nobeni od četverice strank ne mudi iz vladne palače. (T. S.)

Davorin Kračun

STAVKA ZARADI LASTNINJENJA

Delavci nočejo svojega ustanovitelja

V podjetju Aero Copy v Celju stavkajo, ker vodstvo posoja denar drugim podjetjem

BRANE PIANO

dobro cetrtno visje plače od drugih delavcev Aera. Sindikat Aero Copy je že sredi junija napovedal stavko, ce do konca meseca ne bo delavcem izplačan regres za letni dopust, predvčerajšnjim pa so ga tudi dobili. Toda sindikat je svoje zahteve razširil. Med drugim so od vodstva Aero Copy zahtevali, da preneha posojati denar drugim podjetjem v sistemu Aero (ta Aero Copyju danes dolguje

okoli petnajst milijonov tolarjev), obenem pa terjali, naj se Aero Copy izloči iz skupnega lastninskega preoblikovanja poslovnega sistema in se v tem smislu preoblikuje povsem samostojno.

Medtem je posebna delovna skupina poslovnega sistema Aero ze sprejela odločitev, da se v skladu z zakonom o lastninskem preoblikovanju podjetij internej zadolžnice za premalo izplačane osebne

dohodke delavcem Aera vsaj delno zamenjajo za potrđila, s katerimi bi delavcem priznali terjatve do podjetja.

To pa očitno ni vsek zaposlenim v Aero Copy, ki so doslej prejimali boljše plače. Zato se njihov sindikat zavzema za to, da bi na Aero pozabili in Aero Copy samostojno lastniško preoblikovali. Tako bi lahko delavci dobili v last do stiriin sedemdeset odstotkov podjetja, šestindvajset odstotkov pa je že sedaj v lasti nemškega podjetja Koeffler.

SKEI / OCENA STAVKE

Julijske plače morajo biti točne

Stavka je uspela - škoda je minimalna - Nadaljevanje stavke

MILJA GACNIK

LJUBLJANA - Stavkovni odbor Sindikata kovinske in elektroindustrije pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal, da je bila stavka uspešna, v njej je sodelovalo približno 80 odstotkov vseh zaposlenih v teh dejavnostih. Čeprav so osemurno stavko koncali, pa so predstavniki stavkovnega odbora napovedali, da bodo, ce jim do 18. julija ne bodo izplačali plač, tako kot so zahtevali, kljub pritiskom politkov pripravili nove, ostreje oblike protestov. Predsednik ZSSS Dusan Semolic je dejal, da ni dovolj, da »samo rad vladas, treba je tudi znati vladati; pokazalo pa se bo, ali bo sedanja vlada znala izpolniti zahteve kovinarjev«. Predsednik SKEI Albret Vodovnik pa je poudaril, da od vlade pričakujejo projekt revitalizacije slovenske industrije. Vodovnik: »Vrnitve nazaj ni! Če nas bo vlada skušala zejne prepeljati cez vodo, bomo pripravili ostrejšo stavko.« Vodo-

vnik je se povedal, da je bila škoda zaradi stavke minimalna. Poudaril je se, da skušajo nekatere politične stranke sindikatom onemogočiti delo, tudi v nekaterih podjetjih so o tem delavskem protestu govorili omalovazevalno.

Vendar stavke v vseh podjetjih niso koncali. Nadaljujejo jo v Elektrokovini v Mariboru, delavci zahtevajo izplačilo majskih plač, ki jih se vedno niso prejeli. Zato nameravajo zahtevati odstop vodstva podjetja, zahtevajo tudi pogovore s predstavniki Sklada za razvoj, ce do ponedeljka ne bodo dobili majskih plač, pa se bodo na ta dan odločili o glavnosti stavki. Včeraj so se predstavniki stavkovne skupine v Elektrokovini sestali z vodstvom podjetja, ki je delavcem zaenkrat pripravljeno izplačati 15 tisoč tolarjev na račun majskih plač. Vendar delavci ponudbe vodstva niso sprejeli, saj zahtevajo celotno izplačilo plače za maj.

ČETRTFINALE

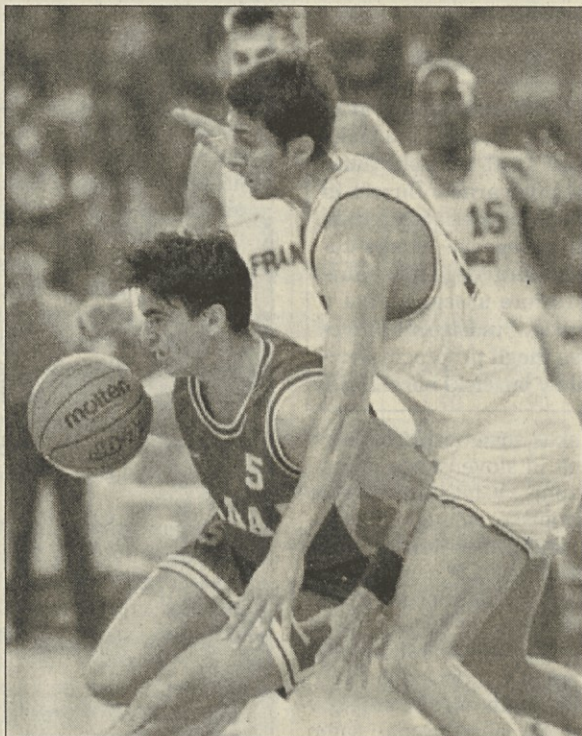
Španija izločena!

Nemčija po podaljšku

MÜNCHEN - Nemski košarkarji so bili v obeh fazah predtekmovanja na evropskem prvenstvu izredno povprečni, a jim je v včerajšnjem četrtfinalu uspelo po podaljških premagati pomlajeno Španijo, ki je - nasprotno - doslej s svojo briljantno igro ugodno presenecala vse poznavalce. Poleg Nemcev so se v polfinale po pričakovanih uvrstili še reprezentance Grčije, Rusije in Hrvaske, ki je v zadnji tekmi dneva premagala BiH.

V dvoboju z Nemci so bili Španci skoraj vedno v rahli prednosti, naposled pa so gostitelji izsilili podaljšek, potem ko je Villacampa tri sekunde pred koncem zgrešil met iz ugodnega položaja, se v 39. minuti pa so Španci vodili s 70:64. Španci so v podaljšku spet vodili, v zadnjih sekundah pa je Asofra dvakrat zapored zgrešil proste mete eden za enega in Welp (23 točk) je v zadnji sekundi dosegel zmagoviti koš za Nemce.

Zelo težka je bila tudi zmaga Grčije proti Franciji, vendar je bilo to tudi po mnenju poznavalcev najbolj negotovo četrtfinalno srečanje. Grki so zasledovali Francoze dobrih 39 minut, največja prednost čezalpskega moštva pa je znasala 15 točk (30:15 v

Grki so se proti Franciji namučili (Telefoto AP)

13. minuti). V drugem polcasu so Grki zaigrali nekoliko bolj agresivno, odločilni koš pa je pet sekund pred koncem dosegel center Panagitis Fasulas. Za Grčijo je največ kosev dosegel Kristodulu (18), ki je dobro igral zlasti v prvem delu srečanja, slabše kot na zadnjih tekmah je igral Janakis (12), v francoskem moštvu pa je bil najuspešnejši Ostrowski (17).

Rusija je proti Estoniji dosegla lahko zmago z

dvajsetimi točkami razlike. Slo je v bistvu za monolog Pri Rusih je bil najboljši spet center Fetisov (18 točk), najboljši strelec tekme pa je bil estonski reprezentant Babenko (19).

Četrtfinalni izidi
Grčija - Francija 61:59 (33:39); Rusija - Estonija 82:61 (40:31); Nemčija - Španija 79:72 (32:36, 72:72); Hrvaska - BiH 98:78 (51:41).

Danasnja polfinalna para
Grčija - Španija; Rusija - Hrvaska.

WIMBLEDON / GRAF - NOVOTNA

V ženskem finalu ne bo Navratilove

WIMBLEDON - V finalu teniskega turnirja v Wimbledonu se bosta pomerili prva nosilka Steffi Graf in osma nosilka Jana Novotna.

V prvem polfinalnem dvoboju je Cehinja v osmem medsebojnem dvoboju prvič premagala Martino Navratilovo. Za zmago s 6:4 in 6:4 je stiriindvajsetletna igralka iz Brna potrebovala dvainosemdeset minut in se drugič v svoji karieri uvrstila v finale turnirja za Grand Slam. Novotna, ki je kolo prej izločila že Gabrielo Sabatini, je zasluženoma zmagala. V izredno redkem ženskem dvoboju, v katerem je igra temeljila na servisih in volejih, je bila dvanajst let mlajša tekmičica uspešnejša. V prvem nizu je Navratilovi odvzela kar tri servise in vodila že s 5:1. Navratilova se ji je približala na 4:5, vendar je prvi niz pripadel Novotni. Tudi v drugem nizu se je morala Navratilova pošteno namučiti, da je dobila igre na svoj servis, ob začetnih udarcih tekme pa je bila brez moči. Tudi drugi niz je izgubila s 4:6. Navratilova je tako že drugič zapored izpadla v polfinalu in so se ji razblinile sanje o dvanajstem nastopu v finalu in zmagi proti Steffi Graf. »Uvrstitev v finale mi pomeni veliko, še več pa dejstvo, da sem prvič premagala Martino in to v Wimbledonu, na travi. Saj to je neverjetno! Pred dvobojem je imela določeno prednost, saj je že devetkrat zmagala v centralno igrisce je njen dom, jaz pa letos se nisem igrala na njem,« je dejala Novotna, ki ji je tudi porazenka priznala premoč. »Če bo odzdravila tako raven igre, lahko zmaga tudi v finalu. Prihodnje leto bom spet prišla. Danes mi ni slo, toda vseeno je bilo lepo,« je povedala Navratilova.

Novotna se bo jutri pomerila z branilko naslova Steffi Graf, ki je prav tako v dveh nizih ugnala Conchito Martinez.

Spanka, ki je sicer specialistka za pesčena igrisca, se je Grafovi, ki na celem turnirju ni izgubila niti niza, dobro upirala. Nemka je na začetku dvoboja imela nekaj težav in celo izgubila četrto igro, vendar je nato dobila sedmo, v podaljšani igri pa ni oddala niti točke. Za Spanko je bila v drugem nizu usodna izguba servisa v četrtri igri, vendar je že z uvrstitvijo med stiri najboljše dosegla več, kot je pred začetkom turnirja pričakovala.

Danes se bodo v polfinalu pomerili moski; para sta Courier - Edberg in Sampras - Becker.

Rezultati: ženske - polfinale: Novotna (Ces, 8) - Navratilova (ZDA, 2) 6:4, 6:4; Graf (Nem, 1) - Martinez (Spa, 6) 7:6 (7:0), 6:3).

FORMULA 1 / MAGNY COURSE

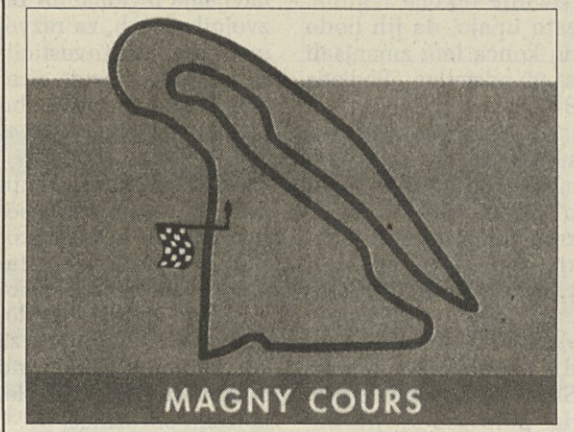
Alain Prost nesporen favorit

MAGNY COURS - »Vem, da je progla zelo težka, toda težka bo za vse, ne samo zame, zato nisem zaskrbljen. Imam dober avtomobil,« je pred današnjim treningom za Veliko nagrado Francije v formuli 1 dejal Alain Prost. Francoz je po starih zmagah na letošnjih sedmih dirkah nesporni favorit tudi na progi v Magny Coursu. V trinajstih nastopih je zmagal že šestkrat, na domačih tleh pa ga bo k devetindvajseti zmagi v karieri spodbujala množica vnetih navijačev.

Najhujši Francozovi tekmeči bodo mostevni kolega Damon Hill, ki je prejšnji teden na testiranjih v Silverstonu dosegel najboljšo case, Ayrton Senna in Michael Schumacher. Med to trojico bo najnevarnejši Anglež, ki je zelo motiviran in ima seveda avtomobil z enako tehnologijo kot Prost. Toda kaže, da so visoki tehnološki šteti dnevi. Do

dokončne odločitve bo prislo se ta mesec na sestanku Fisa, kajti njeni nadzorniki so se po VN Kanade pritožili, da so vsa moštva kršila sedanje tehnične predpise.

Ayrton Senna bo v Magny Coursu zadnjič dirkal s starim Fordovim motorjem. Teden dni pozneje v Silverstonu naj bi namreč tudi McLaren dobil močnejši motor s pnevmatičnimi ventili, kakršnega že ima Benetton. Ferrarijeva voznika Jean Alesi, ki je podpisal novo dveletno pogodbo z moštvom iz Maranella, in Gerhard Berger bosta tekmovala s prirejenimi sistemom za aktivno vzmetenje in obnovljenim 12-valjnim motorjem. Tyrrell bo predstavil nov bolid Tyrrell 021 z aktivnim vzmetenjem in najnovejšim Yamahinim desetvaljnim motorjem, medtem ko bodo pri Footworku uporabili aktivno vzmetenje, ki so ga kupili pri McLarnu.

ODBOJKA / TURNIR MESTA TRŽIČ

Valprapor jutri v velikem finalu proti tržaški ekipi Rum baker

Nekoliko nepričakovan razplet zadnjega dne kvalifikacij

Na članskem odbojarskem turnirju Mesta Trzic, ki ga prireja tržaško društvo Fincantieri, bo Valprapor Imsa igral jutri v finalu za 1. mesto. V zadnjem kolu kvalifikacijske faze turnirja so namreč brisko-standreski fantje, kljub temu, da nastopajo na turnirju v »zasilni« postavli (brez bratov Feri in Lutmana, Paoletti pa je prisoten le pro forma), z 2:0 premagali tržaški Cus in zaradi nepričakovanega poraza VBU v tekmi z moštvom gostitelja Cremcaffejem celo osvojili končno prvo mesto prav pred ekipo tržaskih vseučilišnikov, s katero se bodo tako ponovno pomerili jutri, tekma za 3. mesto med VBU in Cremcaffè pa bo že drevi.

Sredin dvoboj med Goricani in Tržacani je bil eden najlepših na turnirju. Čeprav je bil Cus že vnaprejšnji finalist in je mladi napadalec Aizza sedel na klopi, je tudi na tem srečanju dal vse od sebe in ker je valpraprovcem samo zmaga omogočala nastop v finalu, so bili gledalci priča borbenemu, zaradi dobre igre obeh moštev v bloku in obrambi, pa tudi dokaj zanimivemu srečanju. Trener Goricanov Zamò je tudi tokrat poslal na igrisce isto postavko kot v prejšnjih dveh dneh, »priloznostno« okrepitev Momicha pa je samal zamenjal Walter Princic, ki je - tako že kot proti VBU - zaigral dokaj učinkovito, precej bolj pozitivno kot proti Videmčanom pa je bil tokrat tudi nastop mladega Igorja Florenina. Pod večšo taktirko podajajo Marchesinija pa so na tem turnirju v napadu najbolj na svoj račun

prisli Valpraporovi centri.

Da sta se v finale uvrstila prav Cus in Valprapor menda res ni naključno, saj sta to moštvi društev, ki sta najhitreje poskrbeli za sestavo novih garnitur za prihodnjo sezono. Kar se Valpraporja tiče to niti ne preseneca, saj je spretnost njegovih odbojnikov skoraj že pojem. Vse kaže pa, da so delo resno zastavili tudi pri tržaskem Cusu. Novi trener Teschioni je zaupal mladim, saj veteranov Celle in Corettija sploh ni bilo na turnirju, podajac Ziani pa je sedel na klopi za menjavo. V vrstah videmskega VBU vlada pravi kaos, saj se govori o množičnih odhodih nezadovoljnih igralcev. Cremcaffè, na turnirju edini tretjetligas v družbi drugoligasev, se nima končnega oblija. Verjetno bo za C-1 ligo sestavil dokaj konkurenčno moštvo, v katerem pa je tudi že precej bolj ali manj neperspektivnih ali odsluženih igralcev.

Rezultati 3. dne: Cremcaffè - VBU 2:0 (15:11, 15:13); Valprapor Imsa - Rum baker Trst 2:0 (15:13, 15:11).

Končni vrstni red kvalifikacij: Valprapor Imsa (4:3) in Rum Baker (4:3) 4, Cremcaffè (3:4) in VBU (2:5) 2.

Spored finalov: drevi ob 20.15 za 3. mesto: VBU - Cremcaffè; jutri ob 20.15 Valprapor Imsa - Cus.

Finalne tekme bodo na Trgu Republike v Trzicu, v primeru slabega vremena pa v »zeleni telovadnici«.

HITRA HOJA / V EVROPI

Med masterji je Fabio Ruzzier res nepremagljiv

Konec prejšnjega tedna se je v kraju Velvalux (Luksemburg) odvijala 9. izvedba mednarodnega tekmovanja v hitri hoji, veljavnega za Grand Prix. Na klasični razdalji 20 km se je predstavilo okoli 60 tekmovalcev iz 6 evropskih držav, med katerimi sta bili tudi celotni državni reprezentanci Litve ter Madžarske, ki sta nastopili na nedavnem svetovnem pokalu v Mehiki.

Tekmovanja se je udeležil tudi nas lonjšerški hitrohodec Fabio Ruzzier, ki je v tej močni konkurenci zasedel na zelo zahtevni progi odlično 7. mesto za petimi atleti iz Litve ter enim Madžarom, toda pred celotno vrsto svetovno zanih atletov, kot so Belgijec

De Joncheere, Madžara Farago ter Sator in se vrsta drugih. S to uvrstitvijo je obenem dokončno dokazal, da je v Evropi najmočnejši med masterji, saj je bil prav Belgijec De Joncheere edini, ki je bil odsoten na nedavnem prvenstvu na Ceskem, kjer je nas atlet premočno zmagal, z zmago nad tem atletom, ki je že več let med najmočnejšimi evropskimi atleti na razdalji 50 km pa je dokazal, da je (vsaj za letos) v Evropi nepremagljiv.

Omenimo naj se, da je prvo mesto zasedel Litvanec Meskauskas, pred rojakoma Vajnauskasom ter Arbacauskasom, katerim je sledil Madžar Zotlan Csukor.

ŠAH / MEMORIAL FILIPOVIČ

Žusterna pred Tržačani

Polet se je uvrstil na 16. mesto »pobalini« pa so bili 21.

Sahovski krozek Polet ter tržaško sahovsko društvo sta organizirali mednarodni ekipni brzopotezni turnir v počastitev spomina na preminulega mojstra Bozidarja Filipovica.

V tržaskem sejmiscu je moči in sahovsko znanje merilo kar 22 stiričlanskih ekip, ob tržaskih pa so se memoriala udeležile tudi postavice iz Gorice, Slovenije in Hrvaske. Ze v jutranjih urah je prislo na dan, da so nekatere ekipe očitno boljše od ostalih, v nadaljevanju pa sta se vse do zadnjega borili za prvo mesto postavila iz Zusterne ter člani Tržaskega sahovskega društva. Koprcani so za sami dve točki prehiteli trzasko ekipo, tretje mesto je pripadlo društvu iz Nove Gorice, druga postava trzaskega društva pa je zasedla četrto mesto.

Turnirja so se udeležili tudi nekateri naši sahovski provokatorji in ki je tudi amaterji, slovenske zamejske ekipe pa niso bile kos ostrim konkurenci.

Poletovci (Drago Bajc, Danilo Ukmar, Filibert Benedetić in Boris Fabjan) so pristali na 16. mestu, sahovski krozek »Pobalini« (Milos Pahor, Rihard Sluga, Mitja Petaros in Andrej Spacal) pa so se morali zadovoljiti z 21.

Na prvem mestu je bil izročil Eydelie. Ta je zdaj v zaporu. Nogometas Valencienne Argentinec Buruchaga, ki je tudi med osumljenci, je včeraj potrdil, da sta njega in tovarisa v moštvu kontaktirali moze iz vrst Olympiquea, »ki so vsem znana«.

Medtem ko največji škandal v zgodovini francoskega nogometa pretresa »Francijo, pa je predsednik Olympiquea Tapie, meni ni tebi nič, potrdil nakup portugalskega reprezentanta Futreja.

ODBOJKA /

Domovke prve na turnirju v Škocjanu

Narascanje goriskega društva Dom so zmagovale turnirja, ki se je ta teden odvijal v Škocjanu ob Soci na Laskem. Turnir je bil vključen v niz sportnih prireditev, ki so popestrile krajevni praznik, ki ga ze vrsto let organizirajo v tem obsosekem mestecu.

Turnirja so se udeležila stiri moštva, ki so prvi dan odigrala kvalifikacijska srečanja, naslednji dan pa finalna. Zreb je odločil, da so se prvega dne domovke srečale s predstavnicami Libertasa iz Krmina. Čeprav v dokaj okrnjeni postavi, so slavile naše predstavnice s 3:1 (17-15, 15-6, 13-15, 15-8).

Naslednjega dne so se v finalu domovke pomerile s sesterko iz Farre, ki je v prvi tekmi odpravila Pieris. Po zelo izenačeni tekmi, je zmagoviti pokal prisel v Gorico. Dom Imsa je namreč zmagal s 3:0 (15-14, 15-13, 15-13).

Postava Doma Imsa: Elena Kovic, Petra Miklus, Katja Zavadlav, Romina Kocina, Federica Cernic, Tanja Humar, Giuliana Pavo, Manuela Tomsic. (VIP)

Obvestila

SZ GAJA organizira v soboto, 3. tm., ob 15. uri na Padričah igre na poligonu za osnovnosolske in srednjesolske otroke. Pisovanje na sedozu društva ali pred tekmovanjem.

Konske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Najbolj izenačena bo bržkone druga dirka v Montegiorgiu

1. dirka (Rim): Ignaro (2) je bil na prejšnji dirki odlicen, tokrat pa lahko zmaga. Pozor na konja Nicobar (1), ki je v formi in starta iz ugodnega položaja. Odlični sprinter It Pro (X) je tudi resen kandidat za zmago.

2. dirka (Montegiorgio): zmagovalec je težko napovedati. Poskusimo: Leostene (X), Iblish high (1) in Leolo (2).

3. dirka (Montegiorgio): nas favorit je tu Nibiasco (1). Če ne bo zagalopiral, je nevaren tudi Idaho Or (X). Nyl San (2) se je na zadnjih dirkah odrezal.

4. dirka (Taranto): nedavni zmagovalec podobne sheme Nyasa As (2) bo skušal spet zmagati. Glede na formo in voznika sodi med favorite tudi Iridio Bell (X). V formi je Iller

Or (1).

5. dirka (Treviso): nas favorit je Matt Dillon (X), seveda pa ne moremo mimo konja Lincoln Col (2), ki pripada visji kategoriji. Presenetli lahko Nonnolun (1).

6. dirka (Milan, galop): po našem mnenju je zaradi skromne obtežitve Martin Lutero (2) v veliki prednosti. Prejšnjo nedeljo nezadržni Vestal Bird (1) se sam postavlja za favorita. Omembo si zasluži se regulami Davd Ole (X).

Dirka tris

V Montecatiniju nastopa 24 konj. Nasi favoriti: st.21 Major Art, 20 Lusignano, 17 Nilostars. Za sistemisti: 16. Ismaele, 9. North City, 19 Macabel.

Totip

1. — prvi	2
drugi	X 1
1. — prvi	X
drugi	1 2
1. — prvi	1
drugi	X 2
1. — prvi	X 2
drugi	1
1. — prvi	X
drugi	1 2
1. — prvi	1 2
drugi	X

KOTALKANJE / LEPI USPEHI NAŠEGA KŠD

Vipava na več frontah

Pred nedavnimso nekateri kotalkarji Kulturno športnega društva Vipava nastopali na državnem tekmovanju UISP v Calderrara di Reno (BO). V skupini »novizi« je Morena Visintin zasedla 25. mesto, Elena Visintin pa 42. Konkurencija je bila številna in pestra.

Tudi Tiziana Tomsic je teden dni kasneje v sklopu istega državnega tekmovanja zadovoljila s svojim nastopom v skupini »Azzurri Giovani«.

Tisti kotalkarji pa, ki niso nikoli udeležili na tekmovanjih FIHP, so se udeležili deželne tek-

movanja za pokal CAS v Ronkah. Nastopali so v mešanih skupinah in med trinajstimi tekmovalci 1. razreda osnovne sole je Serena Lucigrai zasedla četrto mesto, Tjasa Nanut pa je bila sesta.

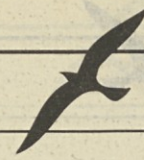
Med 13 tekmovalci 2. razreda osnovne sole je valentina Fattorello zasedla 4. mesto.

Isabella Lucigrai je bila 3. in Lara Pellizon osma med tekmovalci 3. razreda OS.

KSD Vipava se je naposled udeležilo tudi pomembnega meddržavnega kotalkarskega nastopa

v Vidmu, kjer so nastopale sledece ekipe: Olimpija Ljubljana, Domzale, Renče, Polet, Vipava, Olimpia UD, Oderzo, Aquileia, Valdobbiadine TV.

Med najmlajšimi je Monica Caggiano bila 1. in Vintin Elena 4. Med naraščajočimi je Isabella Lucigrai zasedla sesto mesto, Paola Ursic pa 11. mesto v skupini »ragazzi« v skupini »regionalne giovanile« je bila Erica Marcolini 2., medtem ko je bila Tiziana Tomsic četrta. v skupini »Regionale A«, (Tommasi Stefan)

REPUBLIŠKI SKLAD ZA RAZVOJ / DOSLEJ SO PRODALI 12 PODJETIJ

Pri izbiri kupca denar ni najpomembnejši

Pomembnejše je zagotavljanje novih programov

LJUBLJANA - Rezultat projekta prestrukturiranja in sanacije podjetij, ki ga vodi Sklad RS za razvoj je dosežen dogovor z velikimi upniki o reprogramiranju dolgov in znižanju obrestnih mer v večini podjetij. Sklad je do konca junija letos investiral v obratni kapital stotih podjetij (z desetimi odstotki vseh zaposlenih v gospodarstvu), ki jih upravlja, 132 milijonov mark, prek slovenskih bank je z depoziti zagotovil dodatnih 54 milijonov mark kapitala, izdal pa je tudi za 25 milijonov mark garancij, je na včerajšnji novi-

ANDREJA REDNAK

narski konferenci povedal direktor Sklada Uros Korze.

Omenjena podjetja so imela lani skupaj 670 milijonov mark izgube, upnikom, predvsem bankam, pa so dolgovala skoraj dve milijardi mark. Pri dogovarjanju z upniki sta se pokazala dva problema, in sicer počasnejše potekanje sanacije bank od poteka sanacije podjetij in dejstvo, da dobavitelji - monopolisti - izsiljujejo poplacila starih dolgov. Sklad je doslej prodal 12 predv-

sem majhnih in srednjih podjetij, pri čemer ni toliko upošteval maksimalne prodajne cene, ampak v prvi vrsti interes razvoja podjetja, ohranjanja delovnih mest in zagotavljanja novih programov in naložb. S tem so iztržili blizu 23 milijonov mark, vendar pa je treba vedeti, da kupci z nakupom prevzamejo tudi vse obveznosti podjetja. Sklad letos iz proračuna ni dobil niti tolarja, je dejal Korze, zato ves angazirani potencial izhaja iz privatizacijskih transakcij. V končni fazi so se pogajanja o prodaji oziroma dokapitalizaciji nadaljnjih 13 podjetij Sklada (velika ovira je proces denacionalizacije), doslej pa je slo 11 podjetij tudi v stečaj. Korze je dejal, da so dosegli vsaj zmanjševanje tekoče izgube, zato upajo, da jih bodo do konca leta zmanjšali za 90 odstotkov. Podjetja Sklada so ugotovila, da imajo skupaj 11.500 presežnih delavcev; Korze meni, da bo treba poleti in jeseni sprožiti še en krog zmanjševanja zaposlenosti (odpuščanja), vendar bodo to poceli zelo selektivno in ne v vseh podjetjih. Korze tudi predvideva, da bo Sklad do konca leta prodal polovico svojih po-

djetij, radi pa bi tudi ohranili 42 tisoč od prevzetih 56 tisoč delovnih mest, v podjetjih, ki ne bodo pokazala pozitivnih rezultatov, pa pospeshili stečaj. V prihodnje bodo bolj izkoristili možnost prisilne poravnave pred sodiščem. Kreditirani nameravajo tudi menedžerske ekipe za odkupe deležev podjetij, in sicer za obdobje do šest let s sedem- do devetodstotnimi letnimi obrestmi.

»Pripravljamo se tudi na proces lastninjenja in prodajo delnic podjetij za lastniške certifikate. Pričakujemo, da bo velikih podjetij v težavah preneslo kontrolni delež na Sklad,« je dejal Korze. Sicer pa bo Sklad do konca letošnjega leta namenil za naložbe v razvojne programe 600 milijonov tolarjev, prizadeval pa si bo tudi za ustanavljanje regionalnih razvojnih družb, za razvoj pooblaščenih investicijskih družb, ki bodo sicer neodvisne, vendar bo Sklad od njih dobival delnice, ter za razvoj specializiranih finančnih ustanov, predvsem s sodelovanjem z mednarodnimi finančnimi ustanovami. Letos se bo moral Sklad zadožiti na domačem in tujem trgu za 45 milijonov mark, zato bodo v drugi polovici leta izdali obveznice.

ZES

Podelili prve nazive veščaka

ALENKA L. JAKOMIN

LJUBLJANA - V prostorih hotela Holiday Inn so včeraj slovesno podelili devetnajst nazivov veščaka (eksperta). Zveze ekonomistov Slovenije za upravljanje in ravnanje (menedžment). Dobitniki nazivov so predvsem profesorji ekonomije na slovenskih fakultetah, saj se jim, po besedah predsednika Zveze ekonomistov Slovenije Nevena Boraka, v to akcijo ni posrečilo privabiti strokovnjakov zunaj Zveze ekonomistov. Akcija za pridobivanje naziva veščak za upravljanje in ravnanje (ta naziv so prvič podelili prav včeraj) je stekla že v letu 1991, njen namen pa je potrjevanje in priznavanje preverjenega znanja, s katerim strokovnjaki obiskujejo slovenska podjetja in jim pomagajo. Med gosti na včerajšnji podelitvi je bil tudi minister za gospodarske dejavnosti Maks Tajnikar, ki je menil, da je akcija pridobivanja oziroma podeljevanja naziva stekla ob pravem času. Po njegovih izkusnjah je namreč v Sloveniji premalo strokovnjakov, ki bi bili sposobni svoja strokovna znanja uporabiti tudi v praksi.

PIVOVARNA UNION V BUZETU

Upravljanje brezposelnim

Ljubljanski Union je nemočen

GORAN MORAVCEK

LJUBLJANA - Vodstvo ljubljanske pivovarne Union je včeraj slovenske medije obvestilo, da je delegacija Istrske županije včeraj 11.15 uri s številnim spremstvom vstopila v obrat pivovarne v Buzetu in izjavila, da ga zaseda v skladu s sklepi skupščine Istrske županije. Ob zasedbi delegacije Istrska županija ni predložila nobenega upravnega ali sodnega sklepa, ki bi ji vstop v prostore nasega obrata v Buzetu proti naši volji dopuscal. Predstavniki pivovarne Union iz Ljubljane niso mogli preprečiti omenjenih delegacij, da bi vstopila v buzetski obrat.(S.J.)

BUZET - Uslužbenici labinske Sigurnosti, ki so skrbeli za varovanje buzetskega obrata pivovarne Union iz Ljubljane, so včeraj v pivovarno spustili predstavništvo istrske županije in zasedbo podjetja BUP, d. o. o., Buzet. Predsednik županijske skupščine Damir Kajin, član županijskega poglavarstva Denis Jelenkovič in buzetski zupan Boris Sirotič so varnostnikom prebrali sklep, po katerem županijsko vodstvo pooblašča direktorja in delavce podjetja BUP, da prevzamejo obrat v posest in se lotijo dela za dekontaminacijo strojev in opreme. Predsednik županijske skupščine Damir Kajin je razložil odločitev županijske skupščine, po kateri so dali obrat v uporabo in upravljanje podjetju BUP, ki so ga pred kratkim ustanovili predstavniki odpuščenih delavcev. Dejal je, da ne gre za politično dejanje, temveč po-

skus zavarovanja hrvaskega in slovenskega premoženja. V nasprotju z ekonomsko racunicjo je pivovarna Union ravnala nerazumno in je zaprla obrat, čeprav je dosegal dobre proizvodne uspehe. Če bi se nadaljeval večmesni zastoj v proizvodnji, bi po trditvah strokovnjakov stroje lahko prodali samo se za staro železo. Razen tega ne kaze pozabiti, da se je znalo brez dela več kot sto delavcev, skupaj z njihovimi družinami pa to pomeni okoli deset odstotkov celotnega števila prebivalcev mesta, je dodal Kajin. Njihov namen je bil torej nadaljevati ustavljeno proizvodnjo, s čimer bi delavci uveljavili svojo pravico do dela in si zagotovili ekzistenco, kar pa v nimmer ne preudicirajo končne rešitve pravnega statusa in pravnih razmerij v buzetski pivovarni. Delavci BUP, d. o. o., bodo te dni opravili inventuro. (S. C.)

VREDNOSTNI PAPIRJI

Posredniki so največ denarja zamenjali za obveznice države

JANI BRAUNE

LJUBLJANA - Zadnji borzni teden se je začel s precejšnjimi neznankami in pričakovanji. Največkrat ponovljena vprašanja so bila: ali bo delnica Probanke vzdržala sumnicenja in pritiske, ali bo država pravčasno izplačala prvi kupon obveznice RS1 ter kolikšna bo uradno izračunana stopnja inflacije za mesec junij. Poleg tega so se analitiki borznih his ubadali se z vprašanjem, kam naložiti denar iz kupona državne obveznice.

Na torkovem borznem sestanku je nervoza glede tečajne delnice Probanke dosegla višek. Na prodaji je bilo več kot 1800 delnic te banke in večino jih je odkupil borzni posrednik Dadasa. Intervencija je bila »težka« več kot petdeset milijonov tolarjev in je imela močan odmev. Tečaj delnice tako se nadalje narašča, čeprav bolj umirjeno.

Kupone obveznice RSL1 je država izplačala v poznih popoldanskih urah na dan zapadlosti. To seveda velja za kupone, ki jih je na vnovčenje poslal centralni depo. Za fizične osebe izplačujejo kupone vse večje enote bivše družine LB.

Ceprav znasa veliki R za mesec julij le poldrugi odstotek, ga bo rast srednjega tečaja nemške marke le težko presegla. Tako imenovani podjetniški tečaji, na osnovi katerih Banka Slovenije izračunava svoj tečaj, že nekaj časa prisilno mirujejo. Jeza, ki se počasi spet nabira pri izvozu usmerjenih podjetij na brez političnih pritiskov verjetno se ne bo odmrznila podjetniških tečajev.

Tako so borzni posredniki, ki so v četrtek opravili za dobrih 5,6 milijonov nemških mark prometa, največ »svežega« denarja prelili v državne obveznice - skoraj tri milijone nemških mark. Precej kapitala se je spet vrnilo tudi na trg delnic. Zanimiva so uganjanja o novih delnicah, ki naj bi jih v trgovanje sprejela Ljubljanska borza. Po neuspehu Optimizma Holding in »odloženem uspehu« Beme, največ poznavalcev stavi na delnice Triglav banke in podjetja Infin. Ali bo zgodba o vsaki novi delnici na parketu borze zgodba o uspehu?

In se nasvet. Ne odhajajte na dopust z prevročimi delnicami v portfelju. Lahko da boste ob vrnitvi neprijetno presenečeni.

MLEKO / URESNIČEVANJE DOGOVORA

Višje cene in nov pravilnik

Boljša kakovost - več denarja

IRENA PIRMAN

LJUBLJANA - Po dogovoru vlade in kmetov, združenih v združni zvezi Slovenije in Slovenski kmetijski zvezi, od včeraj naprej veljajo nove, seveda višje, odkupne cene mleka.

Mleko bodo kmetom tako odkupovali po 28 tolarjev, Alenka Urbančič, državna sekretarka pri ministrstvu za kmetijstvo, je potrdila že v uradnem listu napovedano visjo odkupno ceno, do povišanja pa je prišlo hkrati s sprejetjem novega pravilnika o kakovosti mleka, za katerega so značilni predvsem ostrejši pogoji za kakovost mleka, ki je bil vsebinsko sprejet oziroma potrjen tudi na Odboru za mleko, kjer so bili prisotni predstavniki kmetov, predelovalcev in vlade. »Pravilnik je prehodnega značaja, temelji pa na dejstvu, da bo na začetku leta 1994 zapolnjen ostrišji, se sprejet pravilnik o kakovosti mleka, po katerem sme biti skupno število mikroorganizmov v surovem mleku 100000 v enem mililitru (sedaj je bilo to število tri milijone),« je povedala Urbančičeva. Izkušnje nekaterih mlekarov namreč kažejo, da so se kmetje sposobni razmeroma hitro prilagoditi strožjim pogojem, zato na ministrstvu za kmetijstvo ocenjujejo, da se bomo v Sloveniji lahko relativno hitro približali evropski kakovosti mleka vsaj na področju mikrobiološke

neoporečnosti. Izhodiščno ceno določa vlada za mleko z vrednostjo mascoabe 3,6 odstotka. Na osnovi tega se izračuna vrednost mascoabe enote (izhodiščna cena, deljena s 3,6), to vrednost pa potem množimo z odstotkom deljene vsebnosti mascoabe. Zgornja vrednost vsebnosti mascoabe, ki se upošteva za obracun, je 4,2 odstotka (to pomeni, da mastnejše mleko ne bo plačano več kot tisto, ki vsebuje 4,2 odstotka mascoabe). Tako dobimo bazno ceno, k tej ceni pa se prištevajo (ali odštevajo) dodatki (odbitki) za mikrobiološko kakovost, za vsebnost beljakovin in državne intervencije.

Dodatki za vsebnost beljakovin so naslednji: do 3,15 odstotka ni dodatka, za vsebnost od 3,16 do 3,25 odstotka je dodatek 3 odstotka, za razred od 3,26 do 3,35 odstotka je dodatek pet odstotkov, za vsebnost od 3,36 do 3,45 odstotka pa je dodatek 7 odstotkov od izhodiščne cene. Svetovalne službe kmetijskega ministrstva na terenu se svetuje kmetom, kako doseči čimboljšo kakovost mleka. V to akcijo naj bi se vključile tudi mlekarne. Leo Frelih, predsednik Zadrzne zveze, je dejal, da bodo kmetje vztrajali pri dosledni izvedbi sporazuma, o čemer so se v sredo tudi pogovarjali z Ivanom Obolom in Davorjem Valentincem.

PRIPRAVE NA MEDNARODNI KMETIJSKI SEJEM

Izbrali so nosilce in šampione kakovosti

Za sejem je prijavljenih 544 razstavljalcev

GORNJA RADGONA - Za sejemske prireditve 31. mednarodnega kmetijskeko-zivilskega sejma, ki bo od 21. do 29. avgusta v Gornji Radgoni, so strokovnjaki iz proizvodnje in fakultet doslej že ocenili meso in mesne izdelke stiriindvajsetih slovenskih proizvajalcev. Med 359 ocenjenimi vzorci so za nosilca kakovosti proglasili MIP Mesno predelovalno industrijo Nova Gorica, za šampiona kakovosti je bila proglasena mortadela Gorica šampion proizvajalca MIP. Za največje število prijavljenih novih izdelkov je posebno priznanje za inovacije prejela Emona MI Zalog.

Letos so ocenjevali 20 izdelkov treh predelovalcev sadja in zelenjave. Za nosilca kakovosti so pro-

BORIS HEGEDÜS

glasili otroško hrano Frutek proizvajalca Fructal iz Ajdovscine. Na ocenjevanju mleka in mlečnih izdelkov so sodelovali tudi avstrijski in koroski proizvajalci in njihovi ocenjevalci. V najvišji razred extra se je uvrstilo po osem izdelkov Pomurskih mlekarov, Mariborske in Ljubljanske mlekarne. V isti razred so ocenjevalci uvrstili štiri izdelke Mlekoprometa Ljutomer, tri izdelke Celeie iz Arje vasi ter po štiri proizvode Deserte iz Graza in Vindije iz Varazdina. Po en izdelek, ocenjen z razredom extra, pa so na ocenjevanje poslale mlekarne Agroind Vipava 1894, KZ Vrhnika, Kras planinka Kobarid in

Mercator Mlekarna Kranj. Avgusta bodo ocenili še vina in kmetijsko mehanizacijo. Na včerajšnji tiskovni konferenci smo zvedeli, da za letošnji sejem vlada izredno zanimanje. Doslej se je prijavilo že 544 razstavljalcev iz 19 držav, s 50 pa se se dogovarjajo. Oddanih je tudi več kot 200 prodajnih mest oziroma stojnic. Razstavljalcem je letos na voljo 20 tisoč kvadratnih metrov razstavnih površin, od tega 11 tisoč kvadratnih metrov pokritih. Zaradi velikega števila razstavljalcev bodo postavili tri nove montazne časne hale s površino 4.500 kvadratnih metrov. Sejmske so razširili za 30 tisoč kvadratnih metrov, kjer ima Kmetijska sola Rakican vzorčne nasade 60 rastlin, primernih

Za sejemske prireditve so že ocenili mesnine, mlečne izdelke in izdelke iz sadja ter zelenjave

za gojenje v našem prostoru.

Ob že tradicionalni razstavi vseh pasem goveje zvine, konjev, ovc in koz bodo pripravili tudi razstavo Riba kot zdrava hrana. Največ razstavljalcev bo predstavljalo živilsko-

predelovalno industrijo in opremo. Mlekarji bodo razstavljali in prodajali svoje izdelke v mlečni hali, kjer bo postavljena tudi sirarna za manjše zasebne proizvajalce. Med razstavljalci namakalne tehnike bodo tudi izraelski. Pred-

stavilo se bo deset izdelovalcev traktorjev, prikazali pa bodo tudi računalniške programe za uporabo v kmetijstvu. Predstavilo se bo kmetijsko solstvo, v narču je mednarodni posvet o integrirani pridelavi sadja. Na sejmsku bo tudi

ulica široke porabe. Sejem pripravlja programski svet 30 strokovnjakov iz vse Slovenije. Usmerja jih vodja republiške pospeševalne službe g. Kuhar. Moto letošnjega sejma je »Priznik zemlje, stroke in srca«.

ROMUNIJA / OD VČERAJ VELJA DAVEK NA DODANO VREDNOST

Vlada se veseli, kupci se bojijo

BUKARESTA - Romuni so se včeraj soočili z novim, revolucionarnim sistemom obdavčevanja, saj je nekdanja komunistična država uvedla davek na dodano vrednost, ki se računa v vseh stopnjah proizvodnje.

Davek predstavlja se en korak k tržnemu gospodarstvu. Trgovine v Bukarestu so bile zaprte en dan, da bi lahko uslužbenci določili cene ob upoštevanju novega davka. Na vratih je pisalo kar »inventura«.

Poslovni tehnik romunske prestonice je včeraj napisal: »Uvedba davka na dodano vrednost s 1.

julijem bo gotovo podzgal podobne spopade mnenj, kot ce bi imeli svatovanje sredi tedna. Vlada ga je željno pričakovala, kupci so se ga bali, novi davek pa je dejansko fiskalna mini revolucija.

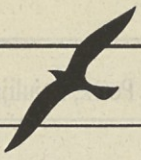
Vlada je v obrazložitvi svoje odločitve za obdavčevanje dodane vrednosti dejala, da se bo romunsko gospodarstvo zaradi novega davka lažje približalo zahodnoevropskim standardom. Premier Nicolae Vacaroiu je v sredo predstavnikom tiska dejal, da bo ta davek omogočil tudi boji proti izogibanju plačevanja davčnih obveznosti,

ki se je že zelo razbohotilo, in uvedbo ostre fiskalne discipline. Novi davek se bo računal po enotni 18-odstotni stopnji, ne bo pa veljal za blago, namenjeno za izvoz, kot tudi ne za medicinske potrebščine, za kulturne dejavnosti, tisk in oddajo zemljišča in najem. Izjeme so tudi seznam stiriinajstih osnovnih živil in ključne javne službe. Tako ne bodo obdavčeni meso, kruh in javni prevoz, je dejal Vacaroiu. Po njegovih besedah od novega davka pričakujejo, da bo prebivalstvo zadržalo pred novimi udari cen.

Osnovni pokazatelj domace inflacije, mesečni porast drobnoprodajnih cen, je maja skočil na 30,4 odstotka z aprilskih 9,9 odstotka, na letni ravni pa znasa 225 odstotkov. Majski skok cen je sprožil poteza vlade, ki je odpravila še zadnje državne subvencije za osnovna živila, namreč kruh in mleko, in ključne javne službe, vključno z energijo, da bi s tem zaokrožila sprostitev cen, ki se je začela že oktobra 1990.

Po pričakovanjih vlade naj bi uvedba davka na dodano vrednost za mesec povečala cene do deset

odstotkov, podobno pa tudi prihodnji mesec, vendar lokalni ekonomisti trdijo, da so takšne ocene zastarele. Po predivdevanjih finančnega ministrstva je pričakovati, da se bodo cene pod vplivom davka na dodano vrednost v drugi polovici tega leta najbrž dvignile za 92 odstotkov, pričakovati je tudi slabši menjalni tečaj leva in zvišanje plac. Manjšinska leva vlada je obljubila, da bo letos letno inflacijo z lastnih 200 odstotkov zmanjšala na približno sto odstotkov. (Roxana Dascalu / Reuter)

MENJALNIŠKI TEČAJI

1. julija 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	69,00	70,30	9,65	9,99	7,45	7,69
Avtohlisa*	69,80	70,40	9,90	10,10	7,60	7,90
Azur Grosuplje	70,10	70,70	9,90	10,05	7,55	7,89
Banka Vipra	69,60	70,28	9,93	10,04	7,71	7,80
Bela vrtnica	70,10	70,60	9,90	10,05	7,70	7,90
Bobr Fuzine in Trzin	70,20	70,50	9,95	10,06	7,75	7,85
BTC d.d. Ljubljana	69,60	71,05	9,75	10,10	7,40	7,80
BTC Sezana	69,10	71,00	9,75	10,05	7,60	7,80
Come 2 us	70,10	70,60	9,85	10,10	7,65	7,85
Dom na trgu	70,05	70,59	9,91	10,07	7,70	7,87
Dom Caffè Domžale*	69,90	70,40	9,90	10,08	7,60	7,90
Emona Globtour	70,00	70,70	9,90	10,08	7,58	7,78
Eros Ljubljana*	70,25	70,50	9,90	10,00	7,70	7,90
Eros Kranj*	70,25	70,50	9,90	10,00	7,70	7,90
Eurotours Ljubljana*	69,60	70,50	9,70	9,95	7,60	7,75
Firadas Idrija	70,35	71,45	9,90	10,15	7,32	7,85
Fiba Koper	69,60	70,78	9,70	10,00	7,68	7,78
Golf turist Domžale	70,00	70,50	9,56	10,15	6,90	7,90
Hida	70,25	70,35	9,95	10,00	7,76	7,81
Hram Rožice Mengeš	70,10	70,35	9,90	10,05	7,70	7,88
Hipotekarna Banka Koper*	69,80	70,90	9,90	10,10	7,70	7,80
Idila Sečovelje*	69,90	70,50	9,80	10,00	7,66	7,85
Ilirika, Ilirska Bistrica	69,93	70,98	9,85	10,00	7,76	7,78
Ilirika, Slovenj Gradec	69,70	70,30	9,70	9,96	7,46	7,68
Ilirika, Postojna	69,93	70,80	9,85	10,00	7,65	7,79
Ilirika, Sezana	70,10	70,40	9,75	10,00	7,65	7,78
Ilirika, Podgrad	69,20	71,00	9,85	10,00	7,65	7,80
Invest Škofja Loka	69,90	70,80	9,88	10,05	7,66	7,89
Italdesign Nova Gorica*	69,90	70,40	9,88	10,15	7,72	7,83
Komercialna banka Triglav	69,80	70,71	9,80	10,01	7,65	7,83
Klub Slovenijales	70,10	70,50	9,90	10,05	7,75	7,90
Kompas Hertz Celje*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Velenje*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Idrija*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Tolmin*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Novo Mesto*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Krško*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Bled*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Nova Gorica*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Maribor*	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Holidays	70,25	70,45	9,90	10,00	7,70	7,85
Kompas Fintrade	70,05	70,28	9,80	9,99	7,75	7,89
LB d.d. Ljubljana	70,00	71,80	9,89	10,20	7,58	7,90
LB Komercialna banka GO	70,00	71,50	9,90	10,29	7,30	7,90
LB Banka Zavarje d.d. Trbovlje	69,90	71,30	9,90	10,13	7,40	7,85
LB Kreditna banka MB d.d.*	69,45	69,80	9,80	9,99	7,60	7,95
LB Splošna banka Celje	70,00	70,90	9,94	10,07	7,69	7,78
LB Splošna banka Koper*	69,06	71,13	9,71	10,00	7,49	7,70
Libertas*	69,70	70,55	9,75	9,97	7,65	7,76
Ma Vir	70,20	70,60	9,90	10,10	7,60	7,90
Madai N. Gorica*, Sempeter*	70,00	70,50	9,91	10,00	7,74	7,79
Moneta Invest	70,22	70,314	9,95	10,00	7,78	7,83
Menjalnica Wolf Ljubljana	70,15	70,40	9,94	10,00	7,75	7,90
Niprom I, Niprom II	70,20	70,40	9,90	10,00	7,75	7,80
Optimizem Loz*	70,10	70,95	9,95	10,15	7,65	7,85
Otok Bled	69,85	70,56	9,88	10,00	7,67	7,89
Petrol Ljubljana*	70,10	70,40	9,90	10,05	7,65	7,90
Pigal Solkan*	69,50	70,50	9,87	10,05	7,68	7,78
Pigal Kobarič*	69,50	70,50	9,87	10,05	7,68	7,78
Pigal Obutek*	69,50	70,50	9,87	10,05	7,68	7,78
Pigal Diskont*	69,50	70,50	9,87	10,05	7,68	7,78
Pigal Ilirska Bistrica*	69,50	70,50	9,87	10,05	7,68	7,78
Poštna banka Slovenije*	69,40	70,80	9,60	9,96	7,25	7,79
Probanka Maribor	69,50	70,80	9,80	10,05	7,65	7,90
Publikum Ljubljana	70,15	70,28	9,90	9,98	7,72	7,86
Publikum Celje	70,20	70,49	9,92	9,98	7,65	7,79
Publikum Krško	70,20	70,80	9,65	10,15	7,41	7,78
Publikum Maribor	70,05	70,42	9,91	9,97	7,67	7,88
Publikum Metlika	70,20	71,00	9,85	10,05	7,60	7,80
Publikum Mozirje	70,00	70,48	9,86	10,01	7,70	7,81
Publikum Novo Mesto	70,20	71,00	9,85	10,05	7,60	7,80
Publikum Tolmin	70,15	70,69	9,85	10,03	7,70	7,79
Publikum Sevnica	70,20	70,80	9,95	10,10	7,60	7,90
Publikum Sentilj	70,00	70,55	9,90	10,04	7,67	7,90
Publikum Sentjur pri Celju	70,10	70,39	9,82	10,00	7,65	7,79
Publikum Trebnje	70,10	71,00	9,92	10,10	7,60	7,90
Publikum Zalec	70,05	70,49	9,88	10,00	7,65	7,80
Roja	70,00	70,40	9,95	10,03	7,72	7,87
Sit - on	70,00	71,00	9,70	10,00	7,50	7,87
SKB d.d. Ljubljana***	70,20	70,25	9,97	9,98	7,73	7,82
Slovenijaturist Jesenice	69,50	70,30	9,80	9,95	7,45	7,65
Slovenijaturist Ljubljana	70,00	70,50	9,80	10,00	7,75	7,85
Slovenijaturist Maribor*	70,00	71,50	9,90	9,95	7,10	7,60
Slovenska investicijska banka*	70,00	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Slovenska hran. in pos. Kranj	70,10	70,60	9,85	10,00	7,70	7,85
SZKB d.d.	69,50	70,65	9,80	10,00	7,70	7,95
Sonce Ljubljana	70,20	70,40	9,85	10,00	7,70	7,88
Shalaby	70,00	70,70	9,70	10,08	7,60	7,78
Tartarus Postojna	69,48	70,96	9,80	10,00	7,59	7,76
Tori, Ljubljana	70,10	70,60	9,85	10,00	7,65	7,95
Tentours Domžale	70,10	70,50	9,90	10,15	7,70	7,95
Upimo Ljubljana	70,26	70,38	9,90	9,99	7,76	7,83
Tečaj velja danes: *						
Zaračunavajo provizijo: **						

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKE, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 126 z dne 1. julija 1993 — Tečaji veljajo od 2.7.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	79,6323	79,8719	80,1115
Avstrija	040	šiling	100	991,2354	994,2181	997,2008
Belgija	056	frank	100	339,5273	340,5489	341,5705
Kanada	124	dolar	1	92,8171	93,0964	93,3757
Danska	208	krona	100	1814,8350	1820,2959	1825,7568
Finska	246	marka	100	2088,9962	2095,2820	2101,5678
Francija	250	frank	100	2069,4630	2075,6901	2081,9172
Nemčija	280	marka	100	6976,1101	6997,1014	7018,0927
Grčija	300	drahma	100	—	51,6316	51,7865
Irska	372	funt	1	—	170,6593	171,1713
Italija	380	lira	100	7,6981	7,7213	7,7445
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	3,9000	—
Japonska	392	jen	100	110,6411	110,9740	11,3069
Nizozemska	528	gulden	100	6219,5510	6238,2658	6256,9806
Norveška	578	krona	100	1650,5477	1655,5142	1660,4807
Portugalska	620	escudo	100	73,2492	73,4696	73,6900
Švedska	752	krona	100	1536,4883	1541,1116	1545,7349
Švica	756	frank	100	7857,1928	7880,8353	7904,4778
Velika Britanija	826	funt sterling	1	178,3094	178,8459	179,3824
ZDA	840	dolar	1	119,3752	119,7344	120,0936
Evropska Skupnost	955	ECU	1	137,1922	137,6050	138,0178
Španija	995	peseta	100	91,3173	91,5921	91,8669

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 2. JULIJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIV I 5. OKTOBRA 1993:					1,300,000	657,640	687,496	1,345,136
95		101,1753%	105,7687%	103,4720%	100,000	65,764	68,750	134,514

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

1. JULIJ 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
A Banka Ljubljana	3,60	4,80
Eros Kranj	3,50	4,60
Fiba Koper	4,00	4,50
Libertas Koper	3,80	4,70
LB Banka Zavarje, Trbovlje	3,50	5,50
Hida	3,73	4,20
Upimo Ljubljana	3,70	4,50
Invest Škofja Loka	3,00	4,80
Italdesign Nova Gorica	3,20	4,80
Hipotekarna Banka Koper	2,00	4,00
Tečaj velja danes: *		

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

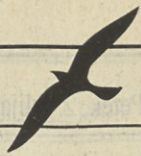
1. JULIJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1520,00	1570,00
nemška marka	898,00	918,00
francoski frank	265,00	273,00
holandski gulden	795,00	820,00
belgijski frank	43,50	44,80
funt sterling	2278,00	2338,00
irski sterling	2180,00	2236,00
danska krona	232,00	240,00
grška drachma	6,45	7,20
kanadski dolar	1188,00	1225,00
japonski jen	14,00	14,70
švicarski frank	1010,00	1037,00
avstrijski šiling	126,50	130,80
norveška krona	211,00	218,00
švedska krona	197,00	203,00
portugalski escudo	9,20	9,90
španska peseta	11,65	12,30
avstralski dolar	1012,00	1045,00
madžarski florint	10,00	15,00
slovenski tolar	12,50	13,00
hrvaški dinar	0,30	0,55

ZVEZA BANK CELOVEC

1. JULIJ 1993	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	srednji
ameriški dolar	11,9000	12,1500
kanadski dolar	9,1500	9,3500
funt sterling	17,7000	18,1000
švicarski frank	776,5000	791,5000
belgijski frank	33,7000	34,3500
francoski frank	206,5000	210,5000
holandski gulden	616,5000	628,5000
nemška marka	689,8000	702,8000
italijanska lira	0,7625	0,7825
danska krona	181,0000	184,5000
norveška krona	164,0000	167,5000
švedska krona	153,0000	156,5000
finska marka	206,5000	211,5000
portugalski escudo	7,3500	7,5500
španska peseta	9,0500	9,3000
japonski jen	10,9000	11,1000
slovenski tolar	9,70	10,30
hrvaški dinar	0,00	0,040
Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute. Vir: Zveza slovenskih bank v Celovcu.		

KMEČKA BANKA - GORICA

1. JULIJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1525,00	1575,00
nemška marka	898,00	913,00
francoski frank	265,00	280,00
holandski gulden	796,00	816,00
belgijski frank	43,50	45,50
funt sterling	2275,00	2325,00
irski sterling	2190,00	2250,00
danska krona	232,00	242,00
grška dramma	6,60	7,60
kanadski dolar	1188,00	1228,00
švicarski frank	1012,00	1032,00
avstrijski šiling	126,80	132,30
slovenski tolar	12,80	12,95

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.40	Batman, 27. epizoda ameriške nanizanke
10.05	Zmagovanje, ponovitev ameriškega filma, VPS 1005
12.05	Ze veste?
12.35	Znanost, 23. oddaja, VPS 1235
13.00	Poročila
13.05	Poslovna borza
13.15	Umetniški večer, ponovitev, VPS 1315
	Reportaža z mednarodnega festivala videa v Haagu
	Autobus, Zenska, ki nenehno govori, Labirint
16.05	Osmi dan, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.00	Kevinov svet, igrani film
17.35	Srečanje z zivalmi v nasih Alpah
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	16 crk, tv igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Forum
20.30	Divja zabava, ameriški film, VPS 2030
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
	Sova
22.45	Ljubezen da, ljubezen ne, 8. del ameriške humoristične nanizanke, VPS 2245
23.10	Gospodična Marple, 6/8 del angleške nanizanke, VPS 2300
00.05	Ciklus filmov Clauda Chabrola:
	Inspektor Lavardin, francoski film, VPS 0005
01.45	Video strani

SLOVENIJA 2

09.00	Croviana-Caldes: SP v jakaku in kanuju, prenos
13.55	Tenis, polfinale, M, prenos z Wimbledonu
16.35	Gozdarska hisa Falkenau, ponovitev 4/13 dela nemške nanizanke
	Sova, ponovitev
17.25	Novopečeni princ z Bel-Aira, 3. del humoristične nanizanke
17.50	Gospodična Marple, 5/8 del angleške nanizanke
18.45	Znanje za znanje: Učite se z nami
19.30	Dnevnik 2
20.10	Stalin, 3., zadnji del angleške dokumentarne serije
	Zadnja oddaja o Stalinu prikazuje zadnja leta njegovega življenja in okoliščine ob skrivnostni smrti človeka, ki je rekel Hruščov: »Nikomur ne zaupam, tudi samemu sebi ne.«
21.05	Intervju
22.05	Homo Turisticus
22.35	V. evrovizijsko tekmovanje mladih plesalcev (Stockholm), posnetek finala
00.15	Tenis, posnetek iz Wimbledonu
01.45	Mednarodni grafični bienale, prenos (do 23.30)

KANAL A

09.15	MCM
11.00	Zametne sanje, ponovitev ameriškega filma
17.45	Drugačen svet, ponovitev 194. dela
18.45	Dance Session, ponovitev
20.10	Poročila
20.30	Teden na borzi
20.40	Fine dame iz New Yorka, ameriški film
22.10	Podoba, portret slikarja
22.30	Pet minut
22.55	Drugačen svet, 195. del ameriške nadaljevanke
23.55	MCM
01.00	Video strani

KOPER

18.15	Studio 2 magazin
-------	------------------

RAI 1

6.50	Jutranja oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.05	Film: Cavalcata d'eroi (zgod., lt. '51)
11.00	Dnevnik 1
11.05	Dok.: Amerindia
11.30	Nan.: Cuori senza età
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik 1
12.35	Nan.: In viaggio nel tempo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: I pirati dei sette mari (pust., ZDA '53)
15.40	Film: La donna del destino (kom., ZDA '57)
17.35	Risanke: Gummi
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik 1
18.15	Palio (iz Siene)
20.00	Dnevnik
20.25	Nogomet: Italija-VB (pokal Pelé)
22.20	Dnevnik 1
22.40	Zgodba Rigoberte Menchu (nobelovec za mir), 24.00 dnevnik
0.30	Danes v Parlamentu

RAI 2

7.00	Film: Anni struggenti
8.30	Oddaja za najmlajše
9.55	Nan.: Lassie
10.30	Rubrika o vrtnarstvu
10.55	Nan.: Al di qua del paraiso, 11.45 Družina Drombush, vmes (11.40) dnevnik
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, rubrika Trentatre in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	Film: Una pillola per due (kom., Fr. '91)
17.20	Iz Parlamenta in vesti
17.35	Nan.: Hill Street, 18.40 Miami Vice, vmes (18.30) sport
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Il grande gioco dell'oca
23.15	TG 2 Pegaz in dnevnik
24.00	Filmske novosti
0.05	Sport: konjske dirke, gimnastika, sabljanje
2.00	Nocni film

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
11.30	Vivere il mare
12.00	Kratke vesti
12.15	Pogled na gledališče
13.00	Automobilizem F1
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.30	Drobci: Muddy Waters
14.50	Nan.: Max Headroom
15.45	Sport: motociklizem, ameriški football, balinanje, atletika, biljard
17.20	Derby in dok.
18.40	Vreme in sport
18.45	Variete: Maddecheahò
19.00	Dnevnik, deželne vesti
20.05	Blob, Una Carlolina
20.30	Film: Ricatto in videotape (dram., ZDA '92)
22.30	Dnevnik in Omnibus
23.40	Blob 92/93
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.25	Nanizanke
8.30	Nad.: Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Soledad, vmes (9.30) vesti
11.00	Nan.: Avvocati a Los Angeles
12.00	Kviz: Gioco delle coppie, nato nad. Celeste TG 4 vesti
13.30	Sentieri, 15.00 Quando arriva l'amore, 15.30 Anche i ricchi piangono
16.00	Aktualno: C'eravamo tanto amati, Lui, lei l'altro, 17.00 La verità TG 4 vesti
17.30	Nad.: Grecia, vesti
18.15	Nad.: Micaela, 20.30 La signora in rosa
22.30	Film: L'assassino di pietra (krim., '73), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. in film Vacanze romane (kom., '53)
12.00	Kviz: Si o no
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Forum
14.30	Nan.: Casa Vianello, 15.00 Pappa e ciccio, 15.30 Otto sotto un tetto
16.00	Otroški variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.35	Film: Piedone l'africano (pust., lt. '78, i. B. Spencer)
22.45	Kviz: Il delitto è servito (vodi M. Micheli)
23.20	Aktualno: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.40	Odprti studio
13.00	Otroški variete
13.45	Nan.: Ultraman
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Jump Street
17.05	Variete: Twin Clips
17.30	Nan.: Adam 12, 18.05 Poliziotto a 4 zampe, 18.30 Baywatch, vmes (17.55) Studio sport
19.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Nanizanka: Flash
22.30	Variete: Models & Fantasies
23.00	Nan.: Voci nella notte
24.00	Variete: Playboy Show
0.30	Odprti studio, pregled tiska in Studio sport

TELE 4

	Lastne oddaje:
13.30	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

Koper

15.00	Crime Story, am. tv nanizanka
15.50	Ameriške zgodbe: Vrnitev vojaka - Ernest Hemingway
16.25	Prvenci: Richard Donner, ameriška dokumentarna serija
17.00	Severovzhod, tv magazin
18.00	Studio 2 magazin
18.50	Primorska kronika
19.00	Kosarka: Evropsko prvenstvo, polfinale, neposreden prenos iz Münchna
	Vmes TV dnevnik
20.30	Nocni sodnik, am. tv nanizanka
21.00	Kosarka: Evropsko prvenstvo, polfinale, neposreden prenos iz Münchna
	Vmes TV dnevnik
22.30	Termoli: Mednarodni festival avtorske popevke, 1. del
23.15	Crimy Story, ameriška tv nanizanka

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Potovanje na dno morja, ponovitev filma
13.35	Doktor Doogie
	Howser: Ti in tvoj oče
14.00	Waltonovi: Ponudba
14.45	Mojsi jutrisnjega dne
15.05	Heidi, risana serija
15.50	Paradizični proti vampirjem, risana serija
16.30	Video uspesnice in kviz
17.00	Mini cas v sliki
18.00	Cas v sliki
18.30	Doktor Trapper John
20.15	Stari: Varuska
21.30	Vrnitev v prihodnost III, ameriški zffilm
23.30	Wimbledon, posnetek
00.00	Londonski krvniki, nemška kriminalka
01.30	Francoska zveza, ponovitev ameriške kriminalke
	Poročila
	Tisoc mojstrov in

Avstrija 2

13.55	Wimbledon, polfinale, M, prenos
17.30	Z zobmi in kremplji: Majhni ubijalci, 6. del
18.00	Ora et Labora: Kratki stik
18.30	Made in Austria, kviz
19.30	Cas v sliki/vreme
20.15	Tehnični triki in znanstveni preskusi
21.00	Znanost
21.15	Siling, gospodarski magazin
22.30	Na lepi modri Donavi, glasbeni vrhunec Dunajskega festivala
00.00	Jim Morrison živi, ob obletnici smrti
01.00	Manekenka in vohljac: Pogrešani karnevalski princ

Hrvaška 1

08.10	Poročila
09.00	Bajke: Trnuljčica
09.30	Superbabica, ponovitev 2. dela
10.00	Poročila
10.05	Poletni solski program
11.00	Galaktična odiseja, ponovitev 9., zadnjega dela
12.00	Poročila
	Ko se svet vrtil, 160. del ameriške nad.
13.00	Mikser M
13.35	Zgodbe iz Monticella, 160. del
14.00	Poročila
14.05	Cosbyjevi, 6/20 del am. hum. nanizanke
14.35	Dragi John, 6/22 del am. humoristične nan.
15.10	Zenska z dvema obrazoma, 4., zadnji del am. filma
16.00	Poročila
16.10	Clementina, 1/13 del francoske otroške nadaljevanke
18.00	Poročila
18.35	Santa Barbara, 445. del
19.30	Dnevnik 1
20.35	Megla, am. film, grozljivka
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliki
23.50	Poročila

Hrvaška 2

13.45	TV koledar
19.30	Dnevnik 1
19.55	Sport
20.05	Samci, 6/7 del angleške humoristične nanizanke
20.35	Potovanje dr. Stingla, 2/12 del nemške dok. serije
21.50	Murjaki rock, 6/7 del Družina Addams, 22.45
	15/16 del am. hum. nanizanke
23.10	A corps perdu, kanadski film, režija: Lea Pool, kanadska režiserka, rojena v Svic, ki je leta 1975 emigrirala v Kanado

Madžarska

06.00	Dobro jutro
08.35	Sotrpini
09.00	Cez dan
09.50	Zrebanje lota
10.00	Dallas, 132. del serije
11.30	Igra
12.01	Opoldanski saldo
12.11	Orli, 5. del it. serije
13.45	Glasbena razglednica iz Trsta
14.00	Tenis, z Wimbledonu
16.00	Dnevnik
16.10	Straš in oblast, 19. del avstralske serije
16.50	Svet denarja
17.00	Za upokojece
19.00	Vecerna pravljica
20.14	Dallas, ponovitev 132. dela
22.10	Od barve do barve, film Ingmarja Bergmana
00.05	Dnevnik/Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 00.05 V SOVI

C. Chabrol in Dominique Roulet

Napisala sta še en scenarij za kriminalko
Inspektor Lavardin, francoski film

Chabrol je s filmom Pisanec v kisu dokazal, da je z smeraj neprekosljiv ustvarjalec kriminalnk, v katerih se zrcali hipokrizija malomeščanske družbe. Znova se je povezal z avtorico romanov o inspektorju Lavardinu in skupaj sta napisala še en scenarij za kriminalalko. In umor mora spet razrešiti znani inspektor.

Režiser je tudi tokrat ostal zvest stalni ekipi in poleg Jeana Poireta, ki igra Lavardina, je povabil k sodelovanju znane obraze iz njegovih filmov kot sta Jean-Claude Brialy (na sliki iz Chabrolovega filma Sorodniki) in Bernardette Lafont.

Zgodba se spet odvija v mestecu ob Atlantiku, kjer v razkosnih vilah nedaleč od mestnih ulic žive bogataši. V mislo, kjer je glavna zabava Maxov disko, pristo nekega dne nenavdna gledališka skupina, ki vljuje strah v kosti sicer uglednemu bogatašu Raoulu. Kmalu zatem ga najdejo umorjenega na peščenici plazi. Inspektor Lavardin takoj prispe na kraj zločina. Njegova pot do resnice je težka, saj se pri raziskavi umora sreča s homoseksualnostjo, mamili in izsiljevanjem in nazadnje se izkaže, da je bil umor sam se najmanj zločinski.

	TV SLOVENIJA 2 STALIN: GENERALISSIMO, 3. del angleške dok. serije	20.10		HRVAŠKA TV 1 MEGLA, ameriška grozljivka	20.35
V zadnjem desetletju svojega življenja je imel Stalin absolutno oblast. V Sovjetski zvezi in v vseh vzhodni Evropi je vzpostavil sistem strogo nadzorovane strahovlade. Kljub temu pa je prejel odlikovanje kot vojskovodja, generalissimo, saj so mu pripisali vse zasluge za vodilno vlogo Rdece armade pri končnem uničenju Hitlerja. Pozdravljali so ga kot znanstvenika, borca za mir in misleca, živel pa je v popolni osami in paranoji. Na njegovem pogrebu so bile deset kilometrov dolge vrste ljudi, ki so se prilišili se zadnjič pokloniti tiranovemu truplu, kot da bi se bali, da bi opazili, če tega ne bi storili...			Režiser John Carpenter je posnel <i>The Fog</i> po presenetljivem uspehu filma <i>Noč čarovnic</i>, 1978, najkomercialnejše nizkoproducijske grozljivke v zgodovini tega žanra. Čeprav ni ponovil uspeha, je vseeno dokazal, da to zvrst obvlada. Med drugimi igra Jamie Lee Curtis (na sliki).		
	TV SLOVENIJA 1 DIVJA ZABAVA, ameriški barvni film, 1975	20.30		HRVAŠKA TV 1 CLEMENTINE, francoska risana serija	16.10
James Ivory, režiser, ki je avtorsko podpisal filme <i>Maurice</i>, <i>Soba z razgledom na Howardov kot</i>, <i>American</i>, ki je zablestel z angleškimi in indijskimi temami, ki enako ljubi Fosterjevo literaturo, kot ta ljubi njega. Visto let je prebil v Indiji, kjer se je povezal s producentom Ismailom Merchantom, ki se danes financira njegove filme. V predforsterskim obdobjem je posnel <i>Wild Party</i>, ki je nekakšno posvetilo obdobju nemega filma in takratnim zvezdnikom, ki so se ujeli v neizprosno kolesje produkcije in komercialnosti ter se zaradi prihoda zvočnega filma znašli v zagati. Igrajo: James Coco, Raquel Welch, Perry King, Tiffany Bolling, David Dukes in drugi.			Na prvem programu hrvaške televizije je danes na sporedu prvo nadaljevanje francoske risane serije v trinajstih epizodah o bolni deklici, ki v svojem invalidskem vozičku sanja o tem, kako bo nekega dne ozdravela. V njenih sanjah je upanje na ozdravitev tako močno, da se pojavi čudežni modri balon, ki jo ponese v raziskovanje raznih držav sveta. S svojo majhno prijateljico, letečo mucko Héli-ce, potuje Clémentine skozi čas, spozna junake najlepših pravljic in doživlja vznemirljive, vesele pustolovščine, polne presenečenj.		

JUTRI

3. julija

Ena tistih držav, ki so v drugi polovici dvajsetega stoletja dosegle nacionalno in državno samostojnost, je Alžirija.

Področje današnje Alžirije v severni Afriki so od nekdaj naseljevali Berberji. V sedmem stoletju so Muslimani začeli prodirati iz Egipta na zahod. Čeprav se je okupacija zaključila v začetku osmega stoletja, dežela ni povsem spremenila značaja. Muslimani iz kalifata so se naselili le v večjih mestih, notranjost pa je ostala berberska.

Provincia se je kmalu spremenila v samostojno kraljestvo. Ko pa so Španci zavzeli nekatera obalna mesta, so Alžirci prosili za pomoč Turke, ki so pomagali pregnati Špance, obenem pa spremenili Alžir v vazalno državo. Nekam znana zgodba, kajne?

V devetnajstem stoletju se je za Alžirijo vse bolj začela zanimati Francija, ki se je leta 1840 odločila zavzeti deželo z vojaško silo. Ni slo zlahka in odpor je bil dokončno strž se le leta 1884. Do 1954. leta se ni pojavil resnejši odpor proti francoski kolonizaciji.

V noči na 1. november 1954 pa je prišlo do splosne nacionalistične vstaje. Francija je poskusila vse, da bi ohranila oblast v koloniji, vendar je na pogovorih v Evianu morala popustiti. Pravzaprav so bili najtrši oreh francoski naseljenci, ki so izgubili privilegiran status.

3. julija 1961 je Alžirija uradno postala neodvisna, dobro leto pozneje, 8. oktobra 1962, pa članica OZN.

S POTI PO SLOVENIJI (2)

LONI KOS

Grad Pilštanj je zavil v zelenje in preteklost

Kozjansko je biser, ki ima več ogledal - Kače še vedno varujejo grad - Cerkev obnavljajo

In kako je danes na Pilstanju?

V zgodovinskih spisih je zapisano, da so že leta 1167 omenjali prafaro sv. Mihaela na Pilstanju. V trinajstem stoletju je bila fara priključena gornjegrajskim benediktincem, leta 1461 pa je prišla pod oblast

ljubljske škofije. Že leta 1545 je imela zupnija kar 12 podružnic. Pozneje so se iz nje razvile vse današnje zupnije, ki sodijo v dekanat Kozje. Mogočna cerkev sv. Mihaela je prava krasotica nad Pilstanjem. Nekoč je bilo okrog cerkve pokopali-

sce, na katerega nas se danes spominja nekaj lepih nagrobnikov, ki so ostali vzdani na zunanji strani cerkve. Novo pilštansko pokopališče je odmaknjeno od trga in človek ima občutek, da so njegovi nacrtovalci želeli, naj se ravniki dodeli mesto

med zelenjem, ki bi spominjalo na nekoč mogočen grad. Kajti pokopališče je oaza imen in njihove večnosti.

In kako pridete na Pilstanj?

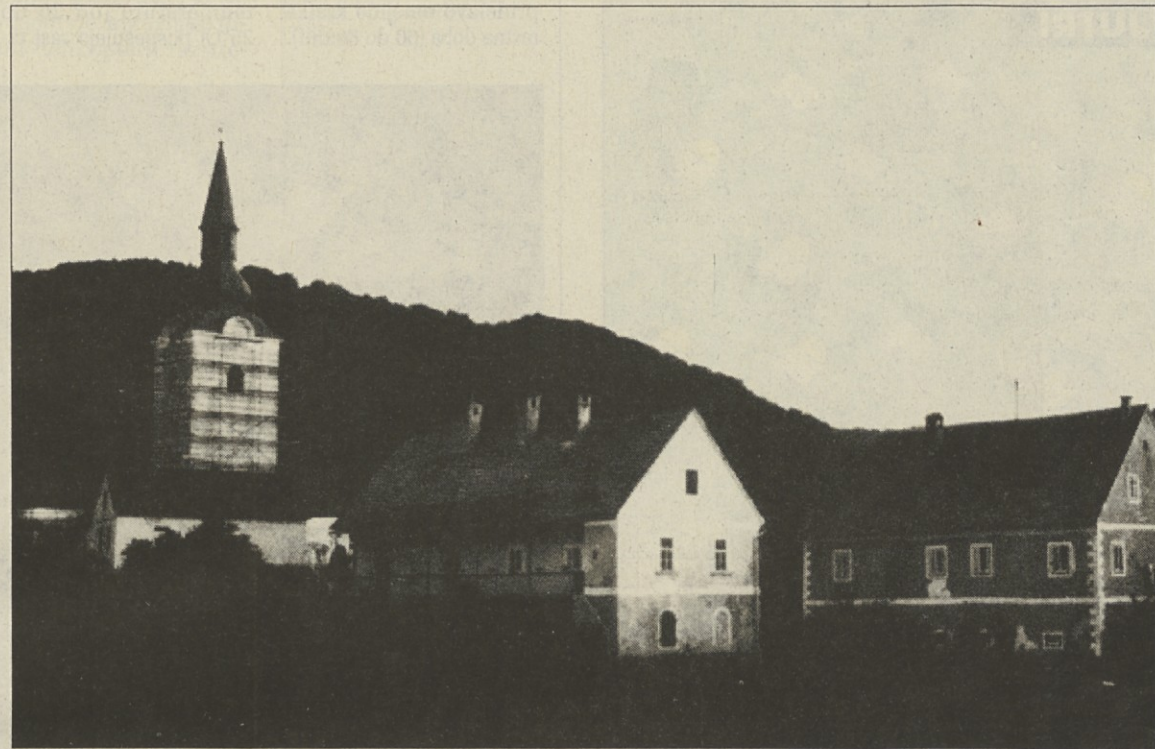
Pri Celju boste zavili proti Sentjurju in se prešli do Lesičnega. Ko

vas bo pot pripeljala pred Lesično, boste prišli do podnožja Pilštana, saj trg leži na čudovitem sedlu. Cesta se strmo vzpenja in človek dobi občutek, kot da bi sel po kaksni romarski poti. Trg je pravi majcen biser. V njem je le nekaj hiš in prebivalcev, v njegovem središču stojijo divji kostanji in lipi, portale hiš pa krasijo dela Kolarjeve kamnoseške delavnice. Po Sončni ulici vas bo pot pripeljala mimo sramotilnega kamna in cerkve sv. Mihaela do vznožja gradu, ki ga ni več. Od gradu je ostalo samo poraslo kamenje, nekaj skalovja in kozja stezica, ki vas vodi po grajski planoti. Domačini so mi rekli, naj nikar ne hodim na grad, saj so tam kače. Človek se najprej malo zdrzne in pomisli na srečanje z modrasom ali gadom. In vendar ti žilica ne da miru, da se ne bi odpravil po stezi in stopil tja, kjer se je nekoč sprehajala pilštanska gospoda.

Misel človeka pripelje tudi do tega, da na gradu morda sploh ni kač. Morda naj bi zgo-

dba o njih samo odganjala tuje, da ne bi hodili po grajski zemlji. V tem je morda nekaj mističnega, če se spominimo, da je kaka kraljevska zival. Kač nisem srečal, nikjer ni bilo tudi ostankov gradu, razen kapelice, vklesane v skalo. Nič drugega kot življenje narave, ki je samo prekrilo in zalelo rane svoje zgodovine. Pilštancani so prijazni in odkriti ljudje. Ne bo se vam zgodilo, da vas ne bi povabili na kozarec domačega vina in z vami poklepetali o tem in onem, kar se dogaja po svetu. Kajti Pilstanj nima niti pošte, niti trgovine, niti osnovne šole. Vse to je ob svoji cerkvi sv. Mihaela nekoč imel. Med kozjanskimi gorami se sprehajata mir in čas, ki je pozabljen, a se vedno močno prisotno med temi ljudmi. Pa vendar lepota ostaja nespremenjena in neokrnjena narava potrjuje, da na Kozjanskem ni lepo samo na Pilstanju. Se kaksen zaselek ali kraj se globoko zaje v srce vsakega, ki zna opazovati in cutiti.

(Konec)

Cerkev svetega Mihaela bo po obnovi spet ozaljšana in privlačna (Foto: Loni Kos)

KOROŠKA / DEŽELNI ZBOR

Nova pobuda za več demokracije na Koroškem

Zeleni predali nov volilni osnutek

IVAN LUKAN

CELOVEC - Koroški Zeleni se naprej borijo za bolj demokratičen volilni red v deželi. Včeraj so v ta namen predložili pristojnemu pododboru deželnega zbora ter predstavnikom vseh deželno-zbornih strank predlog za nov volilni zakon na Koroškem. Pobudo za nov, bolj demokratičen volilni red na Koroškem pa so posredovali tudi predsedniku avstrijskega parlamenta Heinzu Fischerju.

Koroški Zeleni na čelu s Franzom Marinitsom in Karin Prucha kot tudi zvezni govornik Zelenih Peter Pilz so v zadnjem času močno kritizirali, da začetek junija v koroškem deželnem zboru sprejeti zakon manjšim strankam pri volitvah onemogoča osvojitve osnovnega mandata, to pa zato, ker je treba v enem volilnem krogu doseči od 8 do 11 odstotkov glasov.

Po novem zakonskem predlogu Zelenih naj bi koroški volilni red predvideval mandat, če stranka ali volilna grupacija doseže 4 odstotkov veljavnih glasov ne v enem od starih volilnih okrožij, marveč po celi Koroški. S tem bi se Koroška prilagodila tudi volilnemu redu za državnoborske volitve, ki ga je avstrijski parlament že sprejel in katerega so nekatere

zvezne dežele (Gradišcanska, Nizja Avstrija itd.) tudi že tudi prevzele.

Kot sta Franz Marinits in Karin Prucha na včerajšnji tiskovni konferenci ter ob predaji zakonskega osnutka v prostorih koroškega deželnega zbora poudarila, je zamisel predlaganega modela bolj natančna izračuna glasov, ki so potrebni za doseg enega mandata. Ob enem koroški Zeleni zahtevajo tudi zizanje starosti za volilno pravico na 16 let.

Uvedba 4-odstotne klavzule bi ne samo Zelenim, marveč tudi Liberalnemu forumu in tudi slovenski enotni listi dala nove možnosti za osvojitve sedeža v koroškem deželnem zboru, hkrati pa bi taka reforma volilnega reda za deželnozborske volitve brez dvoma bistveno prispevala k demokratizaciji v deželi ter odprla možnosti za nove, zanimive možnosti koalicij v koroškem deželnem zboru.

Karin Prucha je na tiskovni konferenci tudi poudarila, da bi bilo - če bil stranke bili pripravljene spremeniti volilni red za deželnozborske volitve - se dovolj časa za izvedbo predlagane reforme. To zaradi tega, ker bodo volitve po vsej verjetnosti šele spomladi leta 1994.

AVSTRIJA / MANJŠINSKA POLITIKA

»Sprašujem se o smislu takega narodnostnega sosveta«

Trezna bilanca predsednika sosveta Matevža Grilca

IGOR SCHELLANDER

Predsednik sosveta Matevž Grilc (NSKS) za naslednje obdobje »po vsej verjetnosti« ne bo več na razpolago.

solah, vprašanje financiranja Glasbene sole, zahteva po razširitvi radijskih in televizijskih oddaj za koroške Slovence.

Stranke, zlasti na Koroškem, blokirajo iniciative sosveta. Grilc navaja primere: socialdemokratski predstavniki v so-

svetu podprejo zahteve glede dvojezičnih otroških vrtcev, koroško vodstvo stranke se nato izreče proti; predstavniki svobodnjakov v sovetu podpira zahtevo pa raz-

sirtitvi oddaj, v ORF, sef FPÖ Haider predlog sosveta zavrača z argumentom, češ Slovenci imajo itak že preveč oddaj ...

V Dobrli vasi uvedbo dvojezične skupine v vrtcu blokira isti zupan, ki je pred leti isto zahtevo - takrat se kot član sosveta - podpiral.

Za Grilca je to dovolj povodov, da glasno razmisli o (ne) efektivnosti in smiselnosti takega svetovnega gremija. Medtem ko se je predsednik Zveze slovenskih organi-

zacij Marjan Sturm pri svoji oceni izrekel za ohranitev in izboljšanje sosveta, predsednik NSKS za naslednje delovno obdobje »po vsej verjetnosti« ne bo več na razpolago, razmislija pa tudi o tem, »ali je za v naprej sploh smiselno, da bo v sovetu zastopana prva garnitura predstavnikov njegove organizacije. Organizacije naj bi do 12. julija javile svoje predstavnike za novoizvoljeni sovet.

Pri zasedanju v sredo je sovet med drugim se soglasno podprl zahtevo Stokovnega predgosednega združenja dvojezičnih učiteljev za okraj Velikovec po objektiviranem postopku za imenovanje ravnateljev na dvojezičnih solah (dvojezična kvalifikacija) ter zahtevo po uvedbi dvojezične skupine v vrtcu v Dobrli vasi. Vrh tega bodo predstavniki gremija do jeseni podali svoje stališče k osnutku evropske charte manjšinskih pravic, ki je bila izdelana v Svetu Evrope.

Sporni predlog NSKS o neenakomerni razdelitvi letosnjih finančnih sredstev (več za NSKS, manj za ZSO), ki je bil podan na predzadnji seji spomladi, v sredo ni bil obravnavan. Soglasja med NSKS in ZSO za enkrat (se) ni, kompromisna rešitev pa bi bila po besedah Matevža Grilca mogoča le s pristankom ZSO na politično koncepcijo Narodnega sveta o manjšinskem mandatu v deželnem zboru in skupnem slovenskem političnem zastopstvu.

Ostrejši novi zakon za tujce

DUNAJ - Z včerajšnjim dnevom so v Avstriji postali veljavni mnogi novi zakoni. Novelizirani zakon o skrbnistvu ne razlikuje več med vojnimi in civilnimi invalidi, okoli 380.000 oseb bo zdaj prejelo (iz javnih sredstev) enako visok dodatek za strezbo in pomoč. Prilagoditev količnika za povišanje pokojnin pri spremembi zakonu o pokojninah bo sicer imel za posledico manjše povišanje pokojnin, zato pa se le-te ne bodo več nanašale na zadnjih 15, temveč na (po dohodku) najboljših 15 delovnih let.

Zakon o bivaliscu tujcem (z izjemo turistov, beguncev, azilantov in državljanov EGP) s kontingenti na novo ureja pravico do bivanja v Avstriji. Do 30. junija leta 1994 bo pravico bivanja dobilo 27.000 tujcev. Zakon je sad ostrejših in restriktivnih zakonodajnih ukrepov v zvezi z razpravami o tujcih.

Veljavni so postali tudi razni novi zakoni za okolje: vsako podjetje z več kot 100 zaposlenimi mora izdelati koncept o nastajanju in odstranjevanju svojih odpadkov, od maja do septembra pa bo odslej prepovedano seziganje na prostem.

AVSTRIJA / POLITIKA

Liberalni forum disidentke Schmidt koalicijski partner?

Na Dunaju druga najmočnejša sila

DUNAJ - Razburjenje pri dunajski SPÖ! Dnevnik »Der Standard« je - sklicujoč se na viro v krogu dunajskih socialdemokratov - poročal, da je Liberalni forum sodbodnjake dizidentke Heide Schmidt zavzel na dunajski politični sceni že 2. mesto.

Socialdemokratska stranka tega podatka ni hotela potrditi, Ernst Gehmacher vodja povpraševalnega instituta IFES, pa se je skliceval na željo naročnika ankete (SPÖ), ki ne zeli objave podatkov. Vendar ni zanikal pozitivnega trenda za Liberalni forum, dodal pa je, da so podatki le deloma zanesljivi.

Pri raziskavi (sample: 1400) je bilo povpraševanih le 355 Dunajčanov.

Kljub temu Gehmacher pri najnovejši raziskavi opaza senzacionalne premike.

V vseh dosedanjih (mesečnih in od socialdemokratske stranke narocenih) anketah o političnem razmerju sil na Dunaju nikoli ni prišlo do senzacije ali bistvenih premikov - po nižjeavstrijskih volitvah pa je vse drugače, pravi dolgoletni vodja IFES-a in strokovnjak za analizo javnega mnenja.

Liberalni forum po njegovih besedah menda doživlja bajni vzpon, in »z napetostjo ugotavljam kako dosega koalicijsko moč«, je Ernst Gehmacher vendarle posredno potrdil trend v najnovejši analizi dunajske politične scene.

AVSTRIJA / POBUDA

Postavitve avstrijskega spomenika v Stalingradu

DUNAJ - Poraz Hitlerjeve 6. armade v Stalingradu v zimi 1942/43 je - zlasti s poudarkom na tragično usodo navadnih vojakov nemške wehrmacht - bil izhodišče za vrsto spominskih pobud. Televizijskim dokumentacijam je sledil kontroverzni nemški kinofilm, zdaj pa na pobudo Crnega križa in različnih političnih združenj v Avstriji poteka zbiralna akcija, pri kateri se angazirajo tudi vodilni politični predstavniki skoraj vseh avstrijskih strank. Pri bitki v stalingradskem kotlju so bile vključene tudi

štiri divizije z avstrijskimi vojniki iz takratne »Ostmark«. Zvezna vlada in deželni glavarji so (vsak z 2,5 milijoni silingi) podprli projekt za zgradnjo avstrijskega spomenika in vojaškega pokopališča pri Stalingradu. V naslednjih tednih bo z volgograjskim zupanom podpisana gradbena pogodba. S simbolno zbiralno v mestnem centru Dunaja so v soboto med drugim dunajski zupan Zilk (SPÖ), minister Fasslabend (ÖVP) in predsednik deželnega zbora Hirschnall (FPÖ) podprli pobudo.

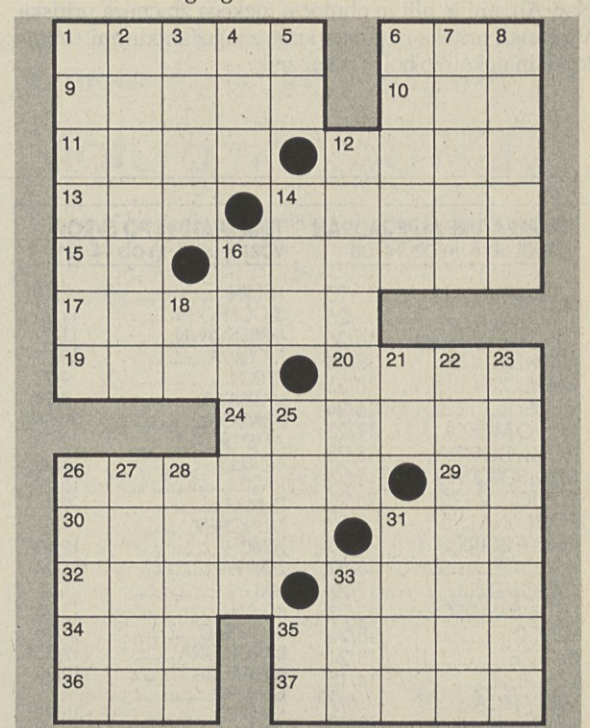
KRIZANKA

Vodoravno:

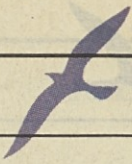
1. apetit, 6. ime kanadskega filmskega režiserja Peckinpaha, 9. južnodalmatinski otok, 10. japonska umetnostna drsalka (Midori), 11. nekdanji avstrijski zvezni kancler (Julius), 12. ljubljanski škof, vodja protireformacijske dejavnosti (Tomaž), 13. bivanje, bit v filozofiji, 14. ameriška zvezna država z glavnim mestom Augusta, 15. zacetenici češkega književnika Erben, 16. filistejski velikan, ki ga je pastir David ubil s fračo, 17. ime italijanskega dirigenta Toscaninija, 19. geometrijsko telo, paralelogram s štirimi skladnimi stranicami, 20. poganški svečenik, 24. mesto jugovzhodno od Rima v Italiji, 26. nekdanji Beatle (John), 29. kemijski znak za srebro, 30. ime bosanskega politika Izetbegovića, 31. zemeljska ozina na Malaki, 32. pristaniško mesto na jugu Francije, 33. največji desni pritok Rena v Nemčiji, 34. ribiška mreža, 35. nasvet, 36. grška crka, 37. podnebje.

Navpično:

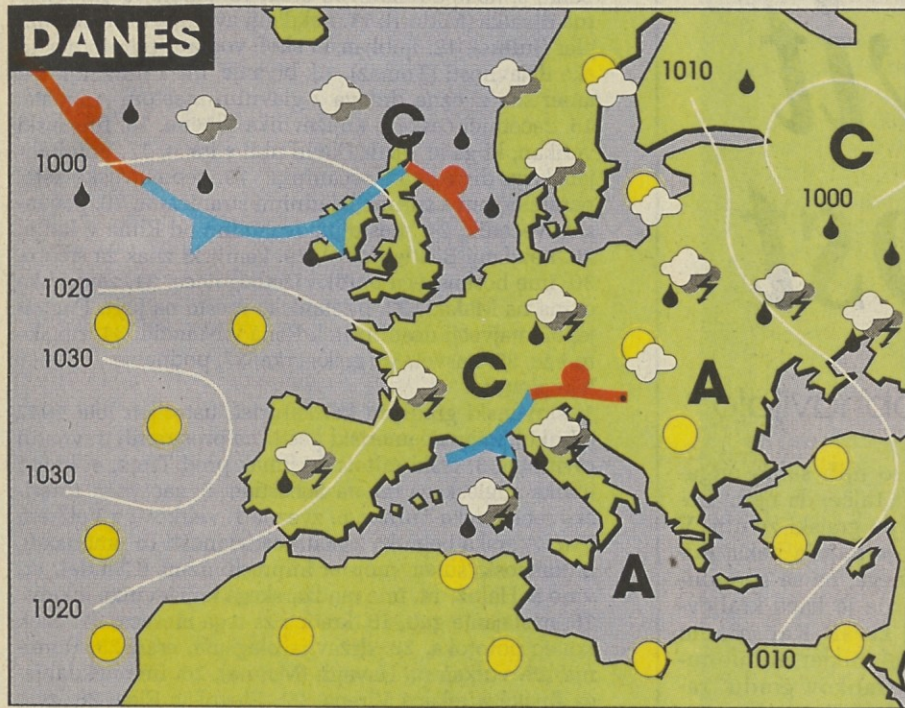
1. slovenski grafik in karikatunist, ustreljen leta 1942 (Hinko), 2. južnoameriški pastir na prostranih travnatih ravninah, 3. grški mitološki junak pred Trojo, 4. krajša oblika angleskega imena Sebastian, 5. zacetenici ameriške rock pevke Turner, 6. zvezda 1. velikosti v Velikem Psu, 7. grška boginja, zaščitnica znanosti in umetnosti, 8. francoski slikar, mojster impresionizma (Claude), 12. vino iz Haloz, 14. ime madžarskega književnika Jokajia, 16. nastajanje gub, 18. kratica za tega meseca, 21. ozek konec polotoka, 22. državna blagajna, erar, 23. Rominja, 25. vulkan na Havajih (Mauna), 26. ime nekdanjega finskega tekaca Virena, 27. filozof iz Elea, 28. zelo tanka nit, 31. muslimanski sodnik, 33. tonski način, 35. zacetenici teniskega igralca Korde.

REŠITVE Vodoravno: 1. slast, 2. Sam, 3. Mijet, 4. Ito, 5. Raab, 6. Hren, 7. ens, 8. Maine, 9. KE, 10. Golja, 11. Arturo, 12. romb, 13. zrec, 14. Alati, 15. Len, 16. non, 17. Ag, 18. Alja, 19. kra, 20. Sete, 21. Malt, 22. sak, 23. poduk, 24. eta, 25. klima.

EVROPA / VEČINOMA SONČNO

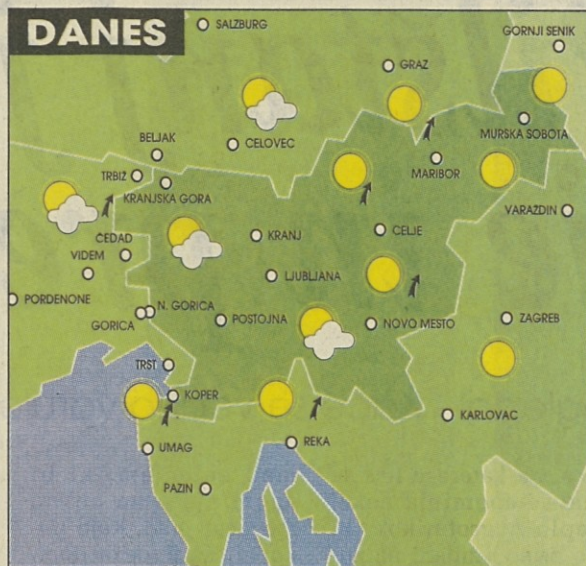
Vremenska slika

Nad Alpami je plitvo območje nizkega zračnega pritiska. V višinah priteka nad naše kraje z jugozahodnimi vetrovi tople in nekoliko bolj vlažen zrak.

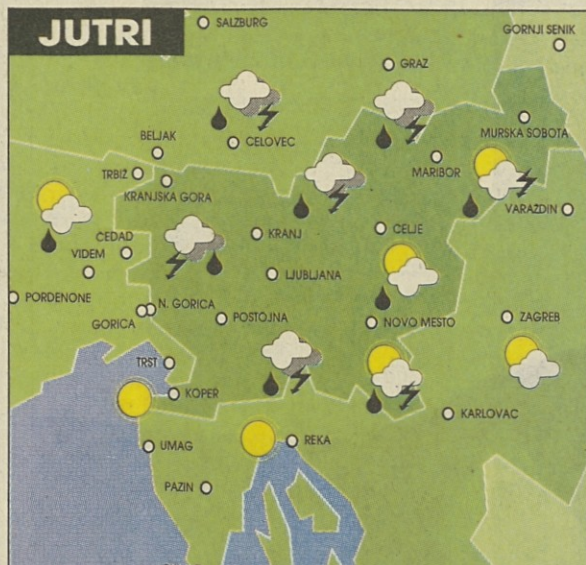
ALPE JADRAN / V ALPSKEM SVETU NEVIHTE

OBLACNOST	DEŽ/ŠNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Prevladovalo bo sončno vreme. V gorskem svetu bodo popoldne posamezne nevihte. Najvišje dnevne temperature bodo od 22 do 27°C.

Sosednje pokrajine: V sosednjih pokrajinah bo sončno, popoldne bodo v gorskem svetu severne Italije in v sosednji Avstriji krajevne nevihte.

V Sloveniji:

V soboto bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo, popoldne bodo krajevne plohe in nevihte.

Obeti:

V nedeljo bo sončno.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI

Ceste v Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka tekoče.

RASTLINE

Ekološke razmere za rast krompirja

ANDREJA SUSNIK

Krompir je ena izmed zelo razširjenih kultur pri nas. Največ ga gojijo v osrednji Sloveniji, kjer ima krompir za obdobje od saditve do zrelosti na razpolago 150 do 180 primernih dni, od tega za rast in debelitev gomoljev 100 do 130 dni. Nekoliko drugače je v Primorski nižini, kjer je rastna doba lahko daljša (240 dni), vendar v teh krajih krompirju v obdobju debeljenja gomoljev vse pogostejše primanjkuje vlage. V višinskih predelih pa pridelavo omejuje kratka rastna doba (60 do 80 dni).

Na čas med vznikom in začetkom nastajanja gomoljev vpliva sorta, fiziološka starost gomoljev, dolžina dneva ter temperatura. Tvorba gomoljev se povprečno pojavi 3 do 6 tednov po vzniku. Takrat rastlina v gomolje preusmeri večino asimilatov, zato na rast gomoljev vplivajo vsi dejavniki, ki povečujejo asimilacijo. Temperatura ima močno vlogo pri usmerjanju asimiliranih snovi v cimo ali gomolje. Visoke srednje dnevne temperature (od 20 do 25°C) pospešujejo rast ci-

me, nižje pa so ugodnejše za rast gomoljev. Se bolj pomembne pa so najvišje in najnižje dnevne temperature. Če se maksimalna dnevna temperatura povzpne do 30°C, minimalna pa pade na 15°C, so razmere za krompir veliko bolj primerne kot, če se temperatura nepretrgoma giblje okrog 25°C in manj niha. Tvorba suhe snovi v gomolju je najhitrejša pri 20°C, pri višjih temperaturah pa se za polovico zmanjša, ker se precej poveča dihanje. Izobilje svetlobe pospešuje rast gomoljev. Če nezadostna količina talne vlage pa rast zavira, ker začne rastlina zmanjševati asimilacijo. V rastnem obdobju krompir potrebuje od 500 - 700 mm padavin. V Sloveniji imamo veliko območij, ki dobijo tolikšne količine padavin v času rasti krompirja, vendar so večinoma neenakomerno razporejene. Zato potrebuje krompir občasno tudi vlago iz talne rezerve. Na rahlih, propustnih in globokih tleh s siskimi koreninami lahko pride do nje, na plitvih, zbitih tleh pa je ta možnost omejena. V zadnjem obdobju zaradi premajhne količine padavin in slabe zimske zaloge vode v tleh krompirju, predvsem na plitvih, pesčenih tleh, primanjkuje vlage že v juniju. Zato je upravičena trditev, da krompir najbolje uspeva v zmernem podnebju.

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 8. in ob 14. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LIUBLJANA..... 17/25	HELSINKI..... 8/19
TRST..... -26	STOCKHOLM..... 11/23
CELOVEC..... 16/26	KOPENHAVN..... 11/22
BRNIK..... 15/24	MOSKVA..... 10/22
MARIBOR..... 15/23	BERLIN..... 9/23
CELJE..... 16/24	VARSAVA..... 8/21
NOVO MESTO..... 17/23	LONDON..... 13/28
NOVA GORICA..... 18/23	AMSTERDAM..... 12/25
MUR. SOBOTA..... 14/23	BRUSELJ..... 13/28
PORTOROŽ..... 18/26	PARIZ..... 16/29
POSTOJNA..... 14/-	DUNAJ..... 9/26
ILIRSKA BISTRICA..... 12/26	MÜNCHEN..... -23
KOČEVJE..... 13/22	ZÜRICH..... 12/25
CRNOMELJ..... 17/22	ZENEVA..... 15/24
SLOV. GRADEC..... 13/22	RIM..... 21/27
BOVEC..... 15/26	MILAN..... 17/26
RATECE..... 13/24	BEOGRAD..... 14/26
VOGLJ..... 14/15	BARCELONA..... 17/25
KREDARICA..... 6/7	BUKARESTA..... 10/25
VIDEM..... 18/28	ISTAMBUL..... 17/-
GRADAC..... 14/22	MADRID..... 15/28
MONOSTER..... 14/21	LIZBONA..... 16/24
ZAGREB..... 17/22	ATENE..... 23/29
REKA..... 21/26	TUNIS..... 19/32
	MALTA..... 21/34
	KAIRO..... 21/33

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vzšlo ob 05.16 in zšlo ob 20.56. Dan bo dolg 15 ur in 40 minut. Luna bo vzšla ob 19.40 in zšla ob 03.41.

SETVENI KOLEDAR

Luna je v znamenju strelca, elementu ognja. Dan je primeren za sadjarska opravila ter nego zelenjave s plodovi.

TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA

Iezera: Blejsko 21°C, Bohinjsko 19°C.
Jadransko morje: Portorož NP, Koper 23,4°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 22,2°C, Pulj NP, Lošinj NP, Split 22°C, Hvar 22,6°C, Vis 22,5°C, Opatija 22°C, Bar NP.
Reke: Mura (G. Radgona) 15,2°C, Sava (Radovljica) 13,2°C, Sava (Sentjakob) 15,9°C, Sava (Radece) 20°C, Savinja (Lasko) 17°C, Ljubljanska (Moste) 16,7°C, Bistrica (Sodražica) 14,1°C, Sora (Suha) 16,4°C, Iska 14°C.

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.30 najnižje -62 cm, ob 10.14 najvišje 31 cm, ob 15.21 najnižje -11 cm, ob 21.05 najvišje 48 cm.
Jutri: ob 4.04 najnižje -66 cm, ob 10.49 najvišje 35 cm, ob 16.03 najnižje -12 cm, ob 21.42 najvišje 47 cm.

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4 : Vase družabno in ljubezensko življenje je v zadnjem času tako polno zasedeno, da vam ostaja malo časa za druge stvari. Sicer pa, z vaše strani ni pritožb.

BIK 21-4/20-5 : Vasa poslovna pričakovanja in obeti so popolnoma uresničljivi, kar vam postaja iz dneva v dan bolj jasno. Prav zato pa se morate sedaj še toliko bolj zavzeti in potruditi.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Po daljšem obdobju končno prihajate k sebi in postajate tako energični in vitalni kot to znate biti samo vi, seveda pod pogojem, da gre za stvari, ki vas zanimajo.

RAK 22-6/22-7 : Strastno in živo se zavzemate za osebe, ki vam veliko pomenijo, pri tem pa se ne zavedate, da jih s tako pozornostjo pravzaprav omejujete.

LEV 23-7/23-8 : Do sedaj bi vas izkusnje že lahko naučile, da je zdrav odnos med dajanjem in vzemanjem veliko boljši od tistega, ko vi nastopate v vlogi velikega resitelja.

DEVICA 24-8/22-9 : Pazite se vsakršnega pretiravanja, kajti tudi vaše zmognosti imajo svoje meje. Zaradi preobremenjenosti postajate preveč vsiljivi in neobzirni.

TEHTNICA 23-9/22-10 : Poseben in za vas zelo pomemben cilj, ki ste si ga zadali v službi, postaja odločen dejavnik tudi pri urejevanju domačih razmer, zato postopajte previdno.

ŠKORPIJON 23-10/22-11 : Ne bi se smeli pritoževati glede priložnosti, ki so v zadnjem času prisotne v vašem ljubezenskem življenju, saj drugje vlada susa.

STRELEC 23-11/21-12 : Če načrtujete poslovno ali turistično potovanje, bodite posebno previdni pri vseh oblikah prevoza in se zavedajte dejstva, da niste sami na cesti.

KOZOROG 22-12/20-1 : Poslovni in finančni napredek postaja čedalje večja realnost, pa čeprav je samo vam jasno, da je to posledica dolgotrajnega in izčrpnega truda.

VODNAR 21-1/19-2 : Vase splošno zdravstveno stanje je sicer dobro z izjemo posledic vaše dolgotrajne navade ali razvade, s katero pa se boste morali prav kmalu resno soočiti.

RIBI 20-2/20-3 : Očitno je, da v zadnjem času privlačite veliko zainteresiranih pogledov nasprotnega spola in da je čedalje več priložnosti za razvoj romantičnih vezi. Uživate.

MILAN / MOŠKA MODA ZA NASLEDNJO POMLAD IN POLETJE

Armani z novim suknjičem zaključil milanske prikaze

Recept slovitega mojstra za moške - »zmerne novosti«

Model iz kolekcije Emporio Giorgia Arminija (Telefoto AP)

MILAN - Drobne novosti, ki so glasnice želje po spremembah, istosajno pa zagotavljajo moški modi, da je predvsem udobna in elegantna: tega pravila, ki ga je tudi osebno utemeljil, se je drzal sloviti Giorgio Armani, ko je pripravil tri kolekcije moške mode za prihodnjo spomladansko-poletno sezono. Eden od najbolj nagradjenih in hvaljenih mojstrov italijanske mode je tokrat tudi z besedo zelel povedati, kako si predstavlja modo za moške, ki po njegovi oceni - z njim je soglasala vrsta njegovih znamenitih kolegov - ni moda, temveč v prvi vrsti »nacin« oblačenja in vedenja (v italijanscini gre tudi za besedno igro: moda, ki je tudi v slovenscini moda, in modo oz. modi, se pravi nacin). Na tokratnem prikazu italijanske moške mode v Milanu, kjer je med drugim nastopil kot zadnji, je bil Giorgio Armani, ki nima nikakršnih problemov s prodajo svojih ne prav poceni modelov, se kar zgovoren, saj je med drugim tudi opredeljeval razlike med žensko in moško modo: ženska moda mora biti bolj »modna«, se pravi z zaznavnimi razlikami in novostmi od sezone do sezone, moška pa si nikakor ne more privoščiti kaksnih ekstravaganc, ki jih med drugim za svoje partnerje v prvi vrsti ne marajo ženske. Vendar tudi golo vztrajanje pri klasičnih kombinacijah in krojih ni sprejemljivo, zato je Armani ponovno

nekoliko prekril suknjic. Njegov vzgled naj bi tokrat bil znani ameriški filmski igralec Clark Gable, ki se je tudi znal lepo in elegantno oblačiti: suknjic po tem novem kroju je tesnejši v pasu, medtem ko se lepo »zaokroži« na bokih. Ob tej novosti pa je Armani v svoje kolekcije uvrstil tudi suknjic »kitajskega« kroja z ozkim stoječim ovratnikom, ki se lahko zapenja. Sicer pa je njegova ponudba za prihodnjo pomlad in poletje močno mediteransko obarvana, saj je na modelih opaziti veliko etničnih vplivov številnih narodov, ki živijo ob Sredozemskem morju. Takšni modeli pa naravnost zahtevajo sandale in tudi Armani, kot veliko drugih stilistov, jih je nadel svojim manekinom in tako prispeval k temu, da bo padla v pozabo krilatica, po kateri so samo nemški turisti lahko hodili s sandali po svetu.

O »moskem nacinu oblačenja« in ne o moski modi govori tudi Laura Biagiotti, ki moskim glede oblačenja dovoljuje »pogojno svobodo«: zvečer naj bi npr. moski oblekel bele hlače in crn suknjic ali obratno, prepasal pa naj bi se s širokim svilenim pasom barve, ki bi si jo vsak posameznik prosto izbral. Trdka Fendi predlaga moskim, naj podnevi nosijo pidžame in naj si »na golo« zavežejo kravato, Romeo Gigli pa je v svojih kolekcijah zelel odraziti »poulično modo« v skladu z današnjim vzdušjem.

IZRAEL / ZARADI NEUSPEŠNIH POGAJANJ

Krvavi dan v Jeruzalemu 3 mrtvi in devet ranjenih

Po atentatu na avtobus je policija prestregla dva bežeča terorista, a pri tem ubila tudi izraelsko talko

JERUZALEM - Izrael je v soku zaradi večerajšnjega terorističnega napada na neki avtobus mestnega prometa v vzhodnem Jeruzalemu, v katerem so bili ranjeni štirje potniki in ker so izraelske varnostne sile poleg dveh palestinskih teroristov ubile tudi njuno izraelsko talko.

Vse se je začelo z drznim napadom Palestincev na mestni avtobus nedaleč od glavne policijske postaje v vzhod-

nem Jeruzalemu. Po vse-mu sodeč napadalc niso bili pomesani med potnike, kot se je prvotno domnevalo, ker bi bil v takem primeru obračun precej hujski, temveč so z ulice streljali v avtobus in pri tem ranili štiri potnike, od katerih je eden v kritičnem stanju. Napadalc so zagnali ročno bombo in zaradi panike jim je uspelo zbežati. Dva sta z orožjem ustavila neki avtomobil in prisilila voznico, da ju pelje

proti Betlehemu. Beg pa se je tragичno končal pri neki cestni zavori izraelske policije. Agenti niso razumeli mahanja voznice in so po vsemu sodeč odprli ogenj, ko jim je bilo jasno, da skuša avtomobil prebiti cestno zavoro. Po neki drugi verziji, naj bi policisti odprli ogenj, ko sta policista vanje streljala in zagnala ročno bombo, ki so se ranili, ko so pred krogami skocili z zidarskega odra. Neki drugi je streljal v dva mimoidoča Arabca, a ju k sreči ni ranil.

Izraelski premier Rabin je med svojim obiskom v Parizu atentat v Jeruzalemu ocenil kot poskus »skrajnežev Hamas ali Islamskega džihad«, da bi pokopali bliznjevzhodna mirovna pogajanja. Resnici na ljubo pa so ta pogajanja že doživela neuspeh. Tako Palestinci kot Izraelci so namreč zavrnili ameriški kompromisni predlog za rešitev bliznjevzhodne krize. Se več, v Izraelu so pričarani, da je večerajšnji atentat le posledica palestinskega razočaranja zaradi nesprejemljivega ameriškega predloga in uvod v novo nasilje obupancev.

Policista ob prekrtem truplu ubitega Palestinca (AP)